

2008

Länsförsäkringar Bank
Årsredovisning

Innehåll

Kort om 2008	1
VD-ord	2
Vision och strategi	4
Kunder	6
Omvärld och finansmarknad	8
Erbjudandet	10
Kreditkvalitet	14
Upplåning och likviditet	16
Medarbetare	18
Miljö	20
Förvaltningsberättelse	21
Risker och kapitalhantering	26
Femårsöversikt	29
Resultaträkning	30
Balansräkning	31
Kassaflödesanalys	32
Förändring av eget kapital	33
Noter till de finansiella rapporterna	34
Revisionsberättelse	73
Bolagsstyrningsrapport	74
Definitioner	77
Styrelse och revisorer	78
Ledande befattningshavare	79
Rapportdagar	80
Adresser	81

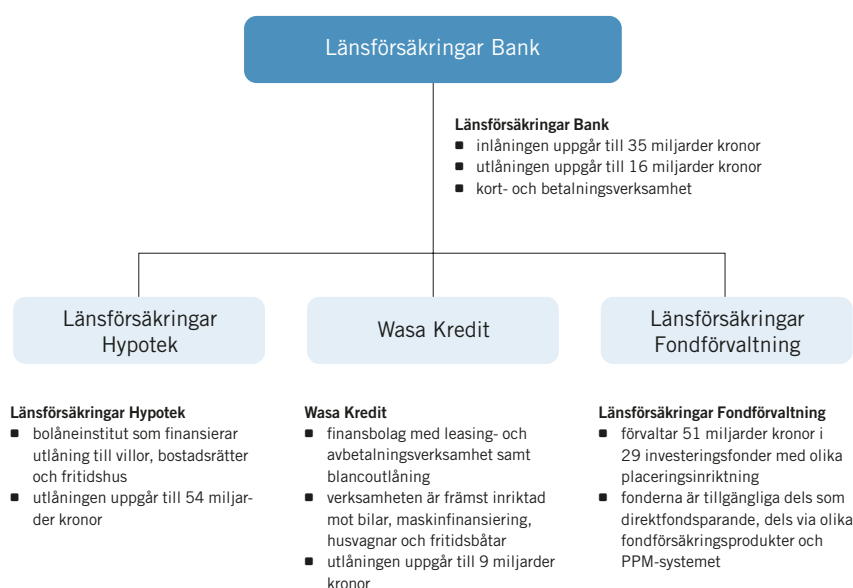
Länsförsäkringar Bank

– en del av länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringsgruppen består av 24 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Alla kundkontakter sker på länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringar AB bedriver gemensam affärsverksamhet inom sakförsäkring, livförsäkring och bank, bedriver utvecklingsarbete och sköter service inom områden som ger skalfördelar och effektivitet. Allt i syfte att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader. Ett brett utbud av försäkringar, pensionslösningar, banktjänster och andra finansiella lösningar erbjuds de 3,2 miljoner kunderna. Länsförsäkringsgruppen har 5 800 medarbetare.

Länsförsäkringar Bank är dotterbolag till Länsförsäkringar AB och moderbolag i bankkoncernen. I bankkoncernen ingår dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Wasa Kredit och Länsförsäkringar Fondförvaltning.

- Länsförsäkringar Bank är Sveriges sjätte största retailbank med en affärsvolym på 165 miljarder kronor.
- Bankverksamheten vänder sig huvudsakligen till privatpersoner och lantbrukare med ett komplett utbud av tjänster.
- Bankärenden kan utföras på länsförsäkringsbolagens 110 kontor runt om i landet, via internet och telefon.
- Marknadsandelen för bostads- och hushållsutlåning 2008 var 3,5 procent och andelen av marknadstillväxten uppgick till 6,4 procent. Marknadsandelen för inlåning var 3,2 procent och andelen av marknadstillväxten uppgick till 6,3 procent.
- Länsförsäkringar har för fjärde gången Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden och för fjärde året i rad Sveriges mest nöjda bolånekunder enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) 2008. Antalet kunder uppgår till 700 000.

Kort om 2008

Till följd av omorganisationen i Länsförsäkringar AB-koncernen har omstruktureringskostnader om 27 miljoner kronor belastat resultatet.

- Rörelseresultatet exklusive omstruktureringskostnader ökade till 272 (238) miljoner kronor. Rörelseresultatet uppgick till 245 (238) miljoner kronor, vilket är det bästa resultatet hittills.
- Rörelseintäkterna ökade 11 procent till 1 225 (1 106) miljoner kronor och räntenettot ökade 19 procent till 1 211 (1 017) miljoner kronor.
- Rörelsens kostnader exklusive omstruktureringskostnader ökade 9 procent till 888 (816) miljoner kronor.
- K/I-talet före kreditförluster och exklusive omstruktureringskostnader uppgick till 0,72 (0,74).
- Kreditförlusterna var fortsatt låga och uppgick till 65 (51) miljoner kronor.
- Räntabiliteten på eget kapital efter schablonskatt och exklusive omstruktureringskostnader uppgick till 4,9 (5,0) procent.
- Utlåning till allmänheten ökade 17 procent till 79 (67) miljarder kronor och inlåning från allmänheten ökade 18 procent till 35 (30) miljarder kronor. Bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade 13 procent till 54 (48) miljarder kronor.
- Bankverksamheten har en låg riskprofil som inte nämnvärt har förändrats under den finansiella krisen.
- Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden och de mest nöjda bolånekunderna i en jämförelse mellan alla svenska banker enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI).
- Antalet kunder ökade till drygt 700 000 (665 000).

Viktiga händelser efter årets utgång

- Den 1 januari 2009 infördes Länsförsäkringar AB-koncernens nya organisation för att öka konkurrenskraften och effektivisera utnyttjandet av gemensamma resurser.
- I februari 2009 beslutades om ett nytt kapitalmål för bankkoncernen. Primärkapitalrelationen ska uppgå till 12 procent när Basel II är genomfört fullt ut 2010. Kapitalmålet tillåts variera med +/-0,5 procentenheter.

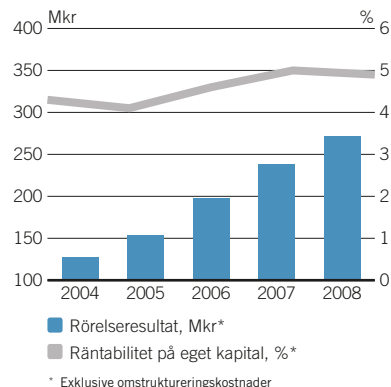
Nyckeltal	2004	2005	2006	2007	2008
Räntabilitet på eget kapital exklusive omstruktureringskostnader, %	4,3	4,1	4,6	5,0	4,9
Räntabilitet på eget kapital, %	4,3	4,1	4,6	5,0	4,4
Avkastning på totalt kapital, %	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
Placeringsmarginal, %	2,18	1,85	1,62	1,43	1,30
K/I-tal före kreditförluster och exklusive omstruktureringskostnader	0,81	0,79	0,77	0,74	0,72
K/I-tal före kreditförluster	0,81	0,79	0,77	0,74	0,75
K/I-tal efter kreditförluster och exklusive omstruktureringskostnader	0,86	0,84	0,80	0,78	0,78
K/I-tal efter kreditförluster	0,86	0,84	0,80	0,78	0,80
Kapitaltäckningsgrad, %	11,4 ¹⁾	11,3 ¹⁾	10,6 ¹⁾	10,6 ²⁾	10,4 ²⁾
Primärkapitalrelation, %	9,0 ¹⁾	9,0 ¹⁾	8,6 ¹⁾	8,8 ²⁾	8,6 ²⁾
Andel osäkra fordringar, brutto, % ³⁾	0,61	0,51	0,27	0,24	0,29
Andel osäkra fordringar, netto % ³⁾	0,14	0,03	0	0	0
Reserveringsgrad för osäkra fordringar, % ³⁾	76	95	139	149	121
Kreditförlustnivå, %	0,11	0,10	0,07	0,07	0,07

¹⁾ Enligt Basel I.

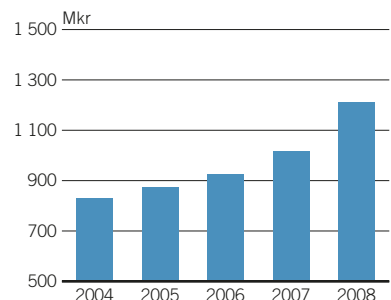
²⁾ Enligt övergångsregler för Basel II.

³⁾ Säkerheternas värde har ej beaktats i redovisningen av osäkra fordringar.

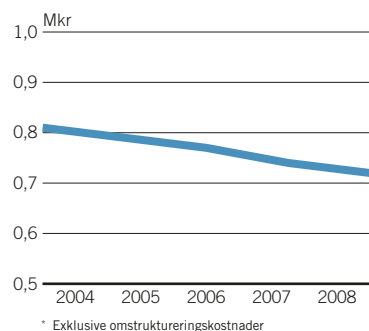
RÖRELSERESULTAT OCH RÄNTABILITET

RÄNTENETTO

K/I-TAL FÖRE KREDITFÖRLUSTER*

VD-ord: En stabil och trygg bank

Länsförsäkringars bankverksamhet har trots finanskrisen klarat sig mycket bra under året med ökande volymer, ett förbättrat resultat och en stabil lönsamhet. Upplåningen har fungerat tillfredsställande. Vi sätter ett stort värde i att ha en låg risk i vår verksamhet för att långsiktigt bygga en stabil, trygg och kundägd bank.

Vi är i en lågkonjunktur

Finansoron som började under sommaren 2007 gick under hösten 2008 in i en finanskris som fick konsekvenser av sällan skådat slag. Kapitalmarknaden slutade i princip att fungera och följden blev en likviditetsbrist som drabbade flera bank- och finansaktörer. USA, där krisen började, har drabbats mest, men även övriga världen har påverkats kraftigt. Regeringars och centralbankers åtgärder med räntesänkningar och kapitaltillförsel har motverkat den akuta krisen. Vi är i en lågkonjunktur där de svenska hushållen är relativt starka med en ganska låg skuldsättning och bra återbetalningsförmåga, vilket gör att de har goda förutsättningar att klara lågkonjunkturen.

Bred framgång

Året blev det bästa hittills. Vi stärkte vår position både på inlånings- och utlåningsmarknaderna, och även på fondmarknaden trots att fondvolymen minskade på grund av börsens värdenedgång. Utlåningen ökade till 79 mil-

jarder kronor, varav bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek uppgick till 54 miljarder kronor. Inlåningen ökade till 35 miljarder kronor och vi är nu femte största bank i Sverige på inlåning. Både räntenettot och rörelseresultatet ökade jämfört med föregående år. Kunderna ökade med 35 000 till 700 000. De kunder som vi har en nära relation till och som även är kunder i Länsförsäkringars sak- och livaffär fortsatte att öka.

Vår kreditkvalitet är mycket god och kreditportföljen består till övervägande del av hushållskrediter. Krediterna, som bara finns i Sverige, har en god geografisk spridning och består främst av privatvillor och bostadsrätter. Dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek har i stort sett inga kreditförluster och säkerheterna består så gott som uteslutande av privatbostäder.

Vi har en konservativ och konsekvent kreditgivning med målet att upprätthålla en god kreditkvalitet, både för oss och våra kunders skull. Det är en omsorg om våra kunder och till fördel för vår affär.

Det lokala och självständiga är oslagbart

Enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) 2008 har Länsförsäkringar för fjärde gången Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden och ökade dessutom avståndet till övriga svenska banker, särskilt avseende kundlojalitet. Länsförsäkringar har även för fjärde året i rad Sveriges mest nöjda bolånekunder. God rådgivning var avgörande bland bolånekunderna i årets mätning.

Det finns förmodligen flera förklaringar till att kunderna är så nöjda men jag vill särskilt lyfta fram de 24 lokala, självständiga länsförsäkringsbolagens kund- och marknadskännedom. Den kunskapen är vår absolut starkaste konkurrensfördel tillsammans med Länsförsäkringars värderingar resultat, kundnytta och omtanke. Alla engagemang är på hemmaplan liksom länsförsäkringsbolagens medarbetare, som har en nära kontakt med kunderna. Produkterna är attraktiva, prisvärda och lättillgängliga även genom internet- och telefonjänster. Läns hem Fastighetsförmedlings cirka 70 bobutiker runt om i landet är också en betydelsefull mötesplats för kunderna. En annan förklaring är att Länsförsäkringar är kundägt. Ägandet är långsiktigt i en federativ ägarstruktur, vilket borgar för stabil, trygg och långsiktig tillväxt.

Starka erbjudanden

En fortsatt bra tillväxt inom bolån tack vare ett attraktivt erbjudande stärkte positionen på bolånemarknaden. Även inom inlåning stärktes vår position tack vare trygga och fördelaktiga erbjudanden.

Länsförsäkringars hemsida fick under året utmärkelsen bästa sajt inom bank & försäkring enligt tidningen Internetworld. Vi har lyckats samla alla

bank- och försäkringstjänster i en gemensam inloggning, vilket i det närmaste är unikt på marknaden. Den nya hemsidan lanserades i april och innebär stora kommunikations- och försäljningsmöjligheter för framtiden.

Det är mycket glädjande att bankverksamheten började erbjuda bottenlån till svenska lantbruksfastigheter under året. Sedan lanseringen i februari har dessutom hela bankaffären till lantbrukare vuxit. Bottenlånen uppgick till 3,2 miljarder kronor vid året slut.

Betalningsförmedlings- och kortaffären växer stadigt och stabilt.

Fondtorget, som lanserades i november, utökar vårt egna fondsortiment med 25 externa fonder. Kunderna får därmed en större valfrihet i sitt direktspargande och fler möjligheter till avkastning.

Fortsatt tillväxt och kapitalmål

Bankverksamhetens finansiering med säkerställda obligationer genom dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek har gett en stabilitet och långsiktighet som gör att vi kommer att ha en mycket god förmåga att fortsätta växa konkurrenskraftigt i framtiden. Inlåningen är också en betydelsefull finansieringskälla som vuxit under året. För koncernen, exklusive hypotek, uppgår andelen inlåning till 140 procent av utlåningen. Likviditeten är god och likviditetsportföljen består till 72 procent av placeringar hos svenska staten eller placeringar som är garanterade av svenska staten. Restande del avser huvudsakligen säkerställda obligationer.

Vi beslutade även om ett nytt kapitalmål i februari 2009 för bankkoncernen. När Basel II träder i full kraft 2010 ska primärkapitalmålet uppgå till 12 procent. Kapitalmålet tillåts variera med +/- 0,5 procentenheter. Det nya målet sattes med utgångspunkt från

bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess samt från de marknadsförsäkringar som varit under slutet av 2008 och som förväntas bestå en längre period.

Utmaningar inför 2009

Länsförsäkringar står inför många utmaningar kommande år och är också väl rustade för dem. En lägre tillväxt och försämrad arbetsmarknad kommer tillsammans med en ökad oro att leda till en försiktighet i ekonomiska åtaganden bland de svenska hushållen med ett ökat spargande som följd.

Under året genomförde Länsförsäkringar AB-koncernen en omstrukturering för att öka konkurrenskraften, minska kostnaderna och effektivisera det interna utnyttjandet av de gemensamma resurserna. Omstruktureringen skapar ytterligare resurser för utvecklingen av slagkraftiga erbjudanden inom bank & försäkring.

De 24 lokala, självständiga länsförsäkringsbolagens marknadskännedom och nära kundrelationer kommer att fortsätta vara vår konkurrensfördel där det personliga mötet är vår styrka. Vi ska fortsätta att förtjäna kundernas förtroende och ge de svenska hushållen och lantbrukarna en möjlighet att leva i ekonomisk trygghet. Jag ser fram emot ett utmanande och spännande 2009, ett år där vi bygger vidare en stabil och trygg bank för våra kunder.

Stockholm, mars 2009

Mats Ericsson
Verkställande direktör

Vision och strategi: Ekonomisk trygghet

Länsförsäkringar ska ge människor och företag möjlighet att leva i ekonomisk trygghet. Bankerbjudandet är en del i Länsförsäkringars erbjudande på privat- och lantbruksmarknaden och bankverksamheten kompletterar försäkringsrörelsen väl. Genom att utmana med attraktiva erbjudanden till kunderna och ha en låg risk i verksamheten byggs långsiktiga relationer och en stabil, trygg och kundägd bank.

Fortsatt tillväxt

Bankaffären blir en allt större intäktskälla för länsförsäkringsgruppen och under 2008 öppnades tio nya kontor och antalet bankrådgivare fortsatte att öka. Länsförsäkringars ägarstruktur och finansiella styrka gynnar bankaffären och tillväxten.

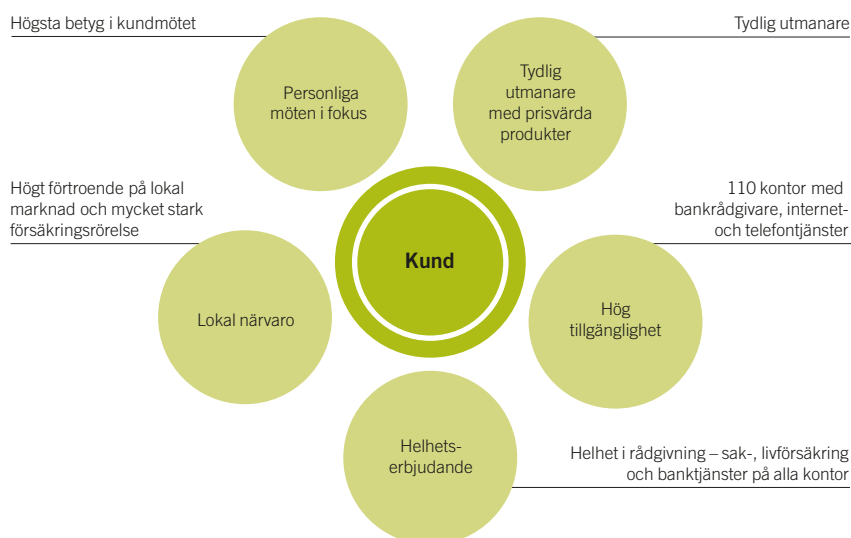
Kundernas självklara val

Länsförsäkringar ska vara det självklara valet inom bank & försäkring för kunden.

Affärsidé – prisvärda banktjänster

Affärsidén för bankverksamheten är att erbjuda privatpersoner och lantbrukare prisvärda banktjänster. Länsförsäkringar är utmanaren på bankmarknaden med attraktiva produkter, service och prisvärdhet.

Kundmötet

Länsförsäkringars bankverksamhet bygger på det personliga mötet och den lokala närvaron genom de 24 lokala, kundägda länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringar ska vara utmanaren på bankmarknaden med god rådgivning, prisvärda produkter och ett attraktivt erbjudande inom bank och försäkring.

Marknadsmål – lönsam tillväxt och marknadens mest nöjda kunder

Bankverksamhetens mål är en del i länsförsäkringsgruppens marknadsmål som är:

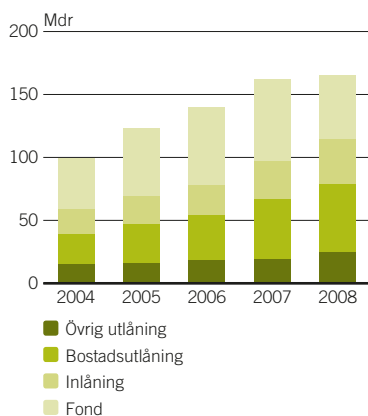
- Tillväxt med lönsamhet inom alla delmarknader och kärnaffärer.
- De mest nöjda kunderna inom bank och försäkring.
- Ökad kundandel som har en nära relation till Länsförsäkringar.

Tillväxten i bankverksamheten har varit stadigt ökande sedan starten 1996. Affärsvolymen har ökat från 99 miljarder kronor 2004 till 165 miljarder kronor 2008.

Länsförsäkringar hade Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden och Sveriges mest nöjda bolånekunder enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) 2008. För fjärde gången fick Länsförsäkringar utmärkelserna. Årets mätning visade även att Länsförsäkringar ökade avståndet till konkurrenterna när det gäller nöjda bankkunder på privatmarknaden.

Bankverksamheten har ett strategiskt fokus på att öka andelen kunder som har en tät kontakt med och nära relation till banken. 82 procent av dessa kunder är även kunder i Länsförsäkringars sak- och/eller livaffär. Ett attraktivt bankerbjudande ger möjlighet att nå ut till fler kunder och stärka erbjudandet inom bank & försäkring.

AFFÄRSVOLYM

Strategi – starkt varumärke, stor kundbas, lokal marknadskännedom och personligt bemötande

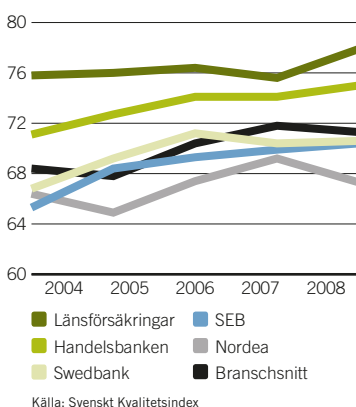
På länsförsäkringsbolagen sker alla kundkontakter för bankens räkning. De lokala, självständiga länsförsäkringsbolagen känner sina kunder och sin marknad bäst och bygger de starka kundrelationerna. Lokala erbjudanden, som leder till fler kunder, lanseras löpande och gemensamma erbjudanden förekommer. Länsförsäkringars övergripande kärnvärden – kundägt, lokalt, tillgängligt och personligt bemötande – är en del i strategin för att förtjäna kundernas förtroende.

Det finns 1 miljon villahemförsäkringskunder i länsförsäkringsgruppen. Flertalet av dem har behov av banktjänster, inte minst bolån och vardagsekonomitjänster. Bankverksamheten har 700 000 kunder och under året ökade antalet kunder med 35 000.

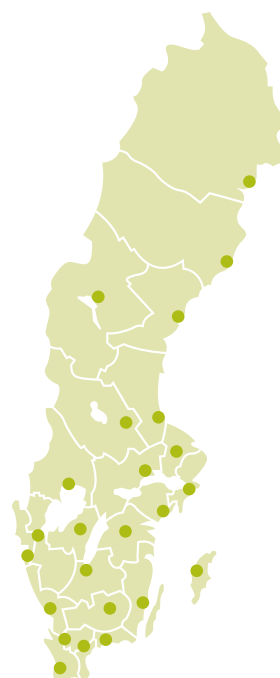
Ett starkt erbjudande

Bankaffären är en djupt integrerad del i länsförsäkringsgruppen och erbjudandet har en fortsatt tillväxtpotential. Omstruktureringen i Länsförsäkringar AB-koncernen, som skedde i slutet av 2008, ska ge en ökad konkurrenskraft, minskade kostnader och en ökad effektivitet i det interna utnyttjandet av de gemensamma resurserna. Länsförsäkringar tar därmed nästa steg i den fortsatta utvecklingen av slagkraftiga erbjudanden inom bank & försäkring.

KUNDNÖJDHET SKI BANK 2004–2008

24 länsförsäkringsbolag

Kunder: Bästa kund- relationerna

Länsförsäkringar befäste sin position som banken med de mest nöjda bankkunderna på privatmarknaden enligt 2008 års kundundersökning av Svenskt Kvalitetsindex (SKI) och ökade avståndet till övriga svenska banker, särskilt avseende kundlojalitet.

Styrka i det lokala och det personliga bemötandet

På de självständiga lokala länsförsäkringsbolagens 110 kontor byggs kundrelationen. Varje länsförsäkringsbolag känner sin marknad och sina kunder bäst och bygger starka relationer med kunderna. Självständigheten gör att länsförsäkringsbolagen är flexibla och snabbt anpassar sig efter de lokala förutsättningarna och kundernas behov.

Bankärenden kan utföras i mötet med bankrådgivarna, via internet och telefon oavsett tjänst. Kunderna väljer vad som passar dem bäst.

En ytterligare mötesplats är Länsförsäkringars fastighetsmäklarföretag Läns hem Fastighetsförmedling. Läns hem Fastighetsförmedling, med ett 70-tal bobutiker runt om i landet, erbjuder kunderna hjälp med förmedling av bostäder. Via länsförsäkringsbolagen erbjuds lån från banken, försäkringslösning och privatekonomisk rådgivning.

Sveriges bästa sajt inom bank & försäkring

Länsförsäkringars nya internettjänst, som lanserades i april, blev i november utsedd till Sveriges bästa sajt inom bank & försäkring enligt tidningen Internetworld. Motiveringen var att Länsförsäkringar har lyckats skapa en samlad webb. Alla bank- och försäkringstjänster ryms under en gemensam inloggning och kunderna får en tydlig översikt och riktade erbjudanden utifrån befintligt engagemang. Länsförsäkringar är den enda svenska bank hittills som på internet har skapat en helhet och en unik internettjänst på marknaden samtidigt som varje länsförsäkringsbolag har sin lokala hemsida. Tjänsten innebär stora möjligheter för Länsförsäkringar att växa genom försäljning och kommuni-

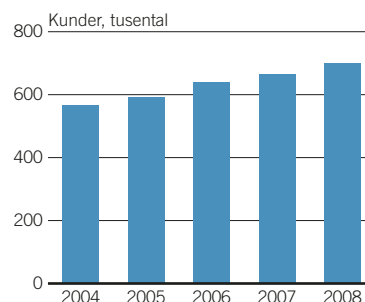
kation och det arbetet har bara påbörjats under 2008. Vid årets slut fanns 334 000 (301 000) internetbankskunder, en ökning med 11 procent.

Nära kundrelationer ger högre tillväxt

Kunderna ska tjäna på att ha en nära och långsiktig relation till Länsförsäkringar. Därför premieras de kunder som har flera produkter hos Länsförsäkringar. Strategiska målgrupper med behov av flera produkter inom bankverksamheten är:

- Privatpersoner som är bostadsägare samt deras familjer.
- Lantbrukare.

ANTAL BANKKUNDER

Ett samlat engagemang som villahemförsäkring, pensionssparande och vardagsekonomi hos Länsförsäkringar ska ge så stora fördelar till kunderna att de blir helkunder i Länsförsäkringar vilket ger förmåner som rabatter och särskilda erbjudanden.

Länsförsäkringar ökade andelen vardagsekonamikunder med 5 procent under året. Vardagsekonamikunderna har en nära relation till banken och möjligheten till fler erbjudanden ökar därmed. Åtta av tio vardagsekonamikunder har villahemförsäkring och åtta av tio är kunder i Länsförsäkringars sak- och/eller livaffär.

Sveriges mest nöjda bank- och bolånekunder

Länsförsäkringar befäste sin position som banken med de mest nöjda privatbankskunderna enligt 2008 års kundundersökning av Svenskt Kvalitetsindex (SKI) och ökade avståndet till övriga svenska banker, särskilt avseende kundlojalitet. Det allra viktigaste är produkt-sortimentet och att kunderna kan utföra sina bankärenden tryggt och säkert men även servicekvaliteten har fått större inverkan på kundnöjdheten, främst bankernas personliga service och råd.

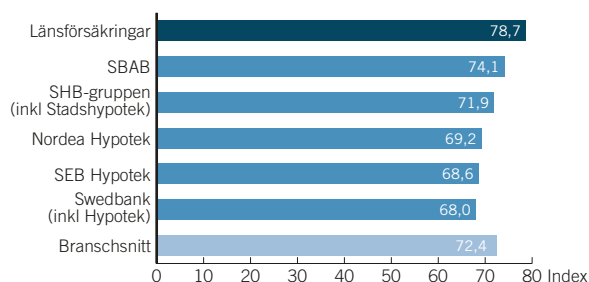
Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda bolånekunder för fjärde året i rad

enligt Svenskt Kvalitetsindex 2008. En förstärkning har skett inom mätområdena image, kundernas förväntningar, produkt- och servicekvalitet. God rådgivning är bland kunderna i år betydligt viktigare jämfört med tidigare mätningar.

En röd tråd i mätningarna är att skillnaden mellan kundernas förväntningar på och kundernas upplevda värde av bankverksamhetens rådgivning, produkter och tjänster är mycket liten.

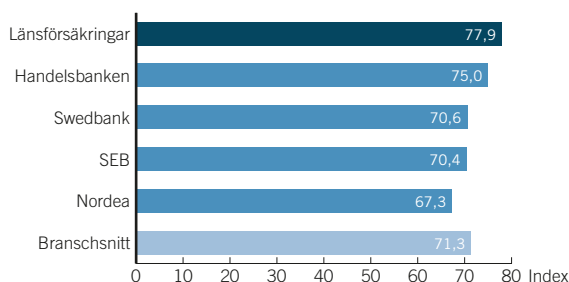

KUNDNÖJDHET SKI BOLÅN 2008

Källa: Svenskt Kvalitetsindex

KUNDNÖJDHET SKI BANK 2008

Källa: Svenskt Kvalitetsindex

Omvärld och finansmarknad: Lågkonjunktur

Den finansiella oro som började på kapitalmarknaden under 2007 kom under slutet av tredje kvartalet 2008 in i en mycket turbulent fas. En förtroendekris uppstod som ledde till att kapitalmarknadens funktionalitet försämrades kraftigt med likviditetsbrist som följd. Tack vare att regeringar och centralbanker genomförde massiva stödåtgärder avtog den finansiella turbulensen mot slutet av året.

Den svenska kapitalmarknaden har fungerat bättre än övriga marknader även om den påverkades av ett bristande förtroende mellan aktörerna i bank- och finanssektorn.

De svenska TED-spreadarna, skillnaden mellan interbankräntor och statspappersräntor, har under hela den finansiella turbulensen i princip varit lägre än i exempelvis USA, Storbritannien och övriga EU-länder, vilket visar på ett högre förtroende i den svenska marknaden.

Världsekonomi och konjunktur

Det fanns i slutet av året stora obalanser i världsekonomin och de realekonomiska effekterna började slå igenom i minskad tillväxt och försämrad arbetsmarknad. I USA föll BNP med 0,8 procent under 2008. De amerikanska hushållen började i slutet av året spara för första gången på många år. På kort sikt är detta negativt för amerikanskt BNP som till 70 procent består av privat konsumtion. Även arbetslösheten har stigit i USA, vilket innebär lägre inkomster och

en försämrad konsumtion. EU-länderna, vars BNP ökade med 0,7 procent, kom senare in i den ekonomiska krisen men förväntas få ungefär motsvarande utveckling som i USA.

Sveriges ekonomi

Sveriges BNP föll med 0,2 procent under året, vilket främst förklaras av en kraftig lagerneddragning i industrin och en inbromsning i hushållens konsumtion. Tillväxten sjönk kraftigt under det fjärde kvartalet och antalet varsel ökade rekordartat. Inte sedan början av 90-talet har antalet varsel varit så högt. Mängden arbetade timmar sjönk som en följd av en minskad efterfrågan och arbetslösheten ökade.

Stockholmsbörsen sjönk under året med 42 procent, vilket var något sämre än världsindex som sjönk 41 procent. Mot slutet av året stabiliserades kurserna och december fick en positiv börsutveckling trots vinstvarningar, negativ konjunkturstatistik och flertalet varsel.

Sverige har ett nationellt budgetöverskott och en relativt liten statsskuld,

vilket är en styrka inför lågkonjunkturen och de politiska åtgärder som kan bli en följd av den.

Husprisutveckling

Försäljningen av villor och bostadsrätter minskade något i Sverige under året och de svenska huspriserna föll med 2 procent. Minskningen var dock lägre jämfört med stora delar av västvärlden där huspriserna föll mer. Storbritanniens huspriser föll exempelvis med 9 procent och huspriserna i USA föll med 18 procent.

Försvagad krona

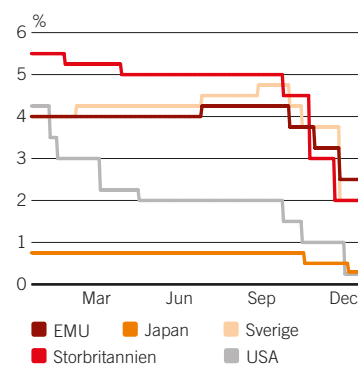
Kronan tappade stort både mot dollarn och euron. Jämfört med Sveriges största handelspartners, mätt med TCW-index, tappade kronan nästan 13 procent under året.

Ränteutveckling

Världens centralbanker genomförde massiva insatser i slutet av året för att öka likviditeten i finanssystemet och få

STYRRÄNTA 2008

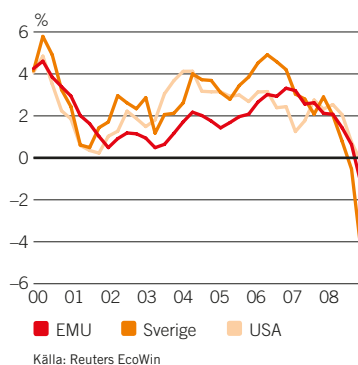

den finansiella turbulensen att avta. Styrräntor sänktes även som ett led i detta. I december sänkte den amerikanska centralbanken räntan till i praktiken noll. I Sverige sänkte Riksbanken räntan med 2,75 procentenheter under hösten från 4,75 procent och reporäntan låg därefter på 2 procent. Även Bank of England och ECB sänkte sina räntor till 2 respektive 2,5 procent.

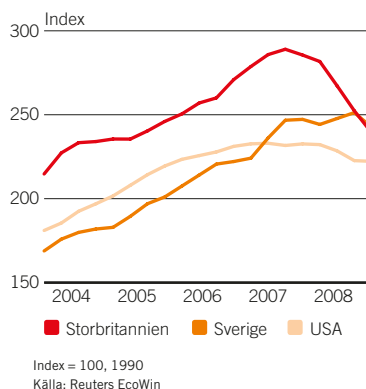
De långa räntorna föll under hösten beroende på inledande konjunkturnedgång, deflationsoro och centralbankernas kraftiga sänkning av styrräntorna, som förstärkte nedgången i de långa räntorna. Under hösten föll den svenska 10-årsräntan från 4,5 procent vid halvårsskiftet till 2,4 procent i slutet av året. Den amerikanska 10-årsräntan föll från 4,0 till 2,2 och den tyska från 4,6 till 2,9 procent.

Även de korta räntorna föll kraftigt som en följd av sänkta styrräntor.

BNP-TILLVÄXT 2000–2008

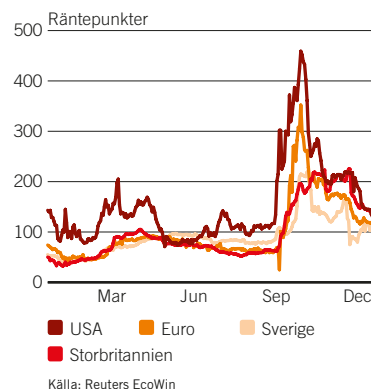
HUSPRISUTVECKLING 2004–2008

VALUTAKURSER 2008

TED-SPREADAR 2008

Erbjudandet: Banktjänster till privatpersoner och lantbrukare

Länsförsäkringar erbjuder kunderna produkter och tjänster som ger möjlighet till ekonomisk trygghet. Ett komplett erbjudande inom bank & försäkring finns hos Länsförsäkringar.

Bankverksamheten erbjuder ett fullsortiment av banktjänster i första hand på privat- och lantbruksmarknaden. Det omfattar låne- och finansieringsprodukter, exempelvis bolån, samt leasing- och finansieringsprodukter genom dotterbolaget Wasa Kredit. Ett brett utbud av sparande- och placeringsprodukter erbjuds kunderna liksom liv-, kapital- och pensionsförsäkringar genom Länsförsäkringar Liv. Betalningstjänsten erbjuds via exempelvis internet, bankkort, privatgirot och via kontanthanteringstjänsten.

Ökad bostads- och hushållsutlåning

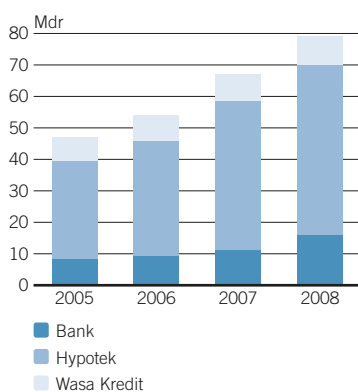
Utlåningen till de svenska hushållen ökade till 2 126 (1 949) miljarder kronor på den svenska marknaden under 2008. Konkurrensen var fortsatt stark bland de

svenska bolåneaktörerna och hushålls- och bostadsutlåningen i Sverige ökade till 2 033 (1 823) miljarder kronor. Under det första halvåret var ökningen i nivå med 2007 men under senare delen av året märktes en tydlig avmattning. 62 procent av nyutlåningen bestod av lån med rörlig ränta, vilket är den högsta andelen med rörlig ränta sedan 2000. Husprisutvecklingen mattades av mot slutet av året och vände till en prisminskning om 2 procent för hela 2008. Bland kunderna har god rådgivning blivit betydligt viktigare i valet av bolånegivare jämfört med tidigare år. Prisdiskretion och bra service är också betydelsefullt för kunderna.

Länsförsäkringars utlåning uppgick till 79 (67) miljarder kronor, vilket motsvarar 18 procents ökning. Bostadsutlå-

ningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade till 54 (48) miljarder kronor, en ökning med 13 procent. Marknadsandelen för hushålls- och bostadsutlåning ökade till 3,5 (3,2) procent och andelen av marknadstillväxten uppgick till 6,4 procent. Utlåningsökningen och marknadstillväxten förklaras av ett attraktivt erbjudande från Länsförsäkringar där bolån är en del. Kreditgivning sker alltid utifrån målet att upprätthålla en god kreditkvalitet. Trots att bolånemarknaden präglades av en lägre aktivitet under den andra hälften av året hade Länsförsäkringar en fortsatt god volymutveckling. Länshem Fastighetsförmedling är en mötesplats med cirka 70 bobutiker runtom i landet. Wasa Kredits utlåningsvolym uppgick

UTLÅNINGSVOLYMER

till 9 (9) miljarder kronor. Leasingtillgångarna ökade medan blancolånestocken minskade något under året.

Bolånekunderna i bankkoncernen ökade till 118 000 (108 000) och antalet bolånekunder i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek var 115 000 (106 000).

Lantbrukspositionering

Länsförsäkringars erbjudande inom bank och försäkring till lantbrukare är ett av marknadens starkaste och baseras på en historiskt lång relation till lantbruksnäringen. Under året har fortsatt förstärkning hos länsförsäkringsbolagen skett inom bankrådgivning till lantbrukare.

Bankverksamheten har börjat erbjuda bottenlån till svenska lantbruksfastigheter sedan i februari 2008. Även topplån och rörelsekrediter till lantbrukare ökade under året. Lantbrukskrediter uppgick totalt till 6 506 (3 093) miljoner kronor och bottenlån för lantbruks- och skogsfastigheter uppgick till 3 226 (0) miljoner kronor.

Lantbrukskunderna i banken ökade till 53 000 (45 000). Förtroendet för svenskt lantbruk har ökat bland konsumenterna både ur närhets- och miljösynpunkt. Fastighetsmarknaden för jord och

skog har stabiliserats under andra hälften av 2008 efter en markant uppgång av priserna på mark under första halvåret 2008.

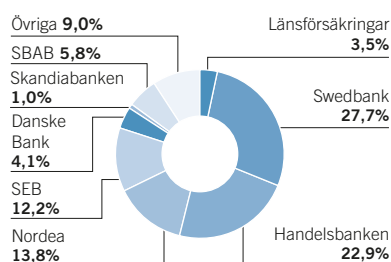
Femte största bank på inlåning

Mot slutet av året började de realekonomiska effekterna av finanskrisen och den inledande lågkonjunkturen slå igenom i de svenska hushållen. En trend blev att kunderna efterfrågade trygga placeringar med låg risk.

Länsförsäkringars inlåning ökade 18 procent till 35 (30) miljarder kronor. Marknadsandelen, mätt som inlåning från hushåll, ökade till 3,2 (2,9) procent och andelen av marknadstillväxten upp-

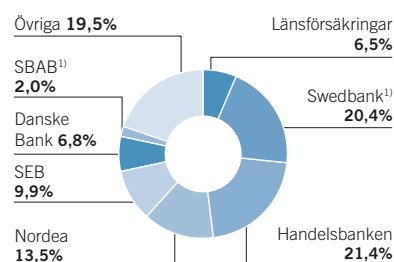
gick till 6,3 procent. Länsförsäkringar är därmed Sveriges femte största retailbank på inlåning. Ökningen inom inlåning förklaras av att kunderna gav Länsförsäkringar förtroendet att ta hand om mer av deras sparande tack vare ett starkt erbjudande. Länsförsäkringar stod även för trygghet på en turbulent bankmarknad under året. De svenska hushållens inlåning ökade under 2008 till 900 (828) miljarder kronor på den svenska bankmarknaden. De svenska hushållens nettoförmögenhet minskade till 2 253 (2 954) miljarder kronor och det finansiella sparandet minskade till 72 (94) miljarder kronor.

MARKNADSANDELAR HUSHÅLLS- OCH BOSTADSUTLÅNING

Källa: SCB

ANDEL AV MARKNADSTILLVÄXTEN, HUSHÅLLS- OCH BOSTADSUTLÅNING

¹⁾ Swedbanks andel har justerats för Svensk Jordbrukskredit och SBAB:s andel har justerats för Frispar Bolån.

Källa: SCB

Fonder och fondtorg

Länsförsäkringar är femte största fondaktör i Sverige med 4,2 (3,9) procents marknadsandel mätt i förvaltat kapital. 51 (65) miljarder kronor förvaltades i 29 (31) investeringsfonder med olika placeringsinriktning. Fondvolymens minskning förklaras av börsens värdenedgång under året. Den svenska fondförmögenheten minskade med 28 procent från 1 416 miljarder kronor till 1 017 miljarder kronor. Länsförsäkringar hade under året ett positivt nettoflöde på 2,4 miljarder kronor, till skillnad från den svenska fondmarknaden, som under 2008 uppvisade ett negativt nettoflöde på -7,7 miljarder kronor. Under året placerade kunderna i första hand i räntefonder men även till viss del i aktiefonder.

Länsförsäkringars förvaltarstrategi bygger på en omfattande utvärderingsprocess för att säkerställa att varje fond har bästa möjliga förvaltare.

I november lanserades ett fondtorg för direktsparande där Länsförsäkringars egna fonder kompletteras med 25 externa fonder som ska ge kunderna en ökad valfrihet i placeringsalternativ. Fondtorgets fonder för direktsparande ska så långt det är möjligt samordnas med det befintliga fondsortiment som finns för fondförsäkringssparande.

Kort- och betalningsaffären växer

Kort som betalningsmedel fortsätter att öka och korten används allt oftare till mindre belopp. Bankkortet svarade för 36 procent av det totala antalet transaktioner under 2008.

Kunderna, med lönekonto och bank- eller betalkort, är en prioriterad målgrupp för Länsförsäkringars bankverksamhet.

Betalningstransaktionerna ökade till 74 (57) miljoner, vilket är en ökning med 30 procent. Betalningsförmedlingens intäkter fortsatte att öka under året. Av betalningstjänsterna står korttransaktioner, bank- och privatgiro för de största volymerna. Internetbetalningarna ökade till 84 (81) procent av alla

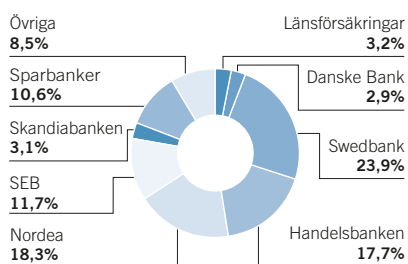
betalningar. Antalet kort ökade till 181 000 (151 000), en ökning med 20 procent, och antalet bankomater uppgick till 77 (67) vid årets slut.

Länsförsäkringar har en unik tjänst till kunderna i pinkod via internet, som ökar säkerheten vid kortanvändning. Fler än hälften av kortinnehavarna har hittills hämtat sin pin-kod via internet sedan tjänsten infördes.

Arbetet med Single European Payment Area (SEPA), som bygger på ett gemensamt regelverk för Europas länders fortsatte under 2008 och ska vara helt infört under 2010. SEPA innebär en standardisering av betalningsformatet som skapar en europeisk gränslös marknad för betalningar.

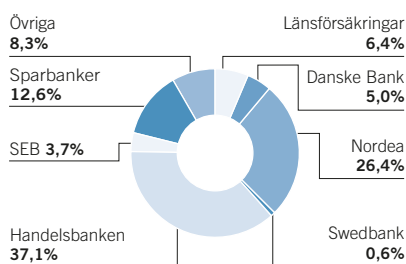

MARKNADSANDELAR INLÅNING

Källa: SCB

ANDEL AV MARKNADSTILLVÄXTEN, INLÅNING

Källa: SCB

Kontanthantering

Länsförsäkringar strävar efter att tillmötesgå alla privatkunders och lantbrukares behov av banktjänster, vilket inkluderar kontanthantering. För att ersätta Svensk Kassaservices kontanthanteringstjänster har därför Länsförsäkringar Bank under året tecknat ett avtal med Forex Bank om kostnadsfria uttag och insättningar i Forex Banks cirka 100 butiker runt om i landet. På sikt kommer även insättningsautomater att vara en kontanthanteringstjänst till kunderna.

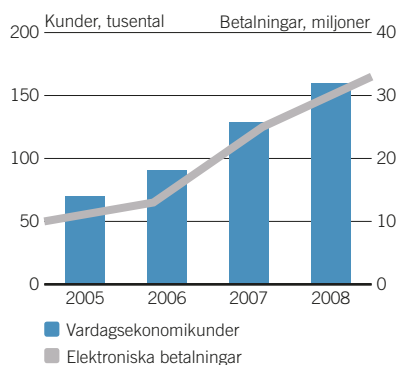

Länsförsäkringsbolagens egen bank

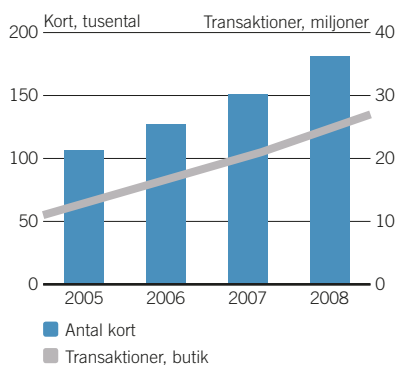
Bankverksamheten har ett särskilt erbjudande för att möta de 24 länsförsäkringsbolagens behov av sparande och betalningstjänster. Affären växer och under året ökade bolagens sparande liksom bolagens betalningsströmmar.

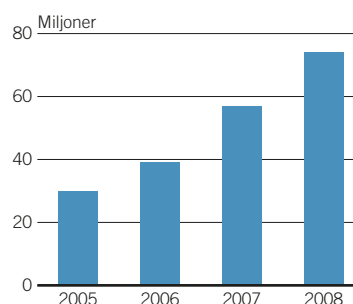
VARDAGSEKONOMIKUNDER OCH ELEKTRONISKA BETALNINGAR

ANTAL KORT OCH KORTTRANSAKTIONER I BUTIK

BETALNINGSTRANSAKTIONER

Kreditkvalitet: Mycket god kvalitet

Bankkoncernens kreditportfölj består till 87 procent av hushållskrediter. Utlåning till lantbruk uppgår till cirka 8 procent där en stor andel avser utlåning till det familjeägda jordbruket. Riskprofilen är låg och portföljen har en hög kvalitet som inte nämnvärt har påverkats av den realekonomiska försämringen.

Kreditportföljen

Bankkoncernens kreditportfölj på 79 (67) miljarder kronor håller en hög kvalitet och har inte nämnvärt påverkats av den realekonomiska försämringen.

Portföljen består till 87 (89) procent av hushållskrediter enligt produktdefinierad portfölj. Av den totala portföljen är 77 (78) procent bostadsutlåning som till 84 (85) procent utgörs av säkerheter i småhus och till 16 (15) procent av säkerheter i bostadsrätter. Geografiskt har

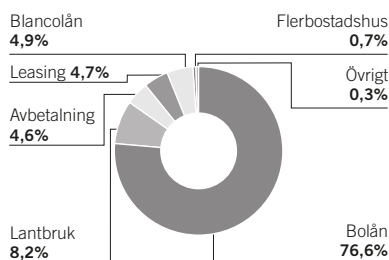
kreditportföljen en god spridning i landet.

Lantbruksutlåning utgör cirka 8 (5) procent av kreditportföljen där cirka hälften är bottenlån till främst familjeägda lantbruk.

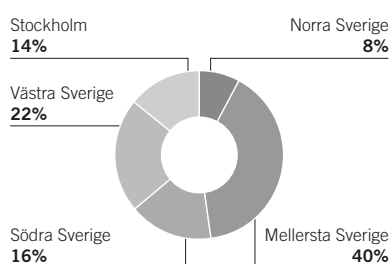
I princip all utlåning i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek kvalificerar sig för att ingå i den säkerställda verksamheten som regleras av lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. Den så kallade säkerhetsmassan hade en volym om 52

(45) miljarder kronor den 31 december 2008. Den bestod endast av utlåning till privatpersoner med bostaden som säkerhet. Privatbostäderna fanns enbart i Sverige och hade en god geografisk spridning. 44 procent av de fastighetsfördelade engagemangen understeg 500 000 kronor och det genomsnittliga engagemanget uppgick till 733 000 kronor. Inomläget eller viktat genomsnittligt LTV i säkerhetsmassan uppgick till 58 (59) procent den 31 december 2008.

LÅNEPRODUKTER, VOLYMFÖRDELADE

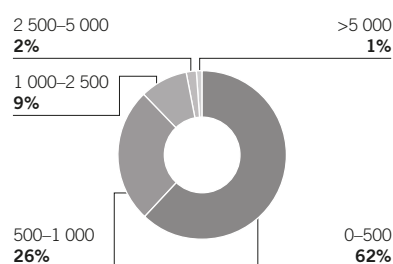

LÅNESTOCKENS GEOGRAFISKA FÖRDELNING*

* Exklusive Wasa Kredit

LÅNESTOCKENS STORLEKSFÖRDELNING, TKR*

* Exklusive Wasa Kredit

Länsförsäkringar Hypoteks säkerhetsmassa har en målnivå för OC¹⁾ om 5 procent. Faktisk OC uppgick till 24 (30) procent den 31 december 2008 och bestod utöver utlåning även av 9,7 (3,3) miljarder kronor inestående medel på det så kallade särskilda kontot för den säkerställda verksamheten, vilket motsvarar 15,7 (6,7) procent av hela säkerhetsmassan.

Vid ett stresstest på säkerhetsmassan med 20 procents prisfall på marknadsvärdet den 31 december 2008 steg viktat genomsnittligt LTV till 65 procent jämfört med faktiskt viktat genomsnittligt LTV om 58 procent den 31 december 2008.

Osäkra fordringar

De osäkra fordringarna uppgick till 0,32 (0,26) procent av utlåningsportföljen före reserver. Osäkra fordringar utgör fortsatt en liten andel av den totala utlåningen.

¹⁾ OC visar förhållandet mellan tillgångarna (utlåningen) och skulderna (upplåningen) i relation till skulderna. En hög OC visar att verksamheten har ett stort tillgångsoverskott och en god marginal vid exempelvis ett prisfall på tillgångarnas värde.

Upplåning och likviditet

Mål

- Verksamheten ska säkerställa behovet av kapital på kort och lång sikt till ett pris som är i nivå med relevanta konkurrenters.

Finansiering med säkerställda obligationer

Länsförsäkringar Banks finansieringskällor är eget kapital, förlagslån, inlåning, interbankupplåning samt upplåning på kapitalmarknaden. I dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek sker den största delen av bankverksamhetens upplåning. Upplåningen i Länsförsäkringar Hypotek sker med säkerställda obligationer som har högsta kreditvärderingsbetyg, Aaa från Moody's och AAA, från Standard & Poor's. De säkerställda obligationerna är pantsättningsbara i Riksbanken.

Mål och strategi

Verksamhetens mål är att säkerställa behovet av kapital på kort och lång sikt till ett pris som är i nivå med relevanta konkurrenters.

Länsförsäkringar Bank har en mycket stark likviditetssituation. Huvuddelen av utlåningen sker i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek, som finansieras genom utgivande av säkerställda obligationer samt till viss del genom användning av Länsförsäkringar Banks inlåningsöverskott. Länsförsäkringar Banks inlåning räcker till att

finansiera den icke-säkerställda utlåningen i Länsförsäkringar Bank.

Den primära finansieringskällan är obligationsupplåning i Sverige med benchmarklån för den institutionella marknaden. Emissionerna koncentreras till stora volymer i ett antal obligationslån som ger förutsättningar för en hög likviditet. Benchmarkkurvan på den svenska marknaden inkluderar obligationer med löptider på 1–5 år som emitteras genom on-tap emissioner. Vidare emitteras FRN-lån löpande, även de normalt i stora volymer för ökad likviditet. Den internationella upplåningen under året har skett på den schweiziska marknaden. Dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek arbetar med att ha en så bred investerarbas som möjligt inom de marknader som utvalts som centrala för att fullfölja finansieringsstrategin.

Försäljningen och handeln med säkerställda obligationer sker via fem market makers: Danske Bank Consensus, Swedbank, SEB, Nordea och Svenska Handelsbanken. Därutöver är Länsförsäkringar Bank dealer på dotterbolaget Länsförsäkringar Hypoteks domestika nyuppsatta MTN-program för säkerställda obligationer.

Upplåningsverksamheten under året

Trots ökad turbulens på kapitalmarknaden och minskad marknadslikviditet under framför allt den andra hälften av året har Länsförsäkringars bankverksamhet under varje skede av krisen haft en god tillgång till finansiering.

Upplåningen ökade till 49 (46) miljarder kronor, varav säkerställda obliga-

tioner uppgick till 42 (37) miljarder kronor. Resten avser certifikat. Ökningen har skett för att finansiera ökande utlåningsvolymerna.

Den genomsnittliga återstående löptiden uppgår till 2 år. Försäljningen i utländsk valuta uppgick till 8,0 (9,3) miljarder kronor, vilket motsvarar 16 procent av den totala upplåningen. Under året emitterades säkerställda obligationer för 17,5 miljarder kronor. Återköp genomfördes för 5,7 miljarder kronor i samband med att durationen förlängdes och förfallna värdepapper uppgick till 7,4 miljarder kronor.

Dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek hade fyra benchmarklån utestående den 31 december 2008, vilka förfaller 2009–2013. Under året emitterades benchmarkobligationer för 9,3 miljarder kronor. En femårig benchmarkobligation 505 emitterades under året och fick benchmarkstatus direkt vid emissionen. Utestående volym benchmarkobligationer vid årets slut uppgick till totalt 29,3 (24,6) miljarder kronor.

Emitterade obligationer i Länsförsäkringar Hypoteks MTCN-program uppgick till 6,8 miljarder kronor och utestående volym var 7,1 (5,3) miljarder kronor den 31 december 2008. Emitterade obligationer i Länsförsäkringar Hypoteks EMTCN-program uppgick till 1,4 miljarder kronor och utestående volym var 6,0 (7,1) miljarder kronor den 31 december 2008.

Länsförsäkringar Bank emitterade under året 23,5 (11,8) miljarder kronor i DCP-programmet.

Finansieringen med långfristig upplåning löptidsanpassas genom swapavtal för att uppnå en med utlåningen matchande räntebindningstid.

Stark rating

Länsförsäkringar Bank har under året bibehållit samtliga sina kreditbetyg. Kreditbetygen är A (stable) från Standard & Poor's och A 2 (stable) från Moody's. Det kortfristiga kreditbetyget är A-1 från Standard & Poor's och P-1 från Moody's. Financial Strength Rating är C.

Den stabila kreditvärdigheten är en styrka i årets turbulens på kapital- och kreditmarknaden. Förklaringen är en fortsatt positiv utveckling med god tillväxt, en god kreditkvalitet och låga kreditförluster, en god likviditet tillsammans med bankverksamhetens strategiska betydelse i länsförsäkringsgruppen.

Dotterbolaget Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har bibehållna högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är en av fyra aktörer på den svenska marknaden för säkerställda obligationer med högsta betyg från båda ratinginstituten.

Likviditetsportfölj

Länsförsäkringar Banks likviditetsportfölj består av placeringar med mycket hög kreditkvalitet i svenska kronor. Andelen statspapper eller av svenska staten garanterade placeringar uppgick till 72 procent den sista december 2008. Den resterande delen av portföljen bestod huvudsakligen av placeringar i säkerställda obligationer. Likviditeten i placeringarna är hög eftersom samtliga placeringar kan användas som säkerhet för lån i Riksbanken. För mer information om Risk och kapitalhantering, se sidan 26.

Riksbankens agerande under året

Under andra hälften 2008 tvingades Riksbanken att agera kraftfullt för att tillföra likviditet till kapitalmarknaden. Riksbanken vidtog en rad åtgärder. En

åtgärd var att öka andelen säkerställda obligationer som får användas som säkerheter i betalningssystemet RIX från närstående institut. Vidare inrättade Riksbanken ett program för upplåning på tre och sex månader i svenska kronor som ger banker möjlighet att låna direkt i Riksbanken. Riksbanken har även inrättat en lånefacilitet i dollar som fungerar på motsvarande sätt. Dessa åtgärder sammantaget har underlättat likviditetsbehovet för svenska banker.

Den oro som accelererade under hösten 2008 resulterade i att regeringarna runt om i världen beslutade om garantiprogram för banker. Det svenska garantiprogrammet ger banker, bostadsinstitut och vissa kreditmarknadsbolag möjlighet att emittera med en statlig garanti som kan användas av investerare om låntagaren ej kan fullfölja sina förpliktelser. Det svenska garantiprogrammet gäller till 30 april 2009 och uppgår till 1 500 miljarder kronor.

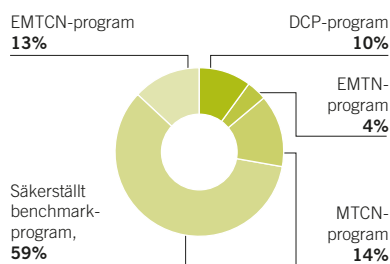
UPPLÅNINGSPROGRAM

	Program	Valuta	Ram Nom, Mkr	Återstående löptid, år	Utestående Nom, Mkr
Hypotek	MTCN	SEK	20 000	1,4	7 132
	Benchmark	SEK	Obegränsad	2,1	29 268
	Private Placement International	CHF	–	4,0	240 ¹⁾
	EMTCN	EUR	2 000	1,2	390 ²⁾
Bank	MTN	SEK	20 000	1,5	18
	DCP	SEK	15 000	0,3	5 146
	ECP	EUR	1 500	–	–
	EMTN	EUR	2 000	1,1	185 ²⁾

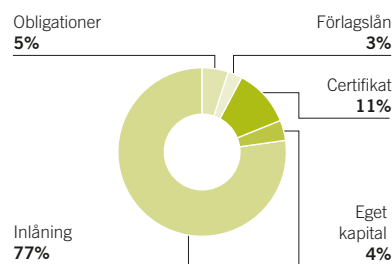
¹⁾ Belopp i MCHF

²⁾ Belopp MEUR

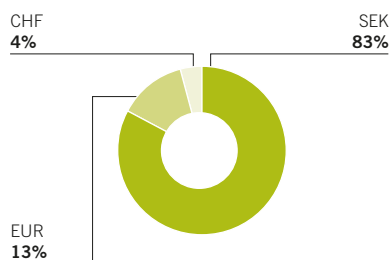
PROGRAMFÖRDELAD UPPLÅNING, KONCERN

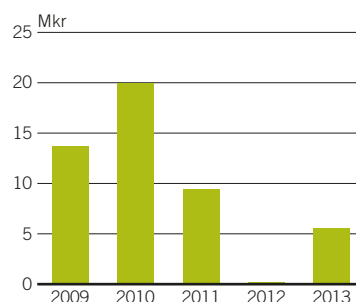
FINANSIERINGSKÄLLOR, KONCERN EXKLUSIVE DOTTERBOLAGET LÄNSFÖRSÄKRINGAR HYPOTEK

VALUTFÖRDELAD UPPLÅNING, KONCERN

FÖRFALLOFÖRDELAD UPPLÅNING, KONCERN

2012 förfaller 0,2 miljarder kronor. Utöver detta förfaller 0,4 miljarder kronor 2018. Alla volymer är nominellt värde.

Medarbetare: Omtanke om kunder och medarbetare

Initiativ och engagemang uppmuntras bland medarbetarna liksom en öppenhet som ökar effektiviteten i utnyttjandet av gemensamma resurser. Att dela med sig av kunskap och erfarenhet är en del i kompetensutvecklingen.

Starka värderingar i företagskulturen

Länsförsäkringars position på bankmarknaden har byggts upp tack vare bankkoncernens medarbetare och bankrådgivarna på de 24 lokala, självständiga länsförsäkringsbolagen.

Initiativ och engagemang uppmuntras bland medarbetarna liksom ett utbyte mellan enheterna som ökar effektiviteten i utnyttjandet av gemensamma resurser. Utgångspunkten är att Länsförsäkringar är framgångsrikt och erbjuder stora utvecklings- och karriärmöjligheter. Att dela med sig av kunskap och erfarenhet är en del i kompetensutvecklingen, som sker löpande på ett strukturerat och systematiskt sätt.

Högt ställda mål

Bankverksamheten har högt ställda affärsmål i linje med de internt satta lönsamhetsmålen. Varje medarbetare tar tillsammans med sin chef fram ett individuellt målkontrakt som ska vara utmanande och nåbart. Varje medarbetare ska utifrån sina individuella mål kunna se sin del i bankaffären. Målkontraktet innehåller högst fem viktade mål.

En del av målkontraktet och medarbetarnas utvecklingsplan är att arbeta med medarbetarnas kompetensutveckling, hälsa och friskvård och att styra arbetsuppgifterna så att de blir mer utmanande. Vid ett par tillfällen under året sker en uppföljning av det individuella målkontraktet.

Bankkoncernens anställda

I bankkoncernen finns 315 (335) anställda varav 155 (172) kvinnor. Genomsnittsåldern bland de anställda är 41 år och 77 procent har varit anställda i upp till 10 år. Den genomsnittliga anställningstiden är 7,4 år. Personalomsättningen är låg och ligger på 10 (9) procent. Lojaliteten med banken bland medarbetarna är stor och medarbetarna trivs väldigt bra. Sjukfrånvaron på 3,0 procent är låg och har ändå sjunkit något under de senaste åren. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring.

Utbildningsprogram under året

Årets bankutbildningar inkluderade kompetensutveckling i nya lagar, regler och produkter med en anpassning till

marknadsstrategin. En ny affärsutbildning som sträcker sig över privatsegmentet inom bank, liv- och sakförsäkring har under året tagits fram för hela länsförsäkringsgruppen.

Under året erbjöds medarbetarna och rådgivarna utbildning i IRK, intern riskklassificering, vilken ger kunskap i hur riskklassificering av hushållskunder tillämpas. Utbildning i kunders placeringar, sparandeformer och betalningar var en annan utbildning. Dessutom har en ny utbildning tagits fram om lantbrukares ekonomiska förutsättningar och finansiella behov av produkter inom bank & försäkring.

Ledarskapsprogram

Ungefär 63 procent av cheferna är män och 37 procent är kvinnor. Ledarskapet mäts i ett ledarindex som visade att bankens ledarskap får ett mycket gott betyg.

Årliga kartläggningar görs för att kunna identifiera och behålla medarbetare med goda ledaregenskaper i syfte att ge dem rätt förutsättningar för en bra utveckling. Kartläggningen används även som ett underlag vid efterträdar-

planering och utvalda medarbetare erbjuds olika ledarskapsprogram för att säkerställa framtida ledarskap inom Länsförsäkringar.

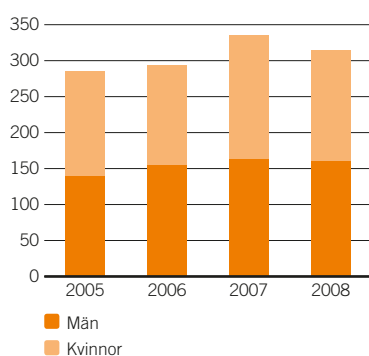
Varje år erbjuds nya medarbetare att delta i Länsförsäkringars traineeprogram, som är certifierat och uppfyller bland annat Civilingenjörsförbundets krav.

Stärkt varumärke

Arbetet med att ytterligare flytta fram positionerna i konkurrensen om affärs-

kritisk kompetens gav resultat under året som gick och Länsförsäkringar stärkte sitt varumärke på rekryteringsmarknaden. För sjätte året i rad utsågs Länsförsäkringar till försäkringsbranschens mest attraktiva arbetsgivare i Universums Företagsbarometer 2008. Målet är att senast år 2010 vara en av de tio mest attraktiva arbetsgivarna bland landets ekonomstudenter inom alla branscher.

ANSTÄLLDA FÖRDELNING KVINNOR/MÄN

Miljö: Ökad effektivitet

Bankverksamhetens miljömål är inriktade på ökad effektivitet i kundprocesserna, bättre och enklare internettjänster samt minskad pappersanvändning. Länsförsäkringar arbetar aktivt med att minska sin miljöpåverkan både från kontoret och via affärsverksamheten. Minskat antal skador och miljöeffekterna av inträffade skador är Länsförsäkringars miljöfokus inom affärsverksamheten och då främst inom försäkringsrörelsen.

Ökad effektivitet i banken

Bankverksamhetens miljömål är inriktat på ökad effektivitet i kundprocesserna, bättre och enklare internettjänster samt minskad pappersanvändning. Samkuvertering sker exempelvis av fondbolagets och bankens årsbesked till kunderna. Under året ökade antalet avbeställda låneavier från kunderna med 50 procent och avbeställda kontoutdrag ökade med 50 procent. Antalet öppnade konton via internet ökade med 150 procent. Trenden visar att allt fler kunder gärna väljer att sköta de löpande, administrativa bankrutinerna via internet, vilket ger en ökad effektivitet och en minskad miljöpåverkan.

Länsförsäkringars miljöarbete

Länsförsäkringar arbetar aktivt med att minska sin miljöpåverkan både från kontoret och via affärsverksamheten. Den direkta miljöpåverkan kommer framförallt från tjänsteresor och förbrukning av el, värme och papper. För att minska den direkta miljöpåverkan styrs tjänsteresorna i allt större utsträckning till tåg. Tjänstebilspolicyn tillåter

endast miljöbilar och ger möjlighet till förtida byte av tjänstebil. Under 2008 har andelen miljöbilar stigit till över 70 procent.

En målsättning är att minska pappersflödet både inom Länsförsäkringar och ut till kund. För att minska pappersförbrukningen används digitala lösningar för att minska antalet utskrifter och kopiering. Utvecklingen av internetkanalen ger stora möjligheter att minska pappersutskicken till kund.

Minskat antal skador och miljöeffekterna av inträffade skador är Länsförsäkringars miljöfokus inom affärsverksamheten och då främst inom försäkringsrörelsen. Både utbildningar av länsförsäkringsbolagens medarbetare liksom att ge kunderna ökad kunskap om vilken miljöpåverkan skador har är prioriterat. Länsförsäkringar har exempelvis under flera år erbjudit lantbrukskunderna Säker Gård, en försäkringslösning för lantbruk och hästverksamhet som ger en säkrare gård med färre skador och lägre försäkringspremie. Försäkringslösningen gör även att lantbruksfastigheterna utgör säkerheter

med en lägre risk för bankverksamheten. Försäkringslösningen Säker Gård är ett samarbete mellan LRF och Länsförsäkringar.

Under året placerade Länsförsäkringar Liv 1 miljard kronor i Världsbankens miljöobligation med AAA-rating, som ger något högre avkastning än en svensk statsobligation.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) får härmed avlämna årsredovisning för år 2008.

KONCERNEN

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Bank AB ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen med Länsförsäkringar AB som moderbolag, vilket ägs av 24 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag samt 14 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringsbolagen erbjuder kunderna produkter via sina tre kärnaffärer bankverksamhet, sak- och livförsäkring. Länsförsäkringar Bank ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ) (556549-7020).

Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) (516401-9878) samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (556244-1781), Wasa Kredit AB (556311-9204) och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (556364-2783). Samtliga bolag har sitt säte i Stockholm.

Verksamhetsinriktning

Koncernen erbjuder privatpersoner och lantbruk betalningstjänster, sparande och utlåningsprodukter. Genom det helägda dotterbolaget Wasa Kredit AB erbjuds även företag utlåningsprodukter i form av leasing och avbetalning.

Länsförsäkringar Bank verkar genom 24 självständiga länsförsäkringsbolag vilka svarar för service, distribution och försäljning av bankens produkter. Bankens kunder kan vända sig till något av länsförsäkringsbolagens 110 (100) kontor som driver bankverksamhet för rådgivning och service. Kontoren finns i eller i anslutning till länsförsäkringsbolagens kontor. Länsförsäkringsbolagen ersätts för försäljning, administration och kundvård genom ett volymbaserat ersättningssystem.

Totala antalet kunder i koncernen uppgick till 700 000 (665 000).

Marknadskommentar

Den finansiella oro som började på kapitalmarknaden under 2007 kom under slutet av tredje kvartalet 2008 in i en mycket turbulent fas. Tack vare regeringars och centralbankers massiva stödåtgärder avtog den finansiella turbulensen mot slutet av året.

Upplåningsmarknaden har därmed fungerat tillfredsställande under större delen av året. De svenska TED-spreadarna har varit lägre än de flesta andra länders under i stort sett hela den finansiella turbulensen, vilket visar på ett högre förtroende i den svenska marknaden.

Det fanns i slutet av året stora obalanser i världsekonomin och de realekonomiska effekterna började slå igenom i försämrade tillväxt, arbetsmarknad och husprisutveckling.

Den svenska ekonomin var vid den inledande nedgången av konjunkturen stark i ett internationellt perspektiv. Likaså var de svenska hushållens skuldsättning och återbetalningsförmåga god.

Fortsatt tillväxt

Försäljning, rådgivning och service sker genom de 24 länsförsäkringsbolagens 110 kontor, via internet och telefon. Under 2008 öppnades 10 nya kontor och antalet bankrådgivare ökade med 49. En försäljningskanal av betydelse är även Läns hem Fastighetsförmedlings 70-talet bobutiker runt om i landet. Länsförsäkringar stärkte sin marknadsposition och är nu femte största bank i Sverige på inlåning. Volymerna fortsatte att öka och bankaffären blir en allt större intäktskälla för länsförsäkringsgruppen.

Under året har förberedelser skett inför Länsförsäkringar AB-koncernens omorganisation för att öka konkurrenskraften, sänka driftkostnaderna och effektivisera utnyttjandet av gemensamma resurser.

Årets mest nöjda kunder igen

Länsförsäkringar befäste sin position under året som banken med Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI) och ökade avståndet till övriga svenska banker, särskilt avseende kundlojalitet. Inom bankverksamheten ökade antalet kunder till 700 000 (665 000), en ökning med 5 procent, och vardagsekonomikunderna ökade till 160 000 (129 000), vilket är en ökning med 24 procent. 82 procent av dessa är även kunder inom Länsförsäkringars sak- och/ eller livaffär.

Vardagsekonomikunden har privatkonto, kort och är en aktiv internetbankskund. Länsförsäkringar har även Sveriges mest nöjda bolånekunder för fjärde året i rad enligt SKI. En förstärkning har dessutom skett inom mätområdena image, kundernas förväntningar, produkt- och servicekvalitet. God rådgivning är bland kunderna i år betydligt viktigare jämfört med tidigare mätningar. Även räntesatser, övriga kostnader kring bolånet och bra service värdesätts högt av kunderna.

Balansomslutning

Balansomslutningen uppgick till 104 (85) miljarder kronor, vilket är en ökning med 22 procent jämfört med samma period föregående år. Utlåning till allmänheten ökade 17 procent eller 12 miljarder kronor till 79 (67) miljarder kronor. All utlåning har skett i Sverige och i svenska kronor. Bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade 13 procent eller 6 miljarder kronor till 54 (48) miljarder kronor. Inlåning från allmänheten ökade med 18 procent eller 5 miljarder kronor till

35 (30) miljarder kronor. Den förvaltade fondvolymen har, till följd av börsens värdenedgång, minskat med 20 procent eller 14 miljarder kronor till 51 (65) miljarder kronor.

Utlåning

Utlåning till allmänheten ökade med 17 procent eller 12 miljarder kronor till 79 (67) miljarder kronor.

Bostadsutlåningen i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek ökade 13 procent eller 6 miljarder kronor till 54 (48) miljarder kronor. Bottenlån för lantbruks- och skogsfastigheter fortsatte att växa kraftigt och uppgick vid periodens slut till 3 226 (0) miljoner kronor. Marknadsandelen för hushålls- och bostadsutlåning uppgick till 3,5 (3,2) procent den 31 december 2008 och andelen av marknadstillväxten var 6,4 procent under 2008 enligt SCB.

Kreditkvalitet

Kreditportföljen på 79 (67) miljarder kronor håller en hög kvalitet och har inte påverkats av den realekonomiska försämringen. Portföljen består till 87 (89) procent av hushållskrediter.* Av den totala portföljen är 77 (78) procent bostadsutlåning. Bostadsutlåning med säkerhet i småhus utgör 84 (85) procent och säkerhet i bostadsrätter utgör 16 (15) procent. Geografiskt har kreditportföljen en god spridning i landet. Lantbruksutlåning utgör cirka 8 (5) procent av kreditportföljen där hälften är bottenlån till främst familjeägda lantbruk.

* Enligt produktdefinierad portfölj.

Inlåning

Inlåning från allmänheten ökade med 18 procent eller 5 miljarder kronor till 35 (30) miljarder kronor där ökningen hänför sig i första hand till fasträntekonton.

Marknadsandelen för inlåning uppgick till 3,2 (2,9) procent den 31 december 2008 och andelen av marknadstillväxten var 6,3 procent under 2008 enligt SCB.

Upplåning och likviditet

Emitterade värdepapper ökade 7 procent eller 3 miljarder kronor till 49 (46) miljarder kronor, varav säkerställda obligationer uppgick till 42 (37) miljarder kronor. Den huvudsakliga finansieringen på kapitalmarknaden sker genom dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek. Upplåningen genom Länsförsäkringar Banks olika program uppgick till 7 (9) miljarder kronor. Likviditeten är fortsatt god och kreditkvaliteten i likviditetsportföljen är hög. All likviditet är placerad i svenska värdepapper. Andelen statspapper uppgick till 72 procent den 31 december och den resterande delen av portföljen bestod huvudsakligen av säkerställda obligationer.

Rating

Länsförsäkringar Bank har kreditbetyg A (stable) från Standard & Poor's och A2 (stable) från Moody's. Det kortfristiga kreditbetyget är A-1 från Standard & Poor's. Moody's kortfristiga kreditbetyg är P-1 och Länsförsäkringar Banks Financial Strength Rating är C. Dotterbolaget Länsförsäkringar Hypo-

teks säkerställda obligationer har högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är en av fyra aktörer som har säkerställda obligationer med högsta betyg från båda ratinginstituten.

Bolag	Institut	Långfristig rating	Kortfristig rating
Länsförsäkringar Bank	Standard & Poor's	A/stable	A-1(K-1)
Länsförsäkringar Bank	Moody's	A2/stable	P-1
Länsförsäkringar Hypotek*	Standard & Poor's	AAA	–
Länsförsäkringar Hypotek*	Moody's	Aaa	–

* Avser bolagets säkerställda obligationer.

Kapitaltäckning

Länsförsäkringar tillämpar reglerna om intern riskklassificering (IRK). Syftet är att åstadkomma en bättre genomlysning av risker, och därmed en ökad stabilitet i det finansiella systemet. Den avancerade riskklassificeringsmetoden ger störst möjligheter att strategiskt och operativt hantera kreditrisker och den används för alla hushållsexponeringar. För lantbruk och övriga exponeringar används tills vidare schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för kreditrisk. Förändringarna i kapitalkravet slår igenom successivt eftersom övergångsreglerna innebär en anpassning under tre år. Enligt övergångsreglerna har kapitalkravet reducerats med 5 procentenheter under 2008. Koncernens kapitaltäckningsgrad uppgick till 10,4 procent enligt gällande övergångsregler. Primärkapitalrelationen uppgick till 8,6 procent.

Målnivån för kapitaltäckningsgraden är 10,5 procent och för primärkapitalrelationen 8,5 procent. Bägge måtten har en tillåten avvikelse om $\pm 0,5$ procentenhet. Enligt de nya reglerna, exklusive tillägg för övergångsregler, uppgick kapitalkravet enligt Pelare I till 2 309 miljoner kronor den 31 december 2008, vilket är 48 procent mindre jämfört med 4 475 miljoner kronor enligt Basel I-regelverket. För mer information om kapitaltäckningsberäkningen, se not 48. Beträffande nya kapitalmål, se "Viktiga händelser efter årets utgång".

Resultat och lönsamhet

Resultatet före kreditförluster exklusive omstruktureringskostnader ökade till 337 (290) miljoner kronor och rörelseresultatet exklusive omstruktureringskostnader ökade till 272 (238) miljoner kronor. Detta motsvarar en räntabilitet på genomsnittligt eget kapital på 4,9 (5,0) procent. Resultatet före kreditförluster inklusive omstruktureringskostnader ökade till 310 (290) miljoner kronor och rörelseresultatet inklusive omstruktureringskostnader uppgick till 245 (238) miljoner kronor. Detta motsvarar en räntabilitet på genomsnittligt eget kapital på 4,4 (5,0) procent.

Intäkter

Räntenettot ökade 19 procent till 1 211 (1 017) miljoner kronor och förklaras av ökade utlånings- och inlåningsvolymerna till allmänheten, en ökad förräntning på eget kapital och flöden samt en relativt förbättrad upplåningskostnad för bolån. Räntenettot har belastats med 11 (12) miljoner kronor för den obligatoriska insättningsgarantin. Placeringsmarginalen uppgick till 1,30

(1,43) procent. Den lägre placeringsmarginalen förklaras av en förändrad produktmix i utlåningsportföljen samt av den större likviditetsportföljen under året. Placeringsmarginalen stärktes jämfört med föregående kvartal. Provisionsnettot minskade till –138 (–45) miljoner kronor.

Minskningen förklaras av lägre fondförvaltningsvolym som är hänförliga till årets börsnedgång, samt ökade ersättningar till länsförsäkringsbolagen.

Betalningsförmedlingen ökade provisionsnettot. Totalt ökade intäkterna 11 procent till 1 225 (1 106) miljoner kronor. Sammantaget ökar intäkterna i samtliga verksamhetsgrenar under året förutom fondverksamhetens intäkter som påverkades negativt av börskursutvecklingen.

Kostnader

Rörelsens kostnader exklusive omstrukturingskostnader ökade 9 procent eller 71 miljoner kronor till 888 (816) miljoner kronor. Rörelsens kostnader inklusive omstrukturingskostnader ökade 12 procent eller 98 miljoner kronor till 915 (816) miljoner kronor, varav 27 miljoner kronor avser omstrukturingskostnader.

Resterande ökning är hänförlig till omflyttningar inom Länsförsäkringar AB-koncernen och till viss del nyanställningar, ökade förvaltningskostnader och en ökad avskrivning på aktiverade utvecklingskostnader.

Omstrukturingskostnader om 27 miljoner kronor avser avgångsvederlag och pensionsavsättningar i bankkoncernen i samband med omorganisationen i Länsförsäkringar AB-koncernen. K/I-talet före kreditförluster och exklusive omstrukturingskostnader uppgick till 0,72 (0,74). K/I-talet före kreditförluster och inklusive omstrukturingskostnader uppgick till 0,75 (0,74).

Kreditförluster

Kreditförlusterna är fortsatt låga och kreditportföljen har en mycket god kvalitet. Kreditförlusterna uppgick netto till 65 (51) miljoner kronor där större delen av förlusterna avser dotterbolaget Wasa Kredit.

Avsättningar har, beroende på produkt, till största delen skett efter gruppvis värdering och endast till en mindre del efter individuell prövning.

Osäkra fordringar ökade till 255 (176) miljoner kronor, vilket motsvarar en andel osäkra fordringar på 0,29 (0,24) procent brutto och 0 (0) procent netto. Säkerheternas värde har ej beaktats i redovisningen av osäkra fordringar.

Viktiga händelser under året

- I februari började Länsförsäkringar Bank erbjuda marknaden bottenlån för lant- och skogsbruksfastigheter.
- I maj blev Håkan Danielsson koncernchef i moderbolaget Länsförsäkringar AB och styrelseordförande i Länsförsäkringar Bank.
- I augusti offentliggjorde Länsförsäkringar AB-koncernen planerna på en omorganisation för att öka konkurrenskraften och förbättra utnyttjandet av gemensamma resurser.
- Den 1 september tillträdde Mats Ericsson, tidigare verkställande direktör i Länsförsäkringar Halland och vice ordförande i Länsförsäkringar Bank, som ny verkställande direktör.

Verkställande direktörer under året

I februari blev verkställande direktör Tomas Johansson sjuk och i hans sjukfrånvaro blev ställföreträdande verkställande direktör Anders Borgcrantz tillförordnad verkställande direktör. Tomas Johansson avled i juni och Anders Borgcrantz var tillförordnad verkställande direktör fram till och med augusti. Den 1 september blev Mats Ericsson verkställande direktör.

1 januari –12 februari: Tomas Johansson

13 februari –31 augusti: tillförordnad verkställande direktör (stf vd) Anders Borgcrantz

1 september – 31 december: Mats Ericsson

Viktiga händelser efter årets utgång

- Den 1 januari 2009 skedde en omorganisation i Länsförsäkringar AB-koncernen för att öka konkurrenskraften och effektivisera utnyttjandet av gemensamma resurser.
- Bankens styrelse har i februari 2009 mot bakgrund av att Basel II träder i full kraft 2010 beslutat om ett nytt kapitalmål. Primärkapitalrelationen ska uppgå till 12 procentenheter när Basel II är fullt genomfört. Kapitalmålet tillåts variera med cirka +/-0,5 procentenheter. Utgångspunkten för fastställandet av kapitalmålet är bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess där samtliga risker som kräver kapital har beaktats. Hänsyn har även tagits till de mycket specifika marknadsförutsättningar som förevarit samt förväntas bestå en längre period.

Miljö

Bankverksamhetens miljömål är inriktat på ökad effektivitet i kundprocesserna, bättre och enklare internettjänster samt minskad pappersanvändning. Samkuvertering sker exempelvis av fondbolagets och bankens årsbesked till kunderna. Under året ökade antalet avbeställda låneavier från kunderna med 50 procent och avbeställda kontoutdrag ökade med 50 procent. Antalet öppnade konton via internet ökade med 150 procent. Trenden visar att allt fler kunder gärna väljer att sköta de löpande, administrativa bankrutinerna via internet, vilket ger en ökad effektivitet och en minskad miljöpåverkan.

Länsförsäkringar arbetar aktivt med att minska sin miljöpåverkan både från kontoret och via affärsverksamheten. Den direkta miljöpåverkan kommer framförallt från tjänsteresor och förbrukning av el, värme och papper. För att minska den direkta miljöpåverkan styrs tjänsteresorna i allt större utsträckning till tåg. Tjänstebilspolicyn tillåter endast miljöbilar och ger möjlighet till förtida byte av tjänstebil. Under 2008 har andelen miljöbilar stigit till över 70 procent. I den utveckling som bedrivs inom Länsförsäkringar är en av målsättningarna att minska pappersflödet både inom Länsförsäkringar och ut till kund. För att minska pappersförbrukningen används digitala lösningar och effektiva utskrifts- och kopieringslösningar. Utvecklingen av internetkanalen ger stora möjligheter att minska pappersutskicken till kund.

Medarbetare

Bankverksamheten har högt ställda affärsmål i linje med de internt satta lönsamhetsmålen. Varje medarbetare tar tillsammans med sin chef fram ett individuellt målkontrakt som ska vara utmanande och nåbart. Vid måluppfyllelse ger målkontraktet en extra ersättning, som fastställs utifrån bankresultatet, om målet uppnås av medarbetaren. Varje medarbetare ska utifrån sina individuella mål kunna se sin del i bankaffären. Målkontraktet innehåller högst fem viktade mål.

En del av målkontraktet och medarbetarnas utvecklingsplan är att arbeta med medarbetarnas kompetensutveckling, hälsa och friskvård och att styra arbetsuppgifterna så att de blir mer utmanande. Vid ett par tillfällen under året sker en uppföljning av det individuella målkontraktet.

I bankkoncernen finns 315 (335) anställda varav 155 (172) kvinnor. Genomsnittsåldern bland de anställda är 41 år och 77

procent har varit anställda i upp till 10 år. Den genomsnittliga anställningstiden är 7,4 år. Personalomsättningen är låg och ligger på 10 (9) procent. Lojaliteten med banken bland medarbetarna är stor och medarbetarna trivs väldigt bra. Sjukfrånvaron på 3,0 procent är låg och har ändå sjunkit något under de senaste åren. Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring.

Årets bankutbildningar inkluderade kompetensutveckling i nya lagar, regler och produkter samtidigt som den anpassas till marknadsstrategin. En ny affärsutbildning som sträcker sig över privatsegmentet inom bank, liv- och sakförsäkring har under året tagits fram för hela länsförsäkringsgruppen.

Två nya utbildningar erbjöds medarbetarna under året. Dessutom har en ny utbildning tagits fram om ekonomiska förutsättningar för lantbrukare och deras finansiella behov av produkter inom bank & försäkring.

Ungefär 63 procent av cheferna är män och 37 procent är kvinnor. Ledarskapet mäts i ett ledarindex som visade att bankens ledarskap får ett mycket gott betyg.

Årliga kartläggningar görs för att kunna identifiera och behålla medarbetare med goda ledaregenskaper i syfte att ge dem rätt förutsättningar för en bra utveckling. Kartläggningen används även som ett underlag vid efterträdarplanering.

Arbetet med att ytterligare flytta fram positionerna i konkurrensen om affärskritisk kompetens gav resultat under året som gick och Länsförsäkringar stärkte sitt varumärke på rekryteringsmarknaden. För sjätte året i rad utsågs Länsförsäkringar till försäkringsbranschens mest attraktiva arbetsgivare i Universums Företagsbarometer 2008. Målet är att senast år 2010 vara en av de tio mest attraktiva arbetsgivarna bland landets ekonomistudenter inom alla branscher.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Bankverksamheten har för avsikt att följa den inslagna vägen med tillväxt under lönsamhet. Tillväxten i utlåningen sker med beaktande av förändringar i omvärlden, det finansiella läget och den kapitalknapphet som råder. Likviditeten är god. Strategin är fortsatt att bearbeta kunder i Länsförsäkringars kundbas. Bankverksamheten kommer inte i någon större omfattning bredda sitt produktutbud utan fortsätta att jobba med framtagna produkter.

MODERBOLAGET

Inlåning, samt viss utlåning sker i moderbolaget. Utlåning till allmänheten uppgick till 16 (11) miljarder kronor och inlåning från allmänheten uppgick till 35 (30) miljarder kronor. Emitterade värdepapper uppgick till 7 (9) miljarder kronor. Merparten av utlåningen sker i Länsförsäkringar Hypotek.

Strategiska samarbeten

Samarbetet med Svensk Kassaservice, där kunderna har kunnat göra kontanta insättningar och uttag på drygt 500 kontor hos Svensk Kassaservice med partners och hos Postens cirka 2 300 lantbrevbärare, har upphört. Istället har ett avtal med Forex Bank tecknats om kostnadsfria uttag och insättningar i Forex Banks cirka 100 butiker runt om i landet.

Det vid årsskiftet 1997/1998 inledda samarbetsavtalet med Landshypotek har löpt ut under februari 2008.

En aktiehandelstjänst via Internet har utvecklats i samarbete med NASDAQ OMX. Tjänsten togs i drift i november 2002.

Moderbolaget förvärvade 10 procent av aktierna i Finansiel ID Teknik BID AB under 2003.

Från och med början av 2004 kunde bankens kunder beställa e-legitimation i form av Bank-ID.

Sedan i juni 2006 kan bankkortkunderna ta ut kontanter i ICAs 1 400 matbutiker runtom i landet. Det blev resultatet av ett samarbetsavtal som undertecknade den 3 april. Genom samarbetet kan bankkortkunderna ta ut maximalt 2 000 kronor vid ett och samma tillfälle utan att handla.

Resultat

Resultatet före kreditförluster uppgick till -16 (4) miljoner kronor och rörelseresultatet uppgick till -24 (-3) miljoner kronor. Resultatet efter skatt uppgick till -18 (0) miljoner kronor.

Rörelseintäkterna uppgick till 469 (382) miljoner kronor. Kostnaderna, exklusive kreditförluster, uppgick till 485 (378) miljoner kronor. Årets kreditförluster uppgår till 8 (7) miljoner kronor.

Förslag till behandling av moderbolagets disponibla vinst (kr)

Kr	
Balanserat resultat	2 838 401 046
Fond för verkligt värde	-10 856 000
Mottaget aktieägartillskott	500 000 000
Årets resultat	-18 498 910
Summa	3 309 046 130
Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras	3 309 046 130

Koncernens disponibla vinst uppgår till 3 150 703 tkr.

DOTTERBOLAGEN

Länsförsäkringar Hypotek AB

Bostadsutlåningen i bankens bolåneinstitut ökade 13 procent eller 6 miljarder kronor till 54 (48) miljarder kronor. Bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet placeras i Länsförsäkringar Hypotek och resterande delar i moderbolaget. Rörelseresultatet uppgick till 129 (58) miljoner kronor. Bolånekunderna ökade till 115 000 (106 000).

Mkr	2008	2007
Balansomslutning	57 461	48 332
Utlåningsvolym	53 592	47 555
Räntenetto	361	236
Rörelseresultat	129	58

Wasa Kredit AB

Finansbolaget Wasa Kredit riktar sig mot marknaderna bilar, datorer, tyngre maskiner samt fritidssegment som husvagnar och båtar. Wasa Kredits rörelseresultat uppgick till 106 (98) miljoner kronor. Utlåningsvolymen uppgick till 9 (9) miljarder kronor. Leasingtillgångarna har ökat medan blancholånestocken har minskat något.

Mkr	2008	2007
Balansomslutning	8 956	9 245
Utlåningsvolym	8 582	8 501
Räntenetto	361	339
Rörelseresultat	106	98

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB

Länsförsäkringar är Sveriges femte största fondaktör med en marknadsandel på 4,2 (3,9) procent. Länsförsäkringars förvaltade fondvolym minskade med 20 procent eller 14 miljarder kronor till 51 (65) miljarder kronor. Förvaltningen sker i 29 (31) investeringsfonder med olika placeringsinriktning. Fonderna är tillgängliga dels som direktfondsparande, dels via olika fondförsäkringsprodukter och PPMsystemet. Trots det turbulenta marknadsläget var nettoflödet positivt med 2,4 miljarder kronor under året. Rörelseresultatet uppgick till 36 (83) miljoner kronor. Det lägre resultatet är hänförligt till börsens värdenedgång, vilket minskat förvaltade fondvolymen.

Mkr	2008	2007
Balansomslutning	168	263
Förvaltd volym	51 336	64 562
Provisionsnetto	218	277
Nettoinflöde	2 356	1 796
Rörelseresultat	36	83

Beträffande koncernens och bankens redovisade resultat, ekonomiska ställning, medelantalet anställda och kapitaltäckning hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser, förändring av eget kapital samt noter.

I årsredovisningen anges samtliga belopp i tkr där inget annat anges.

Risker och kapitalhantering

Risker

Länsförsäkringar Bankkoncernen är utsatt för ett antal risker såsom

- Kreditrisker
- Finansiella risker
- Operativa risker
- Affärsrisker

Riskerna uppkommer som en del i bankverksamheten. Riskerna måste hanteras och styrelsen som har det yttersta ansvaret för bankverksamheten och därmed ansvaret för att trygga koncernens tillgångar har också ett ansvar för att skapa en riskmedvetenhet i bankkoncernen. Det uppnås bland annat genom att styrelsen årligen fastställer centrala riskstrategi- och riskpolicydokument som ska säkerställa en sund och välbalanserad process mellan risktagande och riskhantering. Bankkoncernen ska kännetecknas av en låg riskprofil vars bas bygger på en utlåningsverksamhet som har fokus på det egna boendet och lantbruket. De finansiella riskerna, som i huvudsak består av ränterisk och likviditetsrisk ska hanteras enligt en av styrelsen fastställd finanspolicy som stipulerar så små ränterisker som möjligt och där likviditeten placeras enbart i svenska värdepapper med hög kreditkvalitet.

De övergripande riktlinjerna och strategierna kring risktagande innebär att volymtillväxt och ökad lönsamhet inte ska ske på bekostnad av fler eller större risker. Detta ställer krav på att risker i verksamheten kontinuerligt identifieras, mäts, kontrolleras och rapporteras och att riskerna står i proportion till verksamhetens storlek, produktutveckling och tillväxt.

Kreditrisker

Kreditrisk definieras som risken för förlust till följd av att en motpart inte förmår fullgöra sina åtaganden gentemot bankkoncernen och att eventuella säkerheter inte täcker kapitalfordran.

Bankkoncernen beräknar samtliga hushållsexponeringar enligt den avancerade interna riskklassificeringsmetoden (IRK), vilket motsvarar omkring 90 procent av bankkoncernens tillgångar. Detta innebär att en stor del av kreditriskexponeringen beräknas via en metod som har till syfte att identifiera och klassificera risken hos varje enskild motpart. För övriga exponeringar används tills vidare schablonmetoden.

Bankkoncernens utlåningsportfölj består till sin helhet av krediter inom Sverige och till mer än 75 procent av utlåning till det egna boendet i form av småhus och bostadsrätter. Bottenlån med inomläge understigande 75 procent av marknadsvärdet vid beviljningstillfället har, som framgår av tabellen, den största andelen av detta segment. Utlåning sker via de 24 länsförsäkringsbolagen, vilket ger en lokal förankring med närhet till kunden.

Låga inomlägen kombinerat med god geografisk spridning och lokal förankring är grundpelare i tillförsäkrandet att utlåningsportföljen håller en hög kreditkvalitet.

Utlåning till lant- och skogsbruk har ökat kraftigt under 2008. Segmentet är ett bra komplement till bolånen i och med att en stor andel avser utlåning till det familjeägda lant- och skogsbruket. Tillsammans med bolån motsvarar det omkring 85 procent av den totala utlåningsstocken i bankkoncernen.

Utlåningsportföljen

Tabellen nedan visar utlåningen uppdelat per segment.

Mkr	2008-12-31	%	2007-12-31	%
Bolån	60 374	77	52 477	78
Lantbruk	6 506	8	3 093	5
Blanco	3 818	5	3 702	6
Leasing	3 739	5	3 679	5
Avbetalning	3 634	4	3 693	5
Flerbostadshus	527	1	431	1
Övrigt	273	0	220	0
Utlåning till allmänheten, brutto	78 871	100	67 295	100
Reserveringar	-307		-255	
Utlåning till allmänheten, netto	78 564		67 040	

Utlåningsportföljen fördelning

Mkr	Bolån	Lantbruk	Blanco	Leasing	Avbetalning	Flerbostadshus	Övrigt	Totalt
Länsförsäkringar Hypotek	53 065					527	43	53 635
Länsförsäkringar Bank	7 309	6 506	2 464				230	16 509
Wasa Kredit			1 354	3 739	3 634			8 727
Totalt	60 374	6 506	3 818	3 739	3 634	527	273	78 871

Finansiella risker

Finansiella risker är en naturlig del av en banks verksamhet. Riskerna måste löpande på ett strukturerat och homogent sätt identifieras, mätas, kontrolleras och rapporteras på det sätt som styrelsen fastställer. Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten inom bankkoncernen definieras i den av styrelsen fastställda finanspolicyn. Finanspolicyn uttrycker styrelsens inriktning beträffande hanteringen av de finansiella riskerna.

Finanspolicyn omfattar primärt hanteringen av:

- Likviditetsrisk
- Ränterisk
- Finansieringsrisk
- Valutarisk

Likviditetsrisk

Treasury-enheten hos Länsförsäkringar Bank har ansvaret för likviditetshanteringen inom bankkoncernen. Likviditetsrisken definieras som risken att bankkoncernen genom brist på likvida medel, ej kan fullgöra sina åtaganden eller att de endast kan fullgöras genom upplåning av likvida medel till avsevärt ökad kostnad. Denna definition har en nära koppling till definitionen av finansieringsrisken (Se nedan). Likviditetsrisken avser också risken att finansiella instrument inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlora i värde. Likviditet definieras som kontanta medel och värdepapper. Likviditeten måste vara tillgänglig senast inom 3 dagar. Likviditetsrisken som avser risken att finansiella placeringar förlorar i värde minimeras genom att i princip enbart tillåta placering i högljikvida instrument i form av domestika statspapper och domestika säkerställda obligationer och bostadscertifikat som är pantsättningsbara i Riksbanken. Likviditetsrisken kvantifieras genom likviditetsprognoser som dels innehåller samtliga finansiella kassaflöden och dels förväntade kassaflöden med antagen nettoutlåningsökning.

Ränterisk

Ränterisk uppstår om tillgångar, skulder och derivat inte har en löptidsmatchning. I möjligaste mån ska den fasta utlåningen matchas med motsvarande upplåning alternativt via räntederivat. Det innebär att några tidsgap i princip ej ska finnas. I praktiken är detta en omöjlighet, vilket leder till att styrelsen har fastställt ränterisklimiter. Dessa limiter är emellertid så konservativt satta att grundprincipen om matchning ändå ska gälla. Finanspolicyn anger ränterisken såsom effekten av 100 punkters parallellförskjutning av avkastningskurvan.

Ränterisken för bankkoncernen ligger normalt mellan 5 och 20 miljoner kronor. En höjning av marknadsräntorna med en procentenhet skulle den 31 december 2008 ha medfört en minskning av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat med 8 (+29) miljoner kronor.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken innebär att bankkoncernen vid finansieringsförfall inte lyckas återfinansiera förfallet eller endast lyckas låna till kraftigt ökade kostnader. Definitionen har en nära koppling till definitionen av likviditetsrisk. Genom att dels använda ett så stort antal finansieringskällor som möjligt med vidgad investerarbaser och genom att sprida på finansieringsförfallen över tiden minskar finansieringsrisken för bankkoncernen. Bankkoncernen har dessutom åtnjutit en förbättring av ratingen till nuvarande A från Standard & Poor's och från Moody's till nuvarande A2. Dessutom har under 2007 Länsförsäkringar Hypotek erhållit AAA/Aaa för de säkerställda obligationer som emitteras från Länsförsäkringar Hypotek.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att en valuta ändrar värde gentemot en annan valuta. Risken består i att en förlust kan uppstå om valutakursen förändras negativt. All upplåning som sker i utländsk valuta swappas i enlighet med finanspolicyn innan likvidavräkning till SEK och därmed elimineras valutarisken i sin helhet.

Operativa risker

Operativ risk definieras såsom risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I definitionen ingår även legal risk. Utifrån definitionen kan konstateras att operativ risk omfattar hela bankkoncernen.

Kategorisering av operativ risk sker huvudsakligen i följande områden:

- Interna oegentligheter
- Extern brottslighet
- Legal risk
- Skada på fysiska tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Risk för fel

Samtliga väsentliga processer inom bankkoncernen samt bankverksamhet på länsförsäkringsbolag ska genomföra en analys av processens operativa risker. De riskanalyser som genomförs ingår i bankkoncernens totala riskbedömning enligt Baselreglerna. Eftersom verksamheten, omgivningen och hotbilden ständigt ändras måste även processerna regelbundet kvalitets-säkras. Detta för att bibehålla riskerna inom bankkoncernens toleransnivå. Riskanalysen är ett av de verktyg som används för att ta fram beslutsunderlag för att åtgärda väsentliga risker. Syftet med analysen är att:

- Identifiera och minska väsentliga operativa risker
- Planera säkerhetsaktiviteter
- Skapa medvetenhet kring operativa risker
- Efterleva Finansinspektionens krav på mätning och värdering av operativ risk

Varje del i organisationen ansvarar för att en riskanalys årligen utförs.

Incidenthantering

Bankkoncernen har framställt ett IT-system för rapportering av operativa riskhändelser, incidenter. Till systemet finns möjlighet för samtliga medarbetare att inrapportera eventuella incidenter. Fördelning av incidenter till av Finansinspektionen fastställda incidentkategorier sker per automatik i systemet. Riskcontrol framställer periodiskt sammanställningar av incidenter i sin rapportering. Incidenthanteringen är en viktig del i bankkoncernens operativa riskarbete. Dels bidrar incidentstatistik till den årliga bedömningen och prognosen av operativ risk, dels ger rapporteringen en möjlighet att snabbt identifiera kritiska problem och agera utifrån dessa.

Modell för bedömning av operativa risker

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Konsekvens – vilken effekt på verksamheten i det fall risken inträffar
- Sannolikhet – hur troligt det är att risken inträffar

Summan utgör ett riskvärde för den operativa risken. Verksamhetsansvariga inom bankkoncernen ansvarar för genomförande av riskanalyser, identifiering och bedömning av operativa risker, inom ramen för ansvarsområdet. Samtliga medarbetare har ett ansvar för att rapportera incidenter. Verksamhetsansvariga ansvarar för att åtgärda icke tolererbara risker inom ansvarsområdet.

Intjäningsrisker definieras hos bankkoncernen som volatilitet i intjäning som ger risk för minskade intäkter på grund av en oförväntad nedgång i intäkterna från exempelvis konkurrens eller volymminskningar. Intjäningsrisker finns i samtliga produkter och portföljer hos bankkoncernen. En stor del av bankkoncernens affärsverksamhet är bolån.

Bolåneaffären har en låg volatilitet och därmed en låg intjäningsrisk.

Kapitalhantering och Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)

Bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess (IKU) är utformad efter de krav som ställs i Basel II-regelverket liksom de krav som styrelsen ställer på verksamheten och interna behov från en alltmer komplex affärsverksamhet. Regelverket som är riktat mot de finansiella företagens interna kapitalutvärderingsprocesser är principbaserat och övergripande till sin natur. I stor utsträckning innebär detta att Länsförsäkringar Bank har möjligheten, såväl som skyldigheten, att själv utforma sin process och i förlängningen dess omfattning och sofistikeringsnivå. Tillvägagångssätt, genomförande och resultat ska för bankkoncernen årligen rapporteras till Finansinspektionen.

Finansdirektören i Länsförsäkringar Bank är ansvarig för att driva processarbetet som ska leda fram till en intern kapitalutvärdering för bankkoncernen och ett underlag för affärsplanering och beslut om kapitalmål och kapitalprognos i styrelsen.

Processen ska genomföras årligen och innehåller följande aktiviteter:

- Genomgång av samtliga risker
- Riskbedömning
- Stresstester
- Kapitalberäkningar

Minst en gång per år ska de grundläggande förutsättningarna för stresstester diskuteras i styrelsen. Denna diskussion ska vara vägledande för verksamhetens fortsatta arbete med stresstester. Arbetet med stresstester utgår från ett antal scenarier och deras påverkan på risken i bankkoncernen.

Bankens styrelse har i februari 2009 beslutat om ett nytt kapitalmål. Primärkapitalrelationen ska uppgå till 12 procentenheter när Basel II är fullt genomfört. Kapitalmålet tillåts variera med cirka +/- 0,5 procentenheter.

För mer detaljerad information om Basel II hänvisas till ”Risk och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bankkoncernen” på hemsidan.

Bankkoncernens nyckeltal	2004	2005	2006	2007	2008
Räntabilitet på eget kapital exklusive omstruktureringskostnader, %	4,3	4,1	4,6	5,0	4,9
Räntabilitet på eget kapital, %	4,3	4,1	4,6	5,0	4,4
Avkastning på totalt kapital, %	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
Placeringsmarginal, %	2,18	1,85	1,62	1,43	1,30
K/I-tal före kreditförluster och exklusive omstruktureringskostnader	0,81	0,79	0,77	0,74	0,72
K/I-tal före kreditförluster	0,81	0,79	0,77	0,74	0,75
K/I-tal efter kreditförluster och exklusive omstruktureringskostnader	0,86	0,84	0,80	0,78	0,78
K/I-tal efter kreditförluster	0,86	0,84	0,80	0,78	0,80
Kapitaltäckningsgrad, %	11,4 ¹⁾	11,3 ¹⁾	10,6 ¹⁾	10,6 ²⁾	10,4 ²⁾
Primärkapitalrelation, %	9,0 ¹⁾	9,0 ¹⁾	8,6 ¹⁾	8,8 ²⁾	8,6 ²⁾
Andel osäkra fordringar, brutto, % ³⁾	0,61	0,51	0,27	0,24	0,29
Andel osäkra fordringar, netto % ³⁾	0,14	0,03	0	0	0
Reserveringsgrad för osäkra fordringar, % ³⁾	76	95	139	149	121
Kreditförlustnivå, %	0,11	0,10	0,07	0,07	0,07

¹⁾ Enligt Basel I.

²⁾ Enligt övergångsregler för Basel II.

³⁾ Säkerheternas värde har ej beaktats i redovisningen av osäkra fordringar.

Femårsöversikt

(mkr)	Koncernen					Moderbolaget				
	2008	2007	2006	2005	2004	2008	2007	2006	2005	2004
Resultaträkning										
Ränteutäkter	7 463,2	4 541,1	2 579,2	2 105,8	2 051,0	2 885,2	2 174,3	1 598,3	1 273,3	1 284,1
Räntekostnader	-6 251,7	-3 524,2	-1 652,1	-1 232,4	-1 221,3	-2 401,7	-1 738,4	-1 210,5	-918,2	-915,7
Räntenetto	1 211,5	1 016,9	927,1	873,4	829,7	483,5	435,9	387,8	355,1	368,4
Provisionsnetto	-138,3	-44,5	-33,0	-69,7	-111,3	-215,2	-221,4	-214,0	-230,7	-244,0
Erhållna utdelningar	2,6	3,3	3,4	3,4	3,2	0,1	0,4	0,1	0,0	0,0
Nettoresultat av finansiella transaktioner	1,4	2,1	14,5	10,3	14,8	-4,4	1,9	4,6	4,8	14,8
Övriga rörelseintäkter	147,7	128,2	111,2	135,9	152,2	205,4	164,8	158,4	167,1	147,9
Summa rörelseintäkter	1 224,9	1 106,0	1 023,2	953,3	888,6	469,4	381,6	336,9	296,3	287,1
Allmänna administrationskostnader	-862,5	-779,4	-756,3	-717,3	-680,1	-443,1	-350,4	-331,6	-320,6	-298,1
Avskrivningar	-52,3	-37,0	-30,9	-33,4	-37,1	-41,9	-27,2	-20,5	-22,3	-25,3
Summa kostnader före kreditförluster	-914,8	-816,4	-787,2	-750,7	-717,2	-485,0	-377,6	-352,1	-342,9	-323,4
Resultat före kreditförluster	310,1	289,6	236,0	202,6	171,4	-15,6	4,0	-15,2	-46,6	-36,3
Kreditförluster, netto	-65,1	-51,1	-37,8	-48,6	-44,8	-8,3	-7,5	-15,2	3,7	-8,0
Bankrörelsens resultat/Rörelseresultat	245,0	238,5	198,2	154,0	126,6	-23,9	-3,5	-30,4	-42,9	-44,3
Skatt	-67,7	-62,9	-59,4	-44,7	59,4	5,4	3,5	7,1	11,3	107,4
Årets resultat	177,3	175,6	138,8	109,3	186,0	-18,5	-0,0	-23,3	-31,6	63,1
Balansräkning										
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	81,3	71,5	72,6	75,6	146,4	81,3	71,5	72,6	75,6	72,2
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	7 964,1	-	-	-	-	7 964,1	-	-	-
Utlåning till kreditinstitut	9 830,9	5 233,7	2 113,5	1 296,7	1 577,2	36 254,1	24 554,9	43 293,3	36 875,5	29 923,5
Utlåning till allmänheten	78 563,9	67 040,0	53 883,6	47 093,5	39 426,5	16 389,8	10 983,8	9 264,2	8 387,0	8 005,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 445,6	3 105,3	5 607,4	2 602,8	1 197,7	10 946,4	3 105,3	5 607,3	2 602,8	1 197,7
Aktier och andelar	10,8	11,1	9,5	7,5	5,2	3 172,2	3 047,5	2 655,9	2 451,9	1 916,6
Derivat	2 546,2	545,5	168,3	-	-	1 060,6	293,3	24,3	-	-
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 131,9	-247,7	-101,3	-	-	87,9	-0,5	-	-	-
Immateriella tillgångar	327,3	246,8	143,6	101,4	82,0	213,3	183,3	123,2	86,8	67,7
Materiella tillgångar	20,5	20,6	7,6	12,2	17,3	16,1	13,2	0,2	1,2	3,4
Uppskjutna skattefordringar	14,4	5,1	0,9	-	-	11,7	2,6	0,8	-	-
Övriga tillgångar	273,5	371,0	309,3	283,2	307,4	93,6	89,5	46,2	73,7	111,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	890,1	726,6	322,6	188,3	255,9	284,3	262,5	435,7	241,9	242,1
Summa tillgångar	104 136,4	85 093,6	62 537,6	51 661,2	43 015,6	68 611,3	50 571,0	61 523,7	50 796,4	41 540,2
Skulder till kreditinstitut	9 112,6	707,2	350,8	308,4	195,5	18 730,0	5 866,3	526,4	769,3	248,6
In- och upplåning från allmänheten	35 090,2	29 735,3	24 379,4	21 534,8	20 047,8	35 197,9	29 901,5	24 035,4	20 772,3	19 109,4
Emitterade värdepapper	48 985,3	45 980,7	31 634,6	24 849,8	18 154,6	7 201,3	8 967,4	31 634,6	24 849,9	18 154,6
Derivat	1 546,8	300,6	426,0	-	-	1 039,9	211,0	352,8	-	-
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 024,6	-215,4	-45,6	-	-	32,8	-	-	-	-
Uppskjutna skatteskulder	60,0	64,4	15,4	-	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	762,4	1 805,5	491,9	295,1	375,7	321,5	268,5	171,6	131,1	198,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 973,3	1 727,5	1 037,1	752,5	728,6	523,8	385,8	463,5	265,5	230,7
Avsättningar	40,3	14,1	13,9	19,7	21,8	31,8	9,2	7,4	4,3	6,4
Efterställda skulder	1 250,0	1 150,0	1 050,0	1 050,0	1 050,0	1 250,0	1 150,0	1 050,0	1 050,0	1 050,0
Eget kapital	4 290,9	3 823,7	3 184,1	2 850,9	2 441,6	4 282,3	3 811,3	3 282,0	2 954,0	2 541,9
Summa skulder, avsättningar och eget kapital	104 136,4	85 093,6	62 537,6	51 661,2	43 015,6	68 611,3	50 571,0	61 523,7	50 796,4	41 540,2

Resultaträkning

Tkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2008	2007	2008	2007
Ränteintäkter	4	7 463 175	4 541 060	2 885 197	2 174 305
Räntekostnader	5	-6 251 692	-3 524 157	-2 401 665	-1 738 445
Räntenetto		1 211 483	1 016 903	483 532	435 860
Erhållna utdelningar	6	2 598	3 330	80	364
Provisionsintäkter	7	806 016	918 879	161 921	143 551
Provisionskostnader	8	-944 353	-963 426	-377 135	-364 989
Nettoresultat av finansiella transaktioner	9	1 447	2 073	-4 460	1 935
Övriga rörelseintäkter	10	147 725	128 255	205 440	164 880
Summa rörelseintäkter		1 224 916	1 106 014	469 378	381 601
Personalkostnader	11	-331 102	-276 289	-152 795	-105 063
Övriga administrationskostnader	12, 13, 14	-531 353	-503 133	-290 327	-245 364
Summa administrativa kostnader		-862 455	-779 422	-443 122	-350 427
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	15	-52 351	-37 035	-41 853	-27 189
Summa kostnader före kreditförluster		-914 806	-816 457	-484 975	-377 616
Resultat före kreditförluster		310 110	289 557	-15 597	3 985
Kreditförluster, netto	16	-65 062	-51 063	-8 254	-7 479
Summa rörelseresultat		245 048	238 494	-23 851	-3 494
Skatt	17	-67 716	-62 914	5 352	3 480
Årets resultat		177 332	175 580	-18 499	-14
Resultat per aktie, före och efter utspädning kr (antal aktier: 9 548 708)		18,57	18,39		

Balansräkning

Tkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		81 311	71 517	81 311	71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser mm	18	–	7 964 124	–	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	19	9 830 898	5 233 671	36 254 141	24 554 908
Utlåning till allmänheten	20	78 563 848	67 039 996	16 389 773	10 983 774
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	22	10 445 590	3 105 321	10 946 421	3 105 321
Aktier och andelar	23	10 812	11 089	10 812	11 089
Aktier och andelar i koncernföretag	24	–	–	3 161 400	3 036 400
Derivat	25	2 546 176	545 525	1 060 603	293 285
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	26	1 131 891	–247 682	87 859	–509
Immateriella anläggningstillgångar	27	327 306	246 805	213 301	183 288
Materiella tillgångar	28	20 505	20 596	16 137	13 242
Uppskjutna skattefordringar	29	14 415	5 077	11 660	2 575
Övriga tillgångar	30	273 479	370 986	93 639	89 493
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31	890 136	726 552	284 284	262 531
Summa tillgångar		104 136 367	85 093 577	68 611 341	50 571 038
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL					
Skulder till kreditinstitut	32	9 112 615	707 233	18 729 955	5 866 277
In- och upplåning från allmänheten	33	35 090 228	29 735 323	35 197 874	29 901 508
Emitterade värdepapper	34	48 985 315	45 980 690	7 201 341	8 967 414
Derivat	25	1 546 789	300 606	1 039 946	211 030
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	26	1 024 562	–215 459	32 795	–
Uppskjutna skatteskulder	29	60 001	64 358	–	–
Övriga skulder	35	762 377	1 805 524	321 479	268 543
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36	1 973 256	1 727 529	523 843	385 751
Avsättningar	37	40 282	14 041	31 812	9 225
Efterställda skulder	38	1 250 000	1 150 000	1 250 000	1 150 000
Summa skulder och avsättningar		99 845 425	81 269 845	64 329 045	46 759 748
EGET KAPITAL	39				
Aktiekapital (9 548 708 aktier kvotvärde 100 kr)		954 871	954 871	954 871	954 871
Övrigt tillskjutet kapital		2 977 480	2 477 480	18 380	18 380
Reserver		–10 856	–361	–10 856	–361
Balanserade vinstmedel		192 115	216 162	3 338 400	2 838 414
Årets resultat		177 332	175 580	–18 499	–14
Summa eget kapital		4 290 942	3 823 732	4 282 296	3 811 290
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		104 136 367	85 093 577	68 611 341	50 571 038
Poster inom linjen	40				
För egna skulder ställda säkerheter		12 650 000	1 605 000	12 650 000	1 605 000
Övriga ställda säkerheter		inga	inga	inga	inga
Eventuallförpliktelser/Ansvarsförbindelser		86 276	91 168	59 051	72 025
Åtaganden		3 149 650	2 871 239	4 639 695	40 280 187
Övriga noter					
Företagsuppgifter	1				
Redovisningsprinciper	2				
Segmentsrapportering	3				
Investeringsåtaganden	41				
Tillgångar och skulder per kategori	42				
Värderingsmetoder för verkligt värde	43				
Likviditetsexponering finansiella exponeringar	44				
Förväntade återvinnings- och regleringstider för tillgångar, avsättningar och skulder	45				
Räntebindingstider	46				
Kreditrisk	47				
Kapitaltäckningsanalys	48				
Upplysningar om närstående	49				
Händelser efter balansdagen	50				

Kassaflödesanalys (indirekt metod)

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Likvida medel vid årets början	4 597 955	1 835 287	4 276 374	1 725 259
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat	245 048	238 494	-23 851	-3 494
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	-156 159	297 154	142 520	140 351
<i>Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar</i>				
Förändring av belåningsbara statsskuldförbindelser	7 964 124	-7 964 124	7 964 124	-7 964 124
Förändring av utlåning till dotterbolag	-	-	-7 082 816	21 889 501
Förändring av utlåning till allmänheten	-11 624 568	-13 235 530	-5 423 909	-1 730 913
Förändring av obligationer och andra räntebärande värdepapper	-7 353 745	2 505 003	-7 854 731	2 503 995
Förändring av derivat	-2 000 651	-377 196	-767 318	-268 917
Förändring av övriga tillgångar	97 507	-61 650	-4 146	-43 315
<i>Förändring av den löpande verksamhetens skulder</i>				
Förändring in- och upplåning från allmänheten	5 354 905	5 355 935	5 354 905	5 795 216
Förändring av inlåning från dotterbolag	-	-	4 996 650	4 811 887
Förändring emitterade värdepapper	3 004 625	14 346 080	-1 766 073	-22 667 197
Förändring övriga skulder	-1 043 146	1 313 657	52 935	96 923
Förändring av derivat	1 246 183	-125 348	828 916	-141 817
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-4 265 877	2 292 475	-3 582 794	2 418 096
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella tillgångar	-7 272	-18 896	-5 092	-13 145
Avyttring av materiella tillgångar	98	229	-	-
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-125 310	-134 540	-69 392	-87 236
Förvärv av aktier och andelar	-	-1 600	-	-1 600
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-132 484	-154 807	-74 484	-101 981
Finansieringsverksamheten				
Erhållna aktieägartillskott	500 000	525 000	500 000	525 000
Lämnade aktieägartillskott	-	-	-125 000	-390 000
Ökning förlagslån	100 000	100 000	100 000	100 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	600 000	625 000	475 000	235 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	-3 798 361	2 762 668	-3 182 278	2 551 115
Likvida medel vid årets slut	799 594	4 597 955	1 094 096	4 276 374
Poster som inte ingår i kassaflödet				
Avskrivningar	52 074	37 035	41 853	27 189
Nedskrivningar	277	-	-	-
Orealiserad del av nettoresultat finansiella poster	13 476	-2 942	13 631	-1 935
Kreditförluster, exklusive återvinningar	100 716	79 182	17 910	11 324
Förändring av upplupna kostnader/intäkter	82 142	286 420	116 340	95 397
Avsättningar	26 241	116	22 587	1 870
Förändring av uppskjuten skatt över eget kapital	-13 695	44 816	-9 085	-1 802
Fordran/skuld koncernbidrag före skatt	-199 627	-60 599	-	4 680
Inkomstskatt	-67 716	-62 914	5 352	3 480
Verkligt värde över eget kapital	-10 495	-361	-10 495	-361
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	-139 552	-23 599	-55 573	509
	-156 159	297 154	142 520	140 351
Likvida medel består av:				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	81 311	71 517	81 311	71 517
Utlåning till kreditinstitut, löptid upp till 3 månader ¹⁾	9 830 898	5 233 671	9 772 874	5 156 457
Skulder till kreditinstitut, löptid upp till 3 månader	-9 112 615	-707 233	-8 760 089	-951 600
	799 594	4 597 955	1 094 096	4 276 374
¹⁾ Exklusive utlåning till dotterbolag				
Erhållen ränta	7 254 606	4 196 385	2 844 660	2 370 323
Erlagd ränta	5 842 499	2 970 368	2 231 087	1 937 014
Bruttoinvesteringar	132 582	153 436	74 484	100 381
Betald skatt	9 193	7 017	4 958	3 437

Förändring av eget kapital

Koncernen Tkr	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2007-01-01	954 871	1 952 480	–	137 976	138 785	3 184 112
Enligt beslut på bolagsstämma				138 785	–138 785	–
Förändring i instrument tillgängliga för försäljning, före skatt			–501			–501
Skatt på poster redovisade mot eget kapital			140			140
Summa förändringar i eget kapital som redovisas direkt mot eget kapital			–361	138 785	–138 785	–361
Årets resultat via resultaträkningen					175 580	175 580
Summa förändringar före transaktioner med ägarna			–361	138 785	36 795	175 219
Erhållet ovillkorat aktieägartillskott från moderbolag		200 000				200 000
Erhållet villkorat aktieägartillskott		325 000				325 000
Lämnade koncernbidrag				– 84 165		–84 165
Skatteeffekt av lämnade koncernbidrag				23 566		23 566
Utgående balans 2007-12-31	954 871	2 477 480	–361	216 162	175 580	3 823 732
Ingående balans 2008-01-01	954 871	2 477 480	–361	216 162	175 580	3 823 732
Enligt beslut på bolagsstämma				175 580	–175 580	–
Förändring i instrument tillgängliga för försäljning, före skatt			–14 229			–14 229
Skatt på poster redovisade mot eget kapital			3 734			3 734
Summa förändringar i eget kapital som redovisas direkt mot eget kapital			–10 495	175 580	–175 580	–10 495
Årets resultat via resultaträkningen					177 332	177 332
Summa förändringar före transaktioner med ägarna			–10 495	175 580	1 752	166 837
Erhållet villkorat aktieägartillskott		500 000				500 000
Lämnade koncernbidrag				– 277 260		–277 260
Skatteeffekt av lämnade koncernbidrag				77 633		77 633
Utgående balans 2008-12-31	954 871	2 977 480	–10 856	192 115	177 332	4 290 942

Moderbolaget Tkr	Aktiekapital	Reservfond	Fond för verkligt värde	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2007-01-01	954 871	18 380	–	2 332 044	–23 310	3 281 985
Enligt beslut på bolagsstämma				–23 310	23 310	–
Förändring i instrument tillgängliga för försäljning, före skatt			–501			–501
Skatt på poster redovisade mot eget kapital			140			140
Summa förändringar i eget kapital som redovisas direkt mot eget kapital			–361	–23 310	23 310	–361
Årets resultat via resultaträkningen					–14	–14
Summa förändringar före transaktioner med ägarna			–361	–23 310	23 296	–375
Erhållet ovillkorat aktieägartillskott från moderbolag				200 000		200 000
Erhållet villkorat aktieägartillskott				325 000		325 000
Mottagna koncernbidrag				6 500		6 500
Skatteeffekt av mottagna koncernbidrag				–1 820		–1 820
Utgående balans 2007-12-31	954 871	18 380	–361	2 838 414	–14	3 811 290
Ingående balans 2008-01-01	954 871	18 380	–361	2 838 414	–14	3 811 290
Enligt beslut på bolagsstämma				–14	14	–
Förändring i instrument tillgängliga för försäljning, före skatt			–14 229			–14 229
Skatt på poster redovisade mot eget kapital			3 734			3 734
Summa förändringar i eget kapital som redovisas direkt mot eget kapital			–10 495	–14	14	–10 495
Årets resultat via resultaträkningen					–18 499	–18 499
Summa förändringar före transaktioner med ägarna			–10 495	–14	–18 485	–28 994
Erhållet villkorat aktieägartillskott				500 000		500 000
Utgående balans 2008-12-31	954 871	18 380	–10 856	3 338 400	–18 499	4 282 296

Specifikation över balansräkningens post övriga reserver

Fond för verkligt värde

Ingående reserv	–361
Förändring finansiella tillgångar som kan säljas	198 447
Förändring derivat i säkringsredovisning	–212 676
Förändring skatt på poster redovisade mot eget kapital	3 734
Utgående reserv	–10 856

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna.

Verkligtvärdereserv

Verkligtvärdereserven inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen.

Reservfond

Reservfonden är fortsatt bundet eget kapital men inga nya avsättningar till reservfonden krävs. I reservfonden ingår även belopp som före den 1 januari 2006 tillförts överkursfonden.

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dotterföretag.

Noter till de finansiella rapporterna

Innehåll

Not 1	Företagsinformation	35	Not 27	Immateriella anläggningstillgångar.....	51
Not 2	Redovisningsprinciper	35	Not 28	Materiella tillgångar	51
Not 3	Segmentsredovisning	43	Not 29	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld	52
Not 4	Ränteintäkter	44	Not 30	Övriga tillgångar	53
Not 5	Räntekostnader	44	Not 31	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	53
Not 6	Erhållna utdelningar.....	44	Not 32	Skulder till kreditinstitut	53
Not 7	Provisionsintäkter	44	Not 33	Inlåning från allmänheten	53
Not 8	Provisionskostnader	44	Not 34	Emitterade värdepapper	53
Not 9	Nettoresultat av finansiella transaktioner	44	Not 35	Övriga skulder	53
Not 10	Övriga rörelseintäkter	44	Not 36	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	53
Not 11	Personalkostnader	45	Not 37	Avsättningar	53
Not 12	Övriga administrationskostnader	46	Not 38	Efterställda skulder.....	55
Not 13	Ersättningar till revisorerna.....	46	Not 39	Eget kapital enligt ÅRKL	55
Not 14	Operationell leasing	47	Not 40	Poster inom linjen	55
Not 15	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar.....	47	Not 41	Investeringsåtaganden.....	55
Not 16	Kreditförluster netto	47	Not 42	Tillgångar och skulder per kategori	56
Not 17	Skatt på årets resultat	47	Not 43	Värderingsmetoder för verkligt värde	60
Not 18	Belåningsbara statsskuldförbindelser	48	Not 44	Likviditetsexponering finansiella instrument.....	61
Not 19	Utlåning till kreditinstitut	48	Not 45	Förväntade återvinnings- och regleringstider för tillgångar, avsättningar och skulder	64
Not 20	Utlåning till allmänheten	48	Not 46	Räntebindningstider för tillgångar och skulder – ränteexponering,	66
Not 21	Finansiell leasing	49	Not 47	Kreditrisk	68
Not 22	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	49	Not 48	Kapitaltäckningsanalys	70
Not 23	Aktier och andelar	49	Not 49	Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	71
Not 24	Aktier och andelar i koncernföretag	49	Not 50	Händelser efter balansdagen	71
Not 25	Derivat	50			
Not 26	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	50			

NOT 1 FÖRETAGSINFORMATION

Koncernredovisningen och årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ), org. nr 516401-9878 avges per 31 december 2008. Länsförsäkringar Bank AB är en svenskregistrerad bank med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegeluddsvägen 11–13.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), org. nr 556549-7020 med säte i Stockholm. Moderföretag i den största och minsta koncernen där Länsförsäkringar Bank AB (publ) är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ), Stockholm.

Koncernredovisningen och årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank (publ) godkändes av styrelsen och verkställande direktören för utfärdande den 30 mars 2009. Koncernredovisningen och årsredovisningen fastställs slutligen av moderbolagets årsstämma den 11 maj 2009.

NOT 2 REDOVISNINGSPRINCIPER

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) såsom de har antagits av EU. Därutöver tillämpas rekommendation RFR 1.2 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering samt Rådets uttalanden, vissa kompletterande regler i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25.

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolaget Länsförsäkringar Banks funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer där de i koncernen ingående bolagen bedriver sin verksamhet, vilket innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till närmaste tusental om inte annat anges.

Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde (se not 43) eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar eller finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter och vid rapportering och konsolidering av moderbolag och dess dotterföretag.

Kommande nya eller reviderade IFRS och tolkningar

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 3 *Rörelseförvärv* (reviderad) och IAS 27 *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* (reviderad) kommer endast att påverka framtida transaktioner och förvärv.

IFRS 8 *Rörelsesegment* anger vad ett operativt segment är och vilken information som ska lämnas om dessa i de finansiella rapporterna. Standarden, som är antagen av EU, ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2009 eller senare. En preliminär bedömning är att denna nya standard inte kommer att medföra någon förändring i den befintliga segmentsindelningen.

IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter* (reviderad) medför att presentationen av de finansiella rapporterna förändras i några avseenden samt att nya, icke-obligatoriska, benämningar för rapporterna föreslås. Ändringen påverkar inte bestämningen av de belopp som rapporteras. Den ändrade IAS 1 ska tillämpas på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2009 eller senare.

IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering* (reviderad) innebär att vissa finansiella instrument som uppfyller definitionen av finansiell skuld ska redovisas som eget kapital. Vissa upplysningskrav för dessa finansiella instrument har samtidigt införts genom tillägg i IAS 1. De instrument som avses är för innehavaren återsäljbara finansiella instrument och instrument eller delar av instrument, som kräver att ett företag överlämnar en proportionell andel av nettotillgångarna vid likvidation. Bolaget har ännu inte tagit ställning till hur denna ändring kan komma att påverka redovisningen.

Till följd av finanskrisen har IASB i mars 2009 beslutat om förändringar i IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*. Detta medför ytterligare upplysningskrav, men företaget har ännu inte hunnit utvärdera i vilken utsträckning den finansiella rapporteringen kommer att påverkas.

Vidare har ett antal ändringar och tolkningar utfärdats som inte bedöms ha någon påverkan på bolagets redovisning:

- IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar
- IAS 23 Lånekostnader (reviderad)
- IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering (ändring avseende ensidig risk i en säkrad post och inflation i en finansiellt säkrad post)
- IFRIC 13 Kundlojalitetsprogram
- IFRIC 15 Agreements for the Construction of Real Estate
- IFRIC 16 Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation
- IFRIC 17 Distributions of Non-cash Assets to Owners
- IFRIC 18 Transfer of Assets from customers

Bedömningar och uppskattningar

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att ledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av de intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförpliktelser som presenteras i redovisningen. Dessa uppskattningar och bedömningar, som gjorts av ledningen, grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dem.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Kritiska bedömningar vid tillämpning av företagets redovisningsprinciper

Företagsledningen har med revisionskommittén diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende företagets viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar. De kritiska bedömningar som gjorts vid tillämpningen och valet av företagets redovisningsprinciper är främst hänförliga till:

- Val av kategorier och värderingsmetoder för finansiella instrument. Dessa beskrivs i avsnittet nedan om finansiella instrument.
- Bolagets ersättningar till länsförsäkringsbolagen, vilka företaget har valt att redovisa som provisionskostnader. Länsförsäkringsbolagen ersätts för sitt arbete med Länsförsäkringar Banks kundrelaterade frågor inom respektive länsförsäkringsbolags geografiska verksamhetsområde se not 8.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar utgörs främst av behovet av nedskrivning för kreditförluster. Kreditförluster utvärderas till största delen på gruppvis nivå eftersom lånen inte uppgår till individuellt väsentliga belopp. Den gruppvisa värderingen tar sin utgångspunkt i bolagens erfarenheter och historiska kreditförluster som justeras för att reflektera rådande omständigheter. De exceptionella förhållandena på finansmarknaden i kombination med det svaga konjunkturläget medför en ökad osäkerhet i befintliga värderingsmodeller som är svår att kvantifiera.

Beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper

Koncernredovisning

Koncernredovisning omfattar moderföretag och samtliga företag där Länsförsäkringar Bank direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen och kan erhålla ekonomiska fördelar.

Dessa bolag har intagits i koncernredovisningen enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen

indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet.

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott rubriceras i koncernbalansräkningen som övrigt tillskjutet kapital.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver har i koncernbalansräkningen delats upp i uppskjuten skatteskuld samt eget kapital. Förändring av uppskjuten skatteskuld på grund av förändringar av obeskattade reserver redovisas som uppskjuten skatt i koncernresultaträkningen.

Närstående

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Bank-koncernen räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Liv-koncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Mäklarservice samt fastighetsmäklarfirmataget Länschem Fastighetsförmedling. Som närstående juridiska personer till moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB tillkommer dotterföretag. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Bedömningen om en närståenderelation föreligger eller inte har grundats på förhållandets ekonomiska innebörd och inte enbart på ägande. Därför ingår de 24 länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och 14 socken- och häradsbolag, som tillsammans äger Länsförsäkringar AB till 100 procent. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Segmentsrapportering

Koncernens primära indelningsgrund utgörs av rörelsegränar. En rörelsegren är en redovisningsmässigt identifierbar del av koncernen som tillhandahåller finansiella tjänster som är utsatta för risker och möjligheter som skiljer sig från andra rörelsegränar. Geografisk indelning används inte då verksamheten huvudsakligen bedrivs i Sverige med likartade risker och möjligheter. Bankkoncernens segment är bankprodukter, hypotekslån, leasing & avbetalning samt fondförvaltning och överensstämmen med bankkoncernens juridiska struktur. Prissättningen mellan koncernens segment är gjord utifrån marknadsmässiga villkor. Segmentsinformation lämnas i enlighet med IAS 14 endast för koncernen.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen.

Monetära poster i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Omräkningsdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta till funktionell valuta redovisas i resultaträkningen som valutakursvinster eller -förluster.

Intäkter

En intäkt redovisas när (i) inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, (ii) det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla företaget, (iii) färdigställandegraden på balansdagen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och (iv) de utgifter som uppkommit och de utgifter som återstår för att slutföra tjänsteuppdraget kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Intäkterna värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäktsredovisning sker enligt metoden successiv vinstavräkning, vilket innebär att intäkterna som redovisas baseras på uppdragets eller tjänstens färdigställandegrad på balansdagen

Ränteintäkter och räntekostnader samt utdelning

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde inklusive ränta på osäkra fordringar samt räntor från finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning. Ränteintäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen enligt Fair value option redovisas också här. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt och för räntederivat som säkrar finansiella skulder redovisas dessa som en del av räntekostnaderna. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden eller, om så anses lämpligt, med tillämpning av en metod som resulterar i en ränteintäkt eller en räntekostnad som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge.

Ränteintäkter och -kostnader inkluderar i förekommande fall periodiserade belopp av erhållna avgifter som medräknas i effektivräntan, transaktionskostnader och eventuella rabatter och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran/skulden och det belopp som regleras vid förfall.

Räntekostnader inkluderar periodiserade belopp av emissionskostnader och liknande direkta transaktionskostnader för att ta upp lån.

Utdelning från aktier och andelar redovisas i posten "Erhållna utdelningar" när rätten att erhålla betalning fastställts.

Provisionsintäkter och provisionskostnader

Provisionsintäkter härrör från olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder. Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut. Avgifter intäktsredovisas antingen i takt med att tjänsterna tillhandahålls eller i samband med genomförandet av en väsentlig aktivitet. Avgifter som debiteras löpande, till exempel aviseringsavgifter och finansiella garantier, redovisas som intäkt i den period då tjänsten tillhandahålls. Avgifter som debiteras för väsentliga aktiviteter, till exempel värdepappersprovisioner och kortprovisioner, intäktsredovisas när aktiviteten har slutförts.

Provisionskostnader är transaktionsberoende och redovisas i den period då tjänsterna erhålls. Provisionskostnader som härrör från finansiella tillgångar eller finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen består av provisioner till länsförsäkringsbolagen.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner.

Nettoresultat av finansiella transaktioner består av realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder (inklusive ränteskillnadsersättning som erhållits vid kunders lösen av lån i förtid) samt realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas.

I posten ingår också realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument som är ekonomiska säkringsinstrument, men där säkringsredovisning inte tillämpas samt orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas och orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde. Orealiserade positiva värdeförändringar på FRA-kontrakt (Forward Rate Agreements) för vilka säkringsredovisning inte tillämpas redovisas emellertid i sin helhet som ränteintäkt medan negativa värdeförändringar redovisas som räntekostnad. Ineffektiv del av säkringsinstrument och valutakursförändringar redovisas också som nettoreultat av finansiella transaktioner.

Nettovinst/nettoförlust för transaktioner värderade till verkligt värde via resultaträkningen inkluderar inte ränta eller utdelning. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och värdet i balansräkningen vid försäljningstillfället.

Övriga rörelseintäkter

Intäktsredovisning av tjänsteuppdrag sker när det ekonomiska utfallet för utfört tjänsteuppdrag kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och de ekonomiska fördelarna tillfaller företaget, huvudsakligen löpande räkning. Intäkterna redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkten erläggs i form av likvida medel.

Belopp som uppbärs för annans räkning ingår inte i bolagets intäkter. Kriterierna för intäktsredovisning tillämpas på varje transaktion för sig.

Successiv vinstavräkning tillämpas vilket innebär att intäkten redovisas i takt med färdigställandegraden på balansdagen.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för vinstandels- och bonusbetalningar när koncernen har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, planerna finansieras vanligen genom inbetalningar från respektive koncernföretag. Koncernen omfattas generellt av FTP-planen, som inte förutsätter några inbetalningar från de anställda.

Redovisning och värdering av pensionsförpliktelser sker enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

Förmånsbestämda planer

Inom bankkoncernen finns endast en förmånsbestämd plan. Denna är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension från 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så att som pension erhålls ca 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. För aktuariella vinster och förluster som uppkommer vid beräkningen av koncernens förpliktelser för olika planer efter den 1 januari 2006 tillämpas den så kallade korridorregeln. Korridorregeln innebär att den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna som överstiger 10 procent av det största av förpliktelsernas nuvärde redovisas i resultatet över den förväntade genomsnittliga återstående tjänstgöringstiden för de anställda som omfattas av planen. I övrigt beaktas inte aktuariella vinster och förluster.

I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar, oredovisade aktuariella vinster eller förluster

samt oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder.

När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av oredovisade aktuariella förluster och oredovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills ersättningarna helt är intjänade. Om ersättningen är fullt ut intjänad redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt.

När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas inte.

Avgiftsbestämda planer.

Dessa planer är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar prövas vid varje balansdag för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. IAS 36 tillämpas för prövning av nedskrivningsbe-

hov för tillgångar som inte prövas enligt någon annan standard. Dessa är finansiella tillgångar som prövas enligt IAS 39 och uppskjutna skattefordringar. För undantagna tillgångar enligt ovan prövas det redovisade värdet enligt respektive standard.

För tillgångar som inte nedskrivningsprövas enligt andra standarder bedömer koncernen löpande om det finns indikationer på att tillgångar minskat i värde. Om det finns indikation på nedskrivningsbehov, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Nedskrivning sker när en tillgångs redovisade värde överstiger ett beräknat återvinningsvärde.

Kreditförluster

I resultaträkningen redovisas nedskrivningar på lånefordringar vilket sker som bortskrivning för under året konstaterade kreditförluster eller i avsättning till reserv för kreditförluster. Nedskrivningar för förluster på garantier redovisas i balansräkningen som avsättning och i resultaträkningen som kreditförlust. Posten Kreditförluster är minskad med återvinningar och återföringar på tidigare års konstaterade/befarade kreditförluster.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital, varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte:

- Första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktig resultat
- Temporära skillnader hänförliga till andelar i dotterföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, räntebärande värdepapper, derivat samt aktier och andelar. Bland skulderna återfinns emitterade värdepapper, derivat, inlåning samt leverantörsskulder.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag, vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna. Inlånings- och utlåningstransaktioner redovisas per likviddag. Lånefordringar redovisas i balansräkningen när lånebeloppet utbetalas till låntagaren. Lånelöften redovisas inte i balansräkningen, dessa har en giltighetstid på tre månader och redovisas som åtagande se not 40.

Vid äkta återköpstransaktion redovisas tillgången fortsatt i den säljande partens balansräkning och erhållen likvid redovisas som skuld. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd säkerhet. Värdepapper som lånas ut kvarstår i balansräkningen som värdepapper och redovisas som ställd säkerhet.

Klassificering

Ett finansiellt instruments klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori enligt den så kallade Fair Value Option. Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Transaktionskostnader kostnadsföres direkt.

Finansiella tillgångar som innehas för handel är derivat som ingår i ekonomiska säkringar, men där säkringsredovisning inte tillämpas. I övrigt används inte denna kategori. I gruppen fair value option ingår ett fåtal obligationer.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar redovisas initialt i balansräkningen till anskaffningsvärdet, det belopp som lånats ut till låntagaren med avdrag för erhållna avgifter och tillägg för kostnader. Därefter redovisas lånefordringar löpande till upplupet anskaffningsvärde efter avdrag för nedskrivningar för kreditförluster.

Kreditförluster utvärderas för de flesta lån på gruppvis nivå på grund av att lånen inte uppgår till individuellt väsentliga belopp. Den gruppvisa värderingen tar sin utgångspunkt i bolagens erfarenheter och historiska kreditförluster som justeras för att reflektera rådande omständigheter.

När nedskrivningsbehov föreligger skrivs lånefordran ner till ett nuvärde av förväntade framtida kassaflöden inklusive verkligt värde på pant, minus försäljningskostnader diskonterade med den ursprungliga effektiva räntan. Nedskrivning sker som avsättning till reserv för kreditförluster. När en finansiell tillgång skrivs ner på grund av kreditförluster används ett avsättningskonto. Om nedskrivningsbehovet minskar i efterföljande perioder återförs maximalt tidigare gjorda nedskrivningar.

I resultaträkningen redovisas nedskrivning på lånefordringar som kreditförluster, vilket sker som bortskrivning av under året konstaterade kreditförluster eller som avsättning till reserv för kreditförluster.

Konstaterade kreditförluster är sådana förluster som är beloppsmässigt slutgiltigt fastställda efter utmätning, ackord etc. Fordran skrivs bort från balansräkningen och redovisas som konstaterad förlust i resultaträkningen vid detta tillfälle.

En lånefordran anses som osäker om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten inte kommer att leva upp till sitt åtagande.

Nedskrivningar för förluster på garantier redovisas på skuldsidan som avsättning.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar och omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställda betalningar och fastställd löptid som är handlade på en aktiv marknad och som företaget har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori.

Denna kategori innefattar bolagets likviditetsöverskott samt innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag.

Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med orealiserade värdeförändringar redovisade mot eget kapital, redovisning över resultaträkningen sker när värdeförändringarna realiserar. Värdeförändringar som beror på nedskrivningar eller på valutakursdifferenser på monetära poster

redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas ränta på räntebärande instrument i enlighet med effektivräntemetoden i resultaträkningen likaså utdelning på aktier. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader att ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället och därefter ingå vid löpande värdering

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Till denna kategori hör finansiella skulder som utgör innehav för handel och andra finansiella skulder som företaget initialt valt att placera i denna kategori enligt den så kallade Fair Value Option.

Bolagets innehav för handel består av derivat som är ekonomiska säkringsinstrument men där säkringsredovisning inte tillämpas.

Andra finansiella skulder

Alla bankens finansiella skulder exklusive derivat ingår här. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde som vid tillämpning av säkringsredovisning justeras för förändringar i verkligt värde med avseende på den säkrade risken (se vidare nedan i avsnittet om säkringsredovisning).

Värdering

IAS 39 kräver att derivat värderas till verkligt värde och ger också i övrigt möjlighet att använda verkliga värden i redovisningen.

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde över resultaträkningen exklusive transaktionskostnader

De finansiella instrumentens verkliga värden fastställs i första hand utifrån noterade marknadspriser. För dessa beräknas verkligt värde på basis av mittkursen när marknaden stängde årets sista dag. Vid värdering till verkligt värde används aktuell köpkurs. Då noterade marknadspriser saknas används allmänt accepterade värderingsmodeller såsom diskontering av framtida kassaflöden. Värderingsmodellerna baseras på observerbara marknadsdata. För OTC-instrument är beräkningen av verkliga värden baserade på priser för jämförbara noterade instrument. Investeringar i aktier och andelar som inte är noterade på en aktiv marknad och vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt har värderats till anskaffningsvärde.

Säkringsredovisning

Bankens derivatinstrument, som består av ränte- och valutawappar, FRA kontrakt och köpta räntecappar, har i sin helhet anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutakurs-exponeringar som uppkommer i verksamheten.

Samtliga derivat värderas till verkligt värde i balansräkningen. För att undvika missvisande resultateffekter på grund av ekonomiska säkringar har banken valt att tillämpa säkringsredovisning.

Den säkringsredovisningsstrategi banken definierat och använder sig av är portföljsäkring av verkligt värde i utlånings- och upplåningsportföljen. Säkringsredovisning till verkligt värde innebär att den säkrade posten värderas till verkligt värde med avseende på den säkrade risken och att förändringen av verkligt värde redovisas över resultaträkningen både för säkringsinstrumentet och för den säkrade posten.

Värdeförändringen på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten i resultaträkningen under posten Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde.

Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumenten redovisas bland Nettoresultat av finansiella poster medan räntekuponger, såväl upplupen som erhållen eller betald, bland räntetäkterna om den säkrade posten är en tillgång eller portfölj av tillgångar eller räntekostnaderna om den säkrade posten är en skuld eller portfölj av skulder.

Tillämpningen av portföljsäkring baserar sig på den av EU antagna version av IAS 39, "carve out" versionen.

För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får endast tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv och i efterhand ha haft en effektivitet som ligger inom spannet 80-125 procent. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen.

För ett fåtal ekonomiska säkringar där resultatkonsekvensen av att inte tillämpa säkringsredovisning bedöms som mer begränsad tillämpas inte säkringsredovisning med bakgrund av det administrativa merarbete som säkringsredovisning innebär.

Övriga ekonomiska säkringar består av säkring av valutarisk i upplåningen samt säkring av ränterisk i obligationer som löper med fast ränta. I koncernen finns också säkring med räntetak vid ränterisk i upplåning till rörlig ränta, lånen redovisas till upplupet anskaffningsvärde och räntetaken redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Den portföljmetod som tillämpas innebär att utlåningen och de ränteswappar som används som säkringsinstrument fördelas ut i olika tidsfickor baserat på den kontraktuella tidpunkten för räntekomförhandling eller förfall.

Utvärdering av säkringsrelationer sker minst kvartalsvis vid de officiella rapporteringstillfällena, men kan även ske månadsvis vid behov.

Varje identifierad säkringsrelation förväntas vara effektiv över säkringsrelationens hela löptid. Effektiviteten testas med två olika metoder, dels en framåtblickande (prospektiv) bedömning dels en tillbakablickande (retrospektiv) utvärdering. Ineffektivitet redovisas i resultaträkningen.

Leasing

Leasingavtal klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren, om så inte är fallet är det fråga om operationell leasing.

Bankkoncernens tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas inte som materiella tillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället redovisas leasingavtalen som utlåning till leasetagaren avseende de framtida leasingavgifterna, initialt redovisas ett belopp som motsvarar nuvärdet av alla minimileasebetalningar som ska erläggas från leasetagaren samt eventuellt garanterat restvärde som tillfaller leasegivaren. Erhållna betalningar från dessa avtal redovisas dels som en amortering av leasingfordran och dels som ränteintäkter.

Såväl moderbolaget som koncernen är leasetagare i form av interna och externa hyresavtal som klassificeras som operationell leasing (där kostnaderna redovisas som hyra).

I övrigt är såväl koncernen som moderbolaget i begränsad omfattning leasetagare av tjänstebilar och kontorsinventarier. Dessa kostnader redovisas i sin helhet som hyreskostnad.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består huvudsakligen av egenutvecklade och förvärvade immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder, som bedöms ha betydande värde för verksamheten under kommande år. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Koncernens egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om samtliga följande villkor uppfylls:

- Det finns en identifierbar tillgång.
- Det är troligt att den tillgång som upparbetats kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Den är tekniskt och kommersiellt användbar och att det finns tillräckliga resurser för att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter, exempelvis direkt hänförliga utgifter för löner och material.

Avskrivningstiden bestäms utifrån en nyttjandeperiod som varierar mellan tre och fem år och avskrivning sker linjärt. Avskrivningstiden är oberoende av kategori utan bestäms individuellt för varje tillgång. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår. Nedskrivningsbehov prövas enligt IAS 36 Nedskrivningar.

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Materiella tillgångar

Inventarier

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen när de på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida ekonomiska nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller företaget och att anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Inventarier redovisas till anskaffningsvärden med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning enligt plan sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar samt eventuella utrangeringar och avyttringar redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningsbehov prövas enligt IAS 36 Nedskrivningar. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår.

Nyttjandeperioder för inventarier:

Kontorsinventarier	5 år
Lokalförbättringar hyresrätt	5 – 7 år
Bilar	5 år
Datainventarier	3–5 år

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan, och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Lånelöften

Ett lånelöfte kan vara:

- En ensidig utfästelse från företaget att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor där låntagaren kan välja om han vill ha lånet eller inte
- Ett låneavtal där både företaget och låntagaren är bundna vid villkor för ett lån som börjar löpa vid en viss en tidpunkt i framtiden.

Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lämnade oåterkalleliga lånelöften har en giltighetstid på tre månader och redovisas som ett åtagande inom linjen.

Finansiella garantier

Företagets utställda garantiavtal, vilka består av arrendegarantier och kreditgarantier, innebär att företaget har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att en specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, i normalfallet det belopp som företaget erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av de belopp som redovisas enligt IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag, i tillämpliga fall, för ackumulerade periodiseringar, som redovisats i enlighet med IAS 18 Intäkter.

Moderbolagets redovisningsprinciper

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter:

Moderbolaget upprättar sin redovisning i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25 samt rekommendation RFR 2.2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering.

De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föranleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRKL samt i vissa fall av skatteskäl.

De huvudsakliga avvikelserna i jämförelse med koncernen redovisas nedan:

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda pensionsplaner

Tryggandelagen och föreskrifter från Finansinspektionen innehåller regler som medför en annan redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än vad som anges i IAS 19 Ersättningar till anställda. Tillämpning av tryggande-lagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner behöver därför inte tillämpas i juridisk person.

Andelar i dotterbolag

Andelar i dotterbolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Anpassningen av RFR 2:2 till

följd av förändringar i IAS 27 Koncernredovisning och separata finansiella rapporter avseende utdelning från dotterbolag, intressebolag och joint venture har inte inneburit någon justering av företagets redovisning.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridiska personer redovisas i enlighet med uttalande från Rådet för finansiellrap-

portering (UFR 2). Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Koncernbidrag redovisas efter ekonomisk innebörd. Detta innebär att koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

NOT 3 SEGMENTSREDOVISNING

Koncernen	Bank	Hypotek	Leasing & avbetalning	Fond	Eliminering	Total
2008						
Resultaträkning						
Räntenetto	483 532	361 027	360 932	5 992	–	1 211 483
Provisionsnetto	–215 214	–174 791	33 722	217 946	–	–138 337
Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	–4 460	8 458	–2 551	–	–	1 447
Övriga rörelseintäkter	205 520	79	48 911	6 264	–110 451	150 323
Summa rörelseintäkter	469 378	194 773	441 014	230 202	–110 451	1 224 916
Övriga kostnader	–443 123	–65 539	–269 584	–192 727	108 518	–862 455
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	–41 852	–	–8 779	–1720	–	–52 351
Resultat före kreditförluster	–15 597	129 234	162 651	35 755	–1 933	310 110
Kreditförluster, netto	–8 254	–197	–56 611	–	–	–65 062
Rörelseresultat	–23 851	129 037	106 040	35 755	–1 933	245 048
Balansräkning						
Summa tillgångar	68 611 341	67 427 138	8 956 057	168 017	–41 026 186	104 136 367
Skulder	64 329 045	65 076 053	8 211 297	94 845	–37 865 815	99 845 425
Eget kapital	4 282 296	2 351 085	744 760	73 172	–3 160 371	4 290 942
Summa skulder och eget kapital	68 611 341	67 427 138	8 956 057	168 017	–41 026 186	104 136 367
2007						
Resultaträkning						
Räntenetto	435 860	236 451	339 481	5 111	–	1 016 903
Provisionsnetto	–221 438	–127 593	28 432	276 052	–	–44 547
Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	1 935	–57	195	0	–	2 073
Övriga rörelseintäkter	165 244	294	43 195	1 064	–78 212	131 585
Summa rörelseintäkter	381 601	109 095	411 303	282 227	–78 212	1 106 014
Övriga rörelsekostnader	–350 427	–53 571	–261 328	–195 713	81 617	–779 422
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	–27 189	–	–5 950	–3 896	–	–37 035
Resultat före kreditförluster	3 985	55 524	144 025	82 618	3 405	289 557
Kreditförluster, netto	–7 479	2 564	–46 148	–	–	–51 063
Rörelseresultat	–3 494	58 088	97 877	82 618	3 405	238 494
Balansräkning						
Summa tillgångar	50 571 038	48 332 251	9 244 716	262 604	–23 317 032	85 093 577
Skulder	46 759 748	46 105 844	8 498 872	188 465	–20 283 084	81 269 845
Eget kapital	3 811 290	2 226 407	745 844	74 139	–3 033 948	3 823 732
Summa skulder och eget kapital	50 571 038	48 332 251	9 244 716	262 604	–23 317 032	85 093 577

Intäkterna är i sin helhet hänförliga till Sverige. Intäkterna som härrör från handel mellan segmenten uppgår till 110 451 (78 212).

NOT 4 RÄNTEINTÄKTER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Ränteutätkter på utlåning till kreditinstitut	125 843	100 640	1 091 702	1 272 558
Ränteutätkter på utlåning till allmänheten	4 094 539	2 956 402	806 207	565 045
Ränteutätkter på räntebärande värdepapper	628 334	210 037	628 334	210 037
Ränteutätkter från derivat				
– Säkringsredovisning	2 492 727	1 214 343	163 596	5 214
– Ej säkringsredovisning	116 748	59 416	195 358	121 451
Övriga ränteutätkter	4 984	222	–	–
Summa ränteutätkter	7 463 175	4 541 060	2 885 197	2 174 305
<i>varav ränteutätkter på osäkra fordringar</i>	<i>3 791</i>	<i>2 400</i>	<i>3 369</i>	<i>1 978</i>
<i>varav ränteutätkter från finansiella poster ej värderade till verkligt värde</i>	<i>4 772 700</i>	<i>3 169 595</i>	<i>2 445 243</i>	<i>1 949 934</i>
Medelränta under året på utlåning till allmänheten	5,7%	4,9%	5,9%	5,6%

NOT 5 RÄNTEKOSTNADER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut	65 711	6 860	228 552	99 018
Räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten	1 235 230	780 562	1 239 028	773 487
Räntekostnader för efterställda skulder	73 467	52 500	73 467	52 500
Räntekostnader för räntebärande värdepapper	2 277 335	1 416 165	507 162	674 852
Räntekostnad från derivat				
– Säkringsredovisning	2 236 114	1 197 273	148 286	5 756
– Ej säkringsredovisning	352 648	59 286	194 072	121 321
Övriga räntekostnader inkl insättningsgaranti	11 187	11 511	11 098	11 511
Summa räntekostnader	6 251 692	3 524 157	2 401 665	1 738 445
<i>varav räntekostnader från finansiella poster ej värderade till verkligt värde</i>	<i>3 662 930</i>	<i>2 267 598</i>	<i>2 059 307</i>	<i>1 611 368</i>
Medelränta under året på inlåning från allmänheten	3,8%	2,9%	3,8%	2,9%

NOT 6 ERHÅLLNA UTDELNINGAR

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Erhållen utdelning på aktier	2 598	3 330	80	364

NOT 7 PROVISIONSINTÄKTER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Betalningsförmedlingsprovisioner	70 975	62 734	70 975	62 734
Utlåningsprovisioner	63 484	64 410	9 333	10 629
Inlåningsprovisioner	4 922	3 544	4 922	3 544
Finansiella garantier	172	231	172	231
Värdepappersprovisioner	597 620	735 677	7 676	14 130
Kortverksamhet	70 188	51 470	70 188	51 470
Övriga provisioner	–1 345	813	–1 345	813
Summa provisionsintätkter	806 016	918 879	161 921	143 551

NOT 8 PROVISIONSKOSTNADER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Betalningsförmedlingsprovisioner	76 500	80 015	57 943	56 227
Värdepappersprovisioner	351 213	419 179	3 886	5 101
Kortverksamhet	57 274	53 078	57 274	53 078
Ersättning till Länsförsäkringsbolag	448 936	398 785	249 622	239 058
Övriga provisioner	10 430	12 369	8 410	11 525
Summa provisionskostnader	944 353	963 426	377 135	364 989
<i>Varav provisionskostnader från finansiella poster ej värderade till verkligt värde</i>	<i>448 936</i>	<i>398 785</i>	<i>249 622</i>	<i>239 058</i>

NOT 9 NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Förändring verkligt värde				
Ränterelaterade instrument	–444 654	–28 026	–283 241	–338
Valutarelaterade instrument	68 849	5 138	–721	2 165
Förändring verkligt värde säkrad post	352 234	23 598	268 253	–509
Ränteskillnadsersättning	10 095	2 232	2 078	617
Realisationsresultat				
Ränterelaterade instrument	12 233	–869	7 691	–
Andra finansiella tillgångar	2 690	–	1 480	–
Summa nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	1 447	2 073	–4 460	1 935
	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007

Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori

Derivatitillgångar avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	1 039 940	257 922	771 214	235 603
Övriga finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	54 389	–14 833	54 389	–14 833
Derivatskulder avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	52 335	300 587	–582 472	152 529
Övriga finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen	–	–	–	–
Finansiella tillgångar som kan säljas	9 914	–	9 914	–
Lånefordringar och kundfordringar	11 305	2 232	2 078	617
Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde	–1 158 061	–540 101	–257 344	–372 023
Förändring i verkligt värde på derivat som är säkringsinstrument i en säkring av verkligt värde	–360 609	–27 331	–270 492	551
Förändring i verkligt värde på säkrad post med avseende på den säkrade risk i säkringar av verkligt värde	352 233	23 597	268 253	–509
Summa nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde	1 447	2 073	–4 460	1 935

NOT 10 ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Ersättning från länsförsäkringsbolagen	94 996	97 481	94 996	97 481
Övriga intätkter	52 729	30 774	110 444	67 399
Summa övriga rörelseintätkter	147 725	128 255	205 440	164 880

NOT 11 PERSONALKOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Medelantalet anställda				
Män	168	164	49	45
Kvinnor	161	148	72	59
Totalt antal anställda	329	312	121	104

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Tjänstemän				
Löner och ersättningar	172 961	151 663	76 750	54 514
varav rörliga ersättningar	6 727	11 357	1 119	2 264
Sociala kostnader	113 460	96 465	54 318	37 569
varav pensionskostnader	46 413	36 756	23 811	16 157

Styrelse, VD, vVDar

Löner och ersättningar	17 452	16 330	6 962	7 996
varav lön till VD och vVD	15 399	14 365	5 605	6 716
varav rörliga ersättningar VD och vVD	1 956	2 551	551	1 110
Sociala kostnader	13 228	13 126	5 199	6 122
varav pensionskostnader	6 281	6 171	2 687	2 799
Övriga personalkostnader	14 001	-1 295	9 566	-1 138

Totala löner, ersättningar och sociala kostnader

Löner och ersättningar	190 413	167 993	83 712	62 510
varav rörliga ersättningar	8 683	13 908	1 670	3 374
Sociala kostnader	126 688	109 591	59 517	43 691
varav pensionskostnader	52 694	42 927	26 498	18 956
Övriga personalkostnader	14 001	-1 295	9 566	-1 138
Summa personalkostnader	331 102	276 289	152 795	105 063

Rörlig ersättning

Rörlig ersättning utgår till chefer som har bonusöverenskommelse. Ersättningen baseras på uppnådda mål enligt affärsplanen, index i medarbetarundersökning, ledarskapsindex samt övriga individuella mål. Rörlig ersättning kan utgå med maximalt en månadslön och för ledande befattningshavare med maximalt två månadslöner.

Rörlig ersättning utgår också till försäljningspersonal inom finansbolaget Wasa Kredit.

Ett belöningsystem finns som omfattar samtliga medarbetare som inte omfattas av annat bonusavtal. En förutsättning för att denna ersättning utbetalas är att ägarnas krav på avkastning på eget kapital i koncernen uppfylls. Maximalt belopp som kan utfalla per medarbetare om förutsättningarna uppfylls bestäms av respektive styrelse i december varje år. En tredjedel av det fastställda beloppet utfaller till alla oavsett individuell prestation. Utfallet av två tredjedelar av det fastställda beloppet är baserat på uppfyllnadsgraden av de individuella målen i målkontraktet.

Sjukfrånvaro

%	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Total sjukfrånvaro som en andel av ordinarie arbetstid	3,0	2,9	2,3	2,8
Andel av frånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	41,1	48,2	53,2	53,2

Sjukfrånvaron som en andel av varje grupps ordinarie arbetstid:

Sjukfrånvaron fördelat på kön

Totalt av sammanlagd arbetstid avseende män	1,3	0,9	1,7	0,7
Totalt av sammanlagd arbetstid avseende kvinnor	4,7	5,0	2,7	4,6

Sjukfrånvaron fördelat på ålderskategori

Frånvaro för anställda i åldern 29 år eller yngre	2,2	1,6	1,0	1,9
Frånvaro för anställda i åldrarna 30–49 år	2,5	2,4	1,5	1,7
Frånvaro för anställda i åldern 50 år eller äldre	4,8	5,0	4,3	5,5

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inget styrelsearvode.

Ersättning till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pensionskostnad. Med andra ledande befattningshavare avses de 8 personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Rörlig ersättning är maximerad till 4 månadslöner för verkställande direktör och till 2 månadslöner för övriga ledande befattningshavare.

Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen.

Ersättningar och övriga förmåner under året, tkr

Koncernen	Grundlön	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön
2008						
Verkställande direktör Mats Ericsson	765	123	74	708	1 671	44%
Tidigare verkställande direktör Tomas Johansson	1 000	–	31	771	1 802	50%
Vice verkställande direktör Anders Borgcrantz	2 278	280	59	620	3 236	25%
Tidigare vice verkställande direktör Gunilla Forsmark Karlsson	2 165	278	39	757	3 239	32%
Vice verkställande direktör Bengt Jerning	1 124	150	54	451	1 779	34%
Styrelsens ordförande	–	–	–	–	–	–
Tidigare styrelseledamot Ylva Thunqvist	171				171	
Tidigare styrelsens vice ordförande Mats Ericsson	181				181	
Styrelseledamot Christer Villard	205				205	
Styrelseledamot Leif Johansson	246				246	
Styrelseledamot Lennart Käll	205				205	
Styrelseledamot Thomas Gustafsson	123				123	
Styrelsens vice ordförande Ingemar Larsson	140				140	
Tidigare styrelseledamot Hans Benndorf	85				85	
Andra ledande befattningshavare (3 st)	3 538	651	107	1 168	5 465	28%
Totalt 2008	12 226	1 482	364	4 475	18 548	–

NOT 11 PERSONALKOSTNADER, forts.

Koncernen	Grund-lön	Rörlig ersätt-ning	Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Summa	Pensions-kostnad i för-hållande till pensions-grundande lön
2007						
Verkställande direktör Tomas Johansson	2 464	600	62	1 586	4 712	56%
Vice verkställande direktör Anders Borgcrantz	1 974	330	60	857	3 221	37%
Vice verkställande direktör Gunilla Forsmark Karlsson	2 061	330	37	784	3 212	36%
Vice verkställande direktör Bengt Jerning	1 081	180	60	429	1 750	34%
Styrelsens ordförande	–	–	–	–	–	–
Styrelsens vice ordförande Mats Ericsson	282	–	–	–	282	–
Styrelseledamot Christer Villard	202	–	–	–	202	–
Styrelseledamot Leif Johansson	242	–	–	–	242	–
Styrelseledamot Hans Benndorf	202	–	–	–	202	–
Styrelseledamot Lennart Käll	134	–	–	–	134	–
Styrelseledamot Ylva Thunqvist	134	–	–	–	134	–
Tidigare styrelseledamot Lena Wahlgren	84	–	–	–	84	–
Andra ledande befattningshavare (4 st)	3 908	701	114	1 412	6 135	30%
Totalt 2007	12 768	2 141	333	5 068	20 310	–

Rörlig ersättning

I rörlig ersättning ingår beräknad bonus avseende verksamhetsåret.

För verkställande direktören och andra ledande befattningshavare baserades rörlig ersättning på uppnådda mål enligt affärsplanen, index i medarbetarundersökningen, ledarskapsindex samt övriga individuella mål.

Övriga förmåner avser tjänstebil och ränteförmån. Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören och vice verkställande direktören är 60 år.

Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd. För verkställande direktören skall pensionspremierna uppgå till 17 procent av den pensionsgrundande lönen upp till 20 basbelopp, 42 procent mellan 20 och 30 basbelopp och 67 procent över 30 basbelopp. För vice verkställande direktören skall pensionspremierna uppgå till 14 procent av den pensionsmedförande lönen. Fr o m 65 års ålder följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF.

För övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören är uppsägningstiden 6 månader. I händelse av uppsägning från bolaget är uppsägningstiden 12 månader. Utöver detta utgår avgångsvederlag med 12 månads-löner. För vice verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag med 18 månads-löner. För övriga ledande befattningshavare tillämpas de villkor som regleras i centrala avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till den högsta ledningen

Ersättning till verkställande direktören fastställs av koncernchef och förankras därefter i styrelsen. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören.

Lån till ledande befattningshavare

	Bankkoncernen		Moderbolaget		LFAB koncernen	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Styrelseledamöter	19 935	24 414	3 444	10 985	81 822	98 802
Varav lån Bank	3 777	5 716	1 586	1 813	23 856	21 452
Varav lån Hypotek	16 158	18 698	1 858	9 172	57 967	77 350
Varav lån Wasa Kredit	–	–	–	–	–	–
VD och vVDar	315	301	113	–	13 140	4 495
Varav lån Bank	315	301	113	–	3 869	1 197
Varav lån Hypotek	–	–	–	–	9 272	3 298
Varav lån Wasa Kredit	–	–	–	–	–	–
Ledande befattningshavare	6 036	8 972	1 829	1 858	66 704	65 603
Varav lån Bank	2 795	3 443	979	1 008	18 174	17 154
Varav lån Hypotek	3 241	5 529	850	850	48 436	48 449
Varav lån Wasa Kredit	–	–	–	–	95	–

Beviljade lån består av personallån och av övriga lån. Personallån löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för personallån är reporänta minus 0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler och ingår i beloppen för övriga förmåner enligt ovan. Personallån är beloppsbegränsat till 500 000 kronor. Övriga lån löper enligt marknads-mässiga villkor.

Koncernen har inte ställt pant, annan säkerhet eller ingått ansvarförbindelse till förmån för någon ledande befattningshavare.

Könsfördelning i företagsledningen

	Koncernen		Moderbolaget	
%	2008	2007	2008	2007
Andelen kvinnor				
Styrelsen	17	19	22	30
Övriga ledande befattningshavare vilket avser VD och andra personer i företags ledning	25	29	30	36

NOT 12 ÖVRIGA ADMINISTRATIONSKOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2008	2007	2008	2007
Lokalkostnader	32 234	35 326	15 955	14 727
IT-kostnader	196 916	161 032	154 425	125 665
Konsultkostnader	42 652	27 321	35 295	22 658
Marknadsföring	34 096	35 168	18 451	12 218
Förvaltningskostnader	98 354	116 008	5 354	5 478
Övriga administrationskostnader	127 101	128 278	60 847	64 618
Summa administrationskostnader	531 353	503 133	290 327	245 364

NOT 13 ERSÄTTNINGAR TILL REVISORERNA

Revisionsarvoden	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2008	2007	2008	2007
KPMG				
– Revision	2 942	1 913	1 417	901
– För andra uppdrag	1 172	2 265	625	579
Deloitte				
– Revision	563	–	–	–
– För andra uppdrag	–	–	–	–

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företags revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 14 OPERATIONELL LEASING

Avtalen avser interna och externa hyresavtal där moderbolaget och koncernen är hyrestagare.

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Icke uppsägningsbara leasingbetalningar				
Inom 1 år	15 346	22 560	14 923	11 556
Mellan 1–5 år	12 766	1 369	–	–
Längre än 5 år	–	–	–	–
Summa operationell leasing	28 112	23 929	14 923	11 556

NOT 15 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Avskrivningar på materiella tillgångar	7 265	5 681	2 196	68
Avskrivningar på immateriella tillgångar	44 810	31 354	39 381	27 121
	52 075	37 035	41 577	27 189
Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar	276	–	276	–
Summa av- och nedskrivningar	52 351	37 035	41 853	27 189

NOT 16 KREDITFÖRLUSTER NETTO

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
<i>Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar</i>				
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	61 120	61 904	1 843	1 720
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	–58 401	–59 508	–	–
Årets nedskrivning för kreditförluster	71 437	78 742	–3 871	1 978
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	–35 654	–28 119	–9 656	–3 845
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	–26 344	–29 175	–	–10 350
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	12 158	23 844	–11 684	–10 497
<i>Gruppvisa reserveringar för individuellt värderade fordringar</i>				
	–	–	–	–
<i>Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk</i>				
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	5 286	12 261	5 286	12 261
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	–	–	–	–
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	52 450	29 906	19 484	20 663
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	57 736	42 167	24 770	32 924
Årets nettokostnad för infriande av garantier	–4 832	–14 948	–4 832	–14 948
Årets nettokostnad för kreditförluster	65 062	51 063	8 254	7 479

Samtliga uppgifter avser fordringar på allmänheten.

NOT 17 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008	2007	2008	2007
Aktuell skatt				
Periodens skattekostnad/skatteintäkt	77 632	23 566	–	–1 820
Summa aktuell skatt	77 632	23 566	–	–1 820
Uppskjuten skatt				
Förändring av uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	–6 780	39 388	–5 856	–1 636
Uppskjuten skatteintäkt till följd av reducering av skattesats	–3 136	–	504	–
Skattevärde i underskottsavdrag	–	–40	–	–24
Summa uppskjuten skatt	–9 916	39 348	–5 352	–1 660
Totalt redovisad skattekostnad	67 716	62 914	–5 352	–3 480

Avstämning av effektiv skattesats

Resultat före skatt	245 048	238 493	–23 851	–3 494
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	68 613	66 778	–6 678	–978
Skatt ej avdragsgilla kostnader	3 305	2 875	1 167	816
Skatt ej skattepliktiga intäkter	–987	–1 953	–32	–1 682
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	–	–191	–230	0
Skatt hänförlig till tidigare år	76	–4 621	–82	–1 636
Ändrade skattesatser	–3 291	–	504	–
Övrigt	–	26	–	–
Summa skatt på årets resultat	67 716	62 914	–5 351	–3 480

Gällande skattesats	28%	28%	28%	28%
Effektiv skattesats	28%	26%	–22%	–100%

Skatteposter som redovisas direkt mot eget kapital

Aktuell skatt i erhållna/lämnade koncernbidrag	77 633	23 566	–	–1 820
Skatt på finansiella tillgångar som kan säljas	3 734	140	3 734	140

NOT 18 BELÅNINGSBARA STATSSKULDFÖRBINDELSER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Bokförda värden				
Svenska staten	–	7 964 124	–	7 964 124
Summa belåningsbara statsskuldförbindelser	–	7 964 124	–	7 964 124
Verkligt värde	–	7 964 124	–	7 964 124
Upplupet anskaffningsvärde	–	7 941 441	–	7 941 441
Nominellt värde	–	8 000 000	–	8 000 000
Återstående löptid högst 1 år	–	7 964 124	–	7 964 124

NOT 19 UTLÅNING TILL KREDITINSTITUT

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Utlåning till dotterbolag	–	–	26 481 265	19 398 451
Deposit, svenska banker	9 652 000	5 096 000	9 652 000	5 096 000
Övrig utlåning kreditinstitut	178 898	137 671	120 876	60 457
Summa utlåning till kreditinstitut	9 830 898	5 233 671	36 254 141	24 554 908
Äkta återköpstransaktioner uppgår till 7 600 954 (–) varav mot koncernbolag 7 600 954 (–).				
Betalbart på anfordran	178 898	137 671	32 730	37 805
Återstående löptid på högst 3 månader	9 652 000	5 096 000	33 394 500	21 238 282
Återstående löptid >3 månader men högst 1 år	–	–	627 370	505 665
Återstående löptid >1 år men högst 5 år	–	–	1 271 927	2 773 156
Återstående löptid <5 år	–	–	927 614	–
Summa utlåning till kreditinstitut	9 830 898	5 233 671	36 254 141	24 554 908

NOT 20 UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Lånefordringar, brutto				
Offentlig sektor	138 882	133 085	3 065	–
Företag	5 520 954	4 923 172	712 216	486 665
Hushåll	73 210 755	62 240 075	15 793 784	10 590 651
Övriga	415	6 170	192	6 170
Summa utlåning till allmänheten	78 871 006	67 302 502	16 509 257	11 083 486

Nedskrivning för individuellt reserverade lånefordringar

Företag	–31 090	–38 215	–	–
Hushåll	–49 604	–47 634	–	–
Summa individuellt	–80 694	–85 849	–	–

Nedskrivning för gruppvis reserverade lånefordringar

Företag	–30 091	–21 490	–3 756	–2 773
Hushåll	–196 373	–155 167	–115 728	–96 939
Summa gruppvis	–226 464	–176 657	–119 484	–99 712

Summa nedskrivning	–307 158	–262 506	–119 484	–99 712
---------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------

Lånefordringar, netto

Offentlig sektor	138 882	133 085	3 065	–
Företag	5 459 773	4 863 467	708 604	483 892
Hushåll	72 964 778	62 037 274	15 677 912	10 493 712
Övriga	415	6 170	192	6 170
Summa lånefordringar netto	78 563 848	67 039 996	16 389 773	10 983 774

Betalbart på anfordran

Återstående löptid på högst 3 månader	507 673	125 422	404 359	57 790
Återstående löptid >3 månader men högst 1 år	2 106 604	1 229 276	1 415 337	478 093
Återstående löptid >1 år men högst 5 år	6 756 486	7 984 864	661 968	1 412 426
Återstående löptid >5 år	69 193 085	57 700 433	13 908 109	9 035 464
	78 563 848	67 039 996	16 389 773	10 983 774

Osäkra lånefordringar

Företag	38 318	45 411	2 410	842
Hushåll	216 286	130 676	74 259	51 269
Summa osäkra lånefordringar	254 604	176 087	76 669	52 111

En lånefordran anses vara osäker om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sitt åtagande.

Avstämning av nedskrivningar för kreditförluster

Ingående balans	–262 506	–244 473	–99 712	–88 995
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	58 401	66 165	–	–
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	67 451	64 862	–	10 350
Årets nedskrivning för kreditförluster	–253 980	–210 910	–19 772	–21 067
Inbetalt avseende årets befarade kreditförluster	64 171	50 914	–	–
Värdet av säkerheter avseende årets befarade kreditförluster	19 305	10 936	–	–
Utgående balans	–307 158	–262 506	–119 484	–99 712

NOT 21 FINANSIELL LEASING

Finansiella leasingavtal fördelade på förfallotidpunkter där koncernen är leasegivare.

Koncernen 2008-12-31	Upp till 1 år	1–5 år	Över 5 år	Total
Bruttoinvestering	1 564 283	2 265 686	204 232	4 034 201
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	1 399 123	2 135 959	203 626	3 738 708

Koncernen 2007-12-31	Upp till 1 år	1–5 år	Över 5 år	Total
Bruttoinvestering	1 630 443	2 240 267	35 966	3 906 676
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	1 441 641	2 090 744	32 078	3 564 463

Koncernen	2008	2007
Ej intjänade finansiella intäkter	295 493	342 213
Ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren	–	–
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	39 738	42 215
Variabel del av leasingavgifter som ingår i årets resultat	16 068	14 175

Finansiell leasing ingår i utlåning till allmänheten.

NOT 22 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Emitterade av andra än offentliga organ

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Bokförda värden				
Svenska bostadsinstitut (garanterade av svenska staten)	1 990 717	–	1 990 717	–
Svenska bostadsinstitut (ej garanterade)	5 473 701	3 105 321	5 974 532	3 105 321
Övriga svenska emittenter (garanterade av svenska staten)	2 981 172	–	2 981 172	–
	10 445 590	3 105 321	10 946 421	3 105 321
Verkligt värde	10 445 590	3 105 321	10 946 421	3 105 321
Upplupet anskaffningsvärde	10 230 356	3 142 507	10 731 187	3 142 507
Nominellt värde	10 300 000	3 100 000	10 800 000	3 100 000
Återstående löptid högst 1 år	6 006 176	1 496 804	6 507 007	1 496 804
Återstående löptid > 1 år	4 439 414	1 608 517	4 439 414	1 608 517
Marknadsstatus				
Noterade värdepapper	10 445 590	3 105 321	10 946 421	3 105 321

NOT 23 AKTIER OCH ANDELAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Övriga aktier och andelar	10 432	10 709	10 432	10 709
Bostadsrätt	380	380	380	380
Summa aktier och andelar	10 812	11 089	10 812	11 089

Samtliga aktier är onoterade aktier.

NOT 24 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Banken har sammanlagt tre helägda dotterbolag med säte i Stockholm.

Moderbolaget	2008-12-31			2007-12-31		
	Antal aktier (st)	Nominellt Värde	Bokfört värde	Antal aktier (st)	Nominellt Värde	Bokfört värde
Wasa Kredit AB (556311-9204)	875 000	87 500	637 772	875 000	87 500	637 772
Länsförsäkringar Hypotek AB (556244-1781)	70 335	70 335	2 358 628	70 335	70 335	2 233 628
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (556364-2783)	15 000	1 500	165 000	15 000	1 500	165 000
Summa aktier och andelar i koncernföretag			3 161 400			3 036 400

	2008				2007			
	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt
Redovisat värde vid periodens ingång	637 772	2 233 628	165 000	3 036 400	537 772	1 958 628	150 000	2 646 400
Ovillkorade aktieägartillskott				0	100 000	200 000	15 000	315 000
Villkorat aktieägartillskott		125 000		125 000		75 000		75 000
Redovisat värde vid periodens utgång	637 772	2 358 628	165 000	3 161 400	637 772	2 233 628	165 000	3 036 400

Eget kapital och resultat efter skatt i dotterbolagen	2008-12-31		2007-12-31	
	Eget kapital	Årets resultat	Eget kapital	Årets resultat
Wasa Kredit AB (inklusive 73.7% av obeskattade reserver)	744 761	74 988	749 693	–51 364
Länsförsäkringar Hypotek AB	2 351 085	92 818	2 226 407	41 673
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	73 172	25 601	74 139	59 352
	3 169 018	193 407	3 050 239	49 661

NOT 25 DERIVAT

	Koncernen				Moderbolaget			
	2008-12-31		2007-12-31		2008-12-31		2007-12-31	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden								
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>								
Ränterelaterade	32 667 500	1 029 388	20 495 000	262 462	2 020 000	28 960	180 000	968
Valutarelaterade	1 394 406	427 434	–	–	–	–	–	–
<i>Övriga derivat</i>								
Ränterelaterade	1 850 000	3 499	1 000 000	23 777	2 525 000	21 127	2 025 000	53 015
Valutarelaterade	5 433 140	1 085 855	9 206 140	259 286	5 074 184	1 010 516	8 847 184	239 302
Summa derivatinstrument med positiva värden	41 345 046	2 546 176	30 701 140	545 525	9 619 184	1 060 603	11 052 184	293 285
Återstående löptid högst 1 år	14 597 390	307 954	11 408 000	54 995	4 338 434	140 208	4 343 000	18 042
Återstående löptid > 1 år	26 747 656	2 238 222	19 293 140	490 530	5 280 750	920 395	6 709 184	275 243
Derivatinstrument med negativa värden								
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>								
Ränterelaterade	31 726 000	1 452 902	22 677 500	270 398	4 561 000	298 904	80 000	418
<i>Övriga derivat</i>								
Ränterelaterade	3 250 000	54 550	1 000 000	24 832	4 125 000	72 274	2 425 000	57 178
Valutarelaterade	232 928	39 337	155 779	5 376	3 408 802	668 768	6 757 579	153 434
Summa derivatinstrument med negativa värden	35 208 928	1 546 789	23 833 279	300 606	12 094 802	1 039 946	9 262 579	211 030
Återstående löptid högst 1 år	12 695 000	193 362	64 099	2 177	3 670 000	63 617	4 040 025	17 025
Återstående löptid > 1 år	22 513 928	1 353 427	23 769 180	298 429	8 424 802	976 329	5 222 554	194 005

NOT 26 FÖRÄNDRING AV VERKLIGT VÄRDE FÖR RÄNTESÅKRADE POSTER I SÄKRINGSPORTFÖLJEN

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Tillgångar				
Bokfört värde vid årets början	–247 682	–101 380	–509	–
Förändringar under året	1 379 573	–146 302	88 368	–509
Bokfört värde vid årets slut	1 131 891	–247 682	87 859	–509
Skulder				
Bokfört värde vid årets början	–215 459	–45 558	–	–
Förändringar under året	1 240 021	–169 901	32 795	–
Bokfört värde vid årets slut	1 024 562	–215 459	32 795	–

NOT 27 IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Moderbolaget	Internt utvecklade		Förvärvade		Totalt	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Tkr						
Anskaffningsvärde						
Ingående anskaffningsvärde	367 612	280 376	16 999	16 999	384 611	297 375
Årets anskaffningar	64 379	87 236	5 015	–	69 394	87 236
Utgående anskaffningsvärde	431 991	367 612	22 014	16 999	454 005	384 611
Avskrivningar						
Ingående ackumulerade avskrivningar	–192 016	–167 778	–9 307	–6 424	–201 323	–174 202
Årets avskrivningar	–35 590	–24 238	–3 791	–2 883	–39 381	–27 121
Utgående ackumulerade avskrivningar	–227 606	–192 016	–13 098	–9 307	–240 704	–201 323
Summa immateriella tillgångar	204 385	175 596	8 916	7 692	213 301	183 288

Koncernen	Internt utvecklade		Förvärvade		Totalt	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Tkr						
Anskaffningsvärde						
Ingående anskaffningsvärde	451 524	316 984	16 999	16 999	468 523	333 983
Årets anskaffningar	120 295	134 540	5 015	–	125 310	134 540
Utgående anskaffningsvärde	571 819	451 524	22 014	16 999	593 833	468 523
Avskrivningar						
Ingående ackumulerade avskrivningar	–212 411	–183 940	–9 307	–6 424	–221 718	–190 364
Årets avskrivningar	–41 018	–28 471	–3 791	–2 883	–44 809	–31 354
Utgående ackumulerade avskrivningar	–253 429	–212 411	–13 098	–9 307	–266 527	–221 718
Summa immateriella tillgångar	318 390	239 113	8 916	7 692	327 306	246 805

NOT 28 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	79 153	76 917	35 625	23 864
Omklassificering	–366	–	–366	–
Inköp	7 272	18 896	5 092	13 145
Försäljningar/utrangeringar	–522	–16 660	–	–1 384
Utgående anskaffningsvärde	85 537	79 153	40 351	35 625
Ingående avskrivningar	–58 557	–69 307	–22 383	–23 699
Omklassificering	366	–	366	–
Försäljningar/utrangeringar	424	16 431	–	1 384
Årets avskrivningar	–7 265	–5 681	–2 197	–68
Utgående ackumulerade avskrivningar	–65 032	–58 557	–24 214	–22 383
Utgående planenligt restvärde	20 505	20 596	16 137	13 242
Materiella tillgångar	20 505	20 596	16 137	13 242

NOT 29 UPPSKJUTEN SKATTEFORDRAN OCH SKATTESKULD

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande:

Moderbolag

Tkr	Tillgångar		Skulder		Netto	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Andra finansiella placeringstillgångar	-3 874	-141	-	-	-3 874	-141
Skulder	-7 651	-2 396	-	-	-7 651	-2 396
Utnyttjande av underskottsavdrag	-135	-38	-	-	-135	-38
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-11 660	-2 575	-	-	-11 660	-2 575
Kvittning	-	-	-	-	-	-
Netto uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-11 660	-2 575	-	-	-11 660	-2 575

Moderbolaget och koncernen har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncernföretag.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

2008	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat direkt mot eget kapital	Belopp vid årets utgång
Andra finansiella placeringstillgångar	-141	-	-3 733	-3 874
Skulder	-2 396	-5 255	-	-7 651
Utnyttjande av underskottsavdrag	-38	-97	-	-135
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-2 575	-5 352	-3 733	-11 660

2007

Andra finansiella placeringstillgångar	760	-760	140	140
Andra tillgångar	-	2 397	-	2 397
Skulder	13	25	-	38
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	773	1 662	140	2 575

Koncernen

Tkr	Tillgångar		Skulder		Netto	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Andra finansiella placeringstillgångar	-3 874	-141	-	-	-3 874	-141
Skulder, avsättningar	-10 266	-4 882	446	954	-9 820	-3 928
Utnyttjande av underskottsavdrag	-275	-54	-	-	-275	-54
Obeskattade reserver	-	-	59 555	63 404	59 555	63 404
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-14 415	-5 077	60 001	64 358	45 586	59 281
Kvittning	-	-	-	-	-	-
Netto uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-14 415	-5 077	60 001	64 358	45 586	59 281

Moderbolaget och koncernen har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncern- och intresseföretag.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag

2008	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat direkt mot eget kapital	Belopp vid årets utgång
Andra finansiella placeringstillgångar	-140	-	-3 733	-3 873
Skulder	-4 932	-5 340	-	-10 272
Utnyttjande av underskottsavdrag	-5	-265	-	-270
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-5 077	-5 605	-3 733	-14 415

2007

Andra finansiella placeringstillgångar	760	-760	140	140
Andra tillgångar	-	4 755	-	4 755
Skulder	158	19	-	177
Utnyttjande av underskottsavdrag	1	4	-	5
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	919	4 018	140	5 077

NOT 30 ÖVRIGA TILLGÅNGAR

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Kundfordringar	217 101	290 764	15 500	15 634
Övriga tillgångar	56 378	80 222	78 139	73 859
Summa övriga tillgångar	273 479	370 986	93 639	89 493

NOT 31 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Upplupna ränteintäkter	763 767	555 198	234 431	193 894
Övriga upplupna intäkter	66 636	51 945	35 045	41 753
Förutbetalda kostnader	59 733	119 409	14 808	26 884
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	890 136	726 552	284 284	262 531

NOT 32 SKULDER TILL KREDITINSTITUT

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Svenska banker	8 501 437	343 000	8 501 437	343 000
Övriga svenska kreditinstitut	611 178	364 233	10 228 518	5 523 277
Summa skulder till kreditinstitut	9 112 615	707 233	18 729 955	5 866 277

Äkta återköpsttransaktioner uppgår till – (343 000).

Betalbart på anfordran	612 615	707 233	10 229 955	5 866 277
Återstående löptid på högst 3 månader	8 500 000	–	8 500 000	–
Skulder till kreditinstitut	9 112 615	707 233	18 729 955	5 866 277

NOT 33 INLÅNING FRÅN ALLMÄNHETEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Inlåning från försäkringsföretag	3 801 271	3 412 588	3 801 271	3 412 588
Inlåning från hushåll	28 843 993	24 308 498	28 843 993	24 308 498
Inlåning från övrig svensk allmänhet	2 444 964	2 014 237	2 552 610	2 180 422
Summa inlåning från allmänheten	35 090 228	29 735 323	35 197 874	29 901 508
Betalbart på anfordran	35 090 228	29 735 323	35 197 874	29 901 508

NOT 34 EMITTERADE VÄRDEPAPPER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Certifikat	5 082 608	6 557 936	5 082 608	6 557 936
Obligationslån ¹⁾	43 809 216	39 206 736	2 025 242	2 193 460
Utställda postväxlar	93 491	216 018	93 491	216 018
Summa emitterade värdepapper m.m.	48 985 315	45 980 690	7 201 341	8 967 414
Återstående löptid högst 1 år	13 706 668	14 779 901	5 827 758	6 893 575
Återstående löptid mer än 1 år	35 278 647	31 200 789	1 373 583	2 073 839

¹⁾ Säkerställda obligationer uppgår i koncernen till 41 783 974 (37 013 276) Tkr.

Emitterade värdepapper i utländsk valuta	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
EUR	575 000	184 000	983 000	229 800
CHF	240 000	–	–	–

NOT 35 ÖVRIGA SKULDER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Leverantörsskulder	22 606	89 763	22 606	36 414
Innehållen preliminär skatt kunder	252 679	145 855	197 522	149 133
Ej utbetalade koncernbidrag Länsförsäkringar AB	277 260	1 165	–	–
Övriga skulder	209 832	1 568 741	101 351	82 996
Summa övriga skulder	762 377	1 805 524	321 479	268 543

NOT 36 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Upplupna semesterlöner	14 621	12 527	6 152	5 276
Upplupna sociala kostnader	6 115	12 212	4 743	4 020
Upplupna räntekostnader	1 559 340	1 150 147	387 143	216 565
Övriga upplupna kostnader	245 904	296 200	125 805	159 890
Förutbetalda leasinghyror	147 276	256 443	–	–
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 973 256	1 727 529	523 843	385 751

NOT 37 AVSÄTTNINGAR

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Reserveringar för garantier	2 119	3 011	2 119	3 011
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet	12 000	11 030	5 194	6 214
Reservering för omstruktureringskostnader	25 324	–	24 499	–
Övriga avsättningar	839	–	–	–
	40 282	14 041	31 812	9 225

Reservering för garantier

Redovisat värde vid periodens ingång	3 011	3 413	3 011	3 413
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	–892	–402	–892	–402
Redovisat värde vid periodens utgång	2 119	3 011	2 119	3 011

NOT 37 AVSÄTTNINGAR, forts.

Garantier

I garantier ingår arrendegarantier samt kreditgarantier.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns ett antal förmånsbestämda pensionsplaner. Den största av dessa planer är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålles ca 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fallen livsvariga. I de fall uppräknig av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

Enligt Pensionsavtal för försäkringsbranschen 2006 kan personer födda 1955 eller tidigare frivilligt gå i pension från 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp. En sannolikhetsdömning har gjorts att 20 procent kommer att utnyttja möjligheten till förtida uttag.

Pensioner och ledande befattningshavares förmåner

	Koncernen	
	2008-12-31	2007-12-31
Förmånsbestämda pensionsplaner		
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser	11 459	10 408
Nuvärdet av nettoförpliktelser		
Oredovisade ackumulerade aktuariella vinster/förluster	322	595
Justering	219	27
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer (se nedan)	12 000	11 030

Nettobeloppet redovisas i följande poster i BR:

Avsättningar	12 000	11 030
--------------	--------	--------

Förändring av pensionsskulden som redovisas i balansräkningen:

Ingående skuld 1 januari	11 030	10 512
Årets pensionskostnad enligt specifikation nedan	778	778
Justering	192	-260
Utgående skuld 31 december	12 000	11 030

Årets förändring av nuvärdet:

Förpliktelse för förmånsbestämda planer den 1 januari	10 408	10 226
Kostnad för tjänstgöring innevarande period	389	389
Räntekostnader	389	389
Aktuariella vinster/förluster	273	-596
Förpliktelse för förmånsbestämda planer den 31 dec	11 459	10 408

Kostnad redovisad i resultaträkningen:

Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	389	389
Kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder	-	389
Räntekostnad på förpliktelsen	389	-
Summa nettokostnad i resultaträkningen	778	778

Kostnaden redovisas i följande rader i resultaträkningen:

Personalkostnader	778	778
-------------------	-----	-----

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser:

Diskonteringsränta	2,4%	4,3%
Förväntad löneökningstakt	3,5%	2,6%
Framtida ökning av pensioner	20,0%	20,0%

Historisk information

	2008-12-31	2007-12-31	2006-12-31
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	11 459	10 408	10 226

	Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31
Pensionsförpliktelser		
Avsett till pensioner	5 194	6 214
Summa	5 194	6 214

Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskiljda tillgångar:

Ingående kapitalvärde den 1 januari 2007 enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelsen	6 214	3 942
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-398	2 094
Räntekostnad	200	178
Utbetalda pensioner	-822	-
Annan förändring av kapitalvärdet	-	-
Kapitalvärdet per den 31 december 2007	5 194	6 214

Netto pensionsförpliktelser	5 194	6 214
------------------------------------	--------------	--------------

Pensionering i egen regi

Kostnad exklusive räntekostnad	-398	2 094
Räntekostnad	200	178
Utbetalda pensioner	-822	-
Kostnad för pensionering i egen regi	-1 020	2 272

Redovisat nettokostnad hänförlig till pensioner	-1 020	2 272
--	---------------	--------------

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser:

Diskonteringsränta	3,5%	3,5%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	20,0%	20,0%
Poster inom linjen	20 775	24 857

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Dessa planer är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningsstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

	Koncernen		Moderbolaget	
Tkr	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Kostnader för avgiftsbestämda planer	39 315	35 100	17 604	14 900

NOT 38 EFTERSTÄLLDA SKULDER

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Förlagslån	1 250 000	1 150 000	1 250 000	1 150 000
Summa	1 250 000	1 150 000	1 250 000	1 150 000

Moderbolaget

Specifikation av förlagslån från Länsförsäkringar AB

	Nominellt belopp	Bokfört belopp	Kupong- ränta
Förlagslån 2007/2017 LFAB	180 000	180 000	Rörligt 3 mån
Förlagslån 2008/2013 LFAB	580 000	580 000	Rörligt 3 mån
Förlagslån evigt LFAB ¹⁾	290 000	290 000	Rörligt 3 mån
Förlagslån 2007/2017 LFAB	100 000	100 000	Rörligt 3 mån
Förlagslån 2008/2013 LFAB	100 000	100 000	Rörligt 3 mån
	1 250 000	1 250 000	

¹⁾ Lånet har sådana villkor att det av Finansinspektionen uppfyller kravet som primärkapitaltillskott.

Förlagslånen är efterställda bankens övriga skulder, vilket innebär att de medför rätt till betalning först efter det att övriga fordringsägare erhållit återbetalning.

NOT 39 EGET KAPITAL ENLIGT ÅRKL

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Bundet eget kapital				
Aktiekapital	954 871	954 871	954 871	954 871
Reservfond	18 480	18 480	18 380	18 380
Övriga fonder	166 888	163 039		
	1 140 239	1 136 390	973 251	973 251

Fritt eget kapital

Fond för verkligt värde	-10 856	-361	-10 856	-361
Balanserat resultat	2 984 227	2 512 124	3 338 400	2 838 414
Årets resultat	177 332	175 579	-18 499	-14
	3 150 703	2 687 342	3 309 045	2 838 039

Summa eget kapital	4 290 942	3 823 732	4 282 296	3 811 290
---------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Periodens förändringar av eget kapital samt uppdelning enligt IFRS framgår av rapporten Förändringar i eget kapital.

Upplyningskravet enligt ÅRL 5 kap 14§ avseende specifikation av förändring av eget kapital jämfört med föregående års balansräkning framgår av sidan 35.

Erhållet villkorat aktieägartillskott uppgår till:

Under 2007	325 000
Under 2008	500 000
Totalt	825 000

NOT 40 POSTER INOM LINJEN

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
För egna skulder ställda säkerheter / panter				
Pantsatta värdepapper i Riksbanken	11 340 000	1 600 000	11 340 000	1 600 000
Pantsatta värdepapper hos VPC	1 300 000	5 000	1 300 000	5 000
Lämnade säkerheter avseende derivat	10 000	–	10 000	–
	12 650 000	1 605 000	12 650 000	1 605 000

**Eventualförpliktelser/
Ansvarsförbindelser**

Garantiförbindelser	38 276	43 006	38 276	43 006
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtal, 80 %	48 000	44 000	20 775	24 857
Övriga ansvarsförbindelser	–	4 162	–	4 162
	86 276	91 168	59 051	72 025

Åtaganden

Beviljade men ej utbetalda lån	597 052	457 576	188 075	187 361
Beviljade men ej utnyttjade räkningskrediter	1 492 425	1 428 593	3 744 299	39 107 756
Beviljade men ej utnyttjade kortkrediter	707 321	642 070	707 321	642 070
Åtaganden till följd av återköpstransaktioner	352 852	343 000	–	343 000
	3 149 650	2 871 239	4 639 695	40 280 187

Redovisat värde för finansiella tillgångar som lämnats som säkerhet för upplåning i form av säkerställda obligationer uppgår till 51 984 (45 271). Säkerheterna övergår till obligationsinnehavarna vid ett konkursbeslut.

Vid fastställande av eventualförpliktelse för förtida uttag enligt pensionavtal har ett antagande om hur många som kommer att utnyttja möjligheten gjorts, antagandet är baserat på historiska uppgifter. Pensionsavtalet löper ut 2017.

NOT 41 INVESTERINGSÅTAGANDEN

Investeringsåtaganden saknas.

NOT 42 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER KATEGORI

Koncernen 2008-12-31	Lånefordringar och kund- fordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen		Derivat som används i säkrings- redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa	Verkligt värde
		Finansiella till- gångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	81 311						81 311	81 311
Utlåning till kreditinstitut	9 830 898						9 830 898	9 830 898
Utlåning till allmänheten	78 563 848						78 563 848	79 886 041
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 640 437			8 805 153		10 445 590	10 445 590
Aktier och andelar					10 812		10 812	10 812
Derivat			1 089 354	1 456 822			2 546 176	2 546 176
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 131 891						1 131 891	1 131 891
Immateriella tillgångar						327 306	327 306	
Materiella tillgångar						20 505	20 505	
Uppskjutna skattefordringar						14 415	14 415	
Övriga tillgångar	217 101					56 378	273 479	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	44 299	1 558	2 587	620 063	95 262	126 367	890 136	
Summa tillgångar	89 869 348	1 641 995	1 091 941	2 076 885	8 911 227	544 971	104 136 367	

Koncernen 2008-12-31	Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen		Derivat som används i säkrings- redovisning	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Skulder							
Skulder till kreditinstitut				9 112 615		9 112 615	9 112 615
In- och upplåning från allmänheten				35 090 228		35 090 228	35 271 415
Emitterade värdepapper				48 985 315		48 985 315	50 883 282
Derivat		93 887	1 452 902			1 546 789	1 546 789
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen				1 024 562		1 024 562	1 024 562
Uppskjutna skatteskulder					60 001	60 001	
Övriga skulder	252 679				509 699	762 378	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 563	660 417	897 359	413 917	1 973 256	
Avsättningar					40 282	40 282	
Efterställda skulder				1 250 000		1 250 000	1 250 000
Summa skulder	252 679	95 450	2 113 319	96 360 079	1 023 899	99 845 426	

NOT 42 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER KATEGORI, forts.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Derivat som används i säkrings- redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa	Verkligt värde
	Lånefordringar och kund- fordringar	Finansiella till- gångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Moderbolaget 2008-12-31								
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	81 311						81 311	81 311
Utlåning till kreditinstitut	36 254 141						36 254 141	36 254 141
Utlåning till allmänheten	16 389 773						16 389 773	16 617 054
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 640 437			9 305 984		10 946 421	10 946 421
Aktier och andelar					10 812		10 812	10 812
Aktier och andelar i koncernföretag						3 161 400	3 161 400	3 161 400
Derivat			1 031 643	28 960			1 060 603	1 060 603
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	87 859						87 859	87 859
Immateriella tillgångar						213 301	213 301	
Materiella tillgångar						16 137	16 137	
Uppskjutna skattefordringar						11 660	11 660	
Övriga tillgångar	15 500					78 139	93 639	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	84 794	1 558	15 044	37 774	95 262	49 852	284 284	
Summa tillgångar	52 913 378	1 641 995	1 046 687	66 734	9 412 058	3 530 489	68 611 341	
	Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Derivat som används i säkrings- redovisning	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål						
Moderbolaget 2008-12-31								
Skulder								
Skulder till kreditinstitut					18 729 955		18 729 955	18 729 955
In- och upplåning från allmänheten					35 197 874		35 197 874	35 379 061
Emitterade värdepapper					7 201 341		7 201 341	7 237 361
Derivat			741 042	298 904			1 039 946	1 039 946
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen					32 795		32 795	32 795
Övriga skulder		197 521				123 958	321 479	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			18 247	144 162	224 734	136 700	523 843	
Avsättningar						31 812	31 812	
Efterställda skulder					1 250 000		1 250 000	1 250 000
Summa skulder		197 521	759 289	443 066	62 636 699	292 470	64 329 045	

NOT 42 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER KATEGORI, forts.

	Lånefordringar och kund- fordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen		Derivat som används i säkrings- redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa	Verkligt värde
		Finansiella till- gångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Koncernen 2007-12-31								
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	71 517						71 517	71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser					7 964 124		7 964 124	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	5 233 671						5 233 671	5 233 671
Utlåning till allmänheten	67 039 996						67 039 996	67 161 742
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 608 517			1 496 804		3 105 321	3 105 321
Aktier och andelar					11 089		11 089	11 089
Derivat			283 063	262 462			545 525	545 525
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	-247 682						-247 682	-247 682
Immateriella tillgångar						246 805	246 805	
Materiella tillgångar						20 596	20 596	
Uppskjutna skattefordringar						5 077	5 077	
Övriga tillgångar	290 764					80 222	370 986	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	60 642			480 906	13 650	171 354	726 552	
Summa tillgångar	72 448 908	1 608 517	283 063	743 368	9 485 667	524 054	85 093 577	

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen		Derivat som används i säkrings- redovisning	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Koncernen 2007-12-31							
Skulder							
Skulder till kreditinstitut				707 233		707 233	707 233
In- och upplåning från allmänheten				29 735 323		29 735 323	30 361 892
Emitterade värdepapper				45 980 690		45 980 690	45 624 916
Derivat		30 208	270 398			300 606	300 606
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen				-215 459		-215 459	-215 459
Uppskjutna skatteskulder					64 358	64 358	
Övriga skulder	89 763				1 715 761	1 805 524	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			429 049	721 098	577 382	1 727 529	
Avsättningar					14 041	14 041	
Efterställda skulder				1 150 000		1 150 000	1 150 000
Summa skulder	89 763	30 208	699 447	78 078 885	2 371 542	81 269 845	

NOT 42 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER KATEGORI, forts.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen			Derivat som används i säkrings- redovisning	Finansiella tillgångar som kan säljas	Icke finansiella tillgångar	Summa	Verkligt värde
	Lånefordringar och kund- fordringar	Finansiella till- gångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Moderbolaget 2007-12-31								
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	71 517						71 517	71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser					7 964 124		7 964 124	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	24 554 908						24 554 908	24 554 908
Utlåning till allmänheten	10 983 774						10 983 774	10 993 589
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 608 517			1 496 804		3 105 321	3 105 321
Aktier och andelar					11 089		11 089	11 089
Aktier och andelar i koncernföretag						3 036 400	3 036 400	3 036 400
Derivat			292 317	968			293 285	293 285
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	-509						-509	-509
Immateriella tillgångar						183 288	183 288	
Materiella tillgångar						13 242	13 242	
Uppskjutna skattefordringar						2 575	2 575	
Övriga tillgångar	15 634					73 859	89 493	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	67 136		59 919	53 189	13 650	68 637	262 531	
Summa tillgångar	35 692 460	1 608 517	352 236	54 157	9 485 667	3 378 001	50 571 038	

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen		Derivat som används i säkrings- redovisning	Övriga finansiella skulder	Icke finansiella skulder	Summa	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handels- ändamål					
Moderbolaget 2007-12-31							
Skulder							
Skulder till kreditinstitut				5 866 277		5 866 277	5 866 277
In- och upplåning från allmänheten				29 901 508		29 901 508	30 528 077
Emitterade värdepapper				8 967 414		8 967 414	8 889 862
Derivat		210 612	418			211 030	211 030
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen							
Uppskjutna skatteskulder							
Övriga skulder	36 417				232 126	268 543	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		65 198	61 538	89 829	169 186	385 751	
Avsättningar					9 225	9 225	
Efterställda skulder				1 150 000		1 150 000	1 150 000
Summa skulder	36 417	275 810	61 956	45 975 028	410 537	46 759 748	

Bokförda och verkliga värden överensstämmer i hög grad eftersom IAS 39 kräver att derivat värderas till verkligt värde och också i övrigt ger möjlighet att använda verkliga värden i redovisningen. De finansiella instrumentens verkliga värden fastställs i första hand utifrån noterade marknadspriser. För dessa beräknades verkligt värde på basis av mittkursen när marknaden stängde sista dagen 2008. Då noterade marknadspriser saknas används allmänt accepterade värderingsmodeller såsom diskontering av framtida kassaflöden. Värderingsmodellerna baseras på observerbara marknadsdata. För OTC- instrument är beräkningen av verkliga värden baserade på priser för jämförbara noterade instrument. För ut- och inlåning med rörlig ränta anses verkligt värde motsvara bokfört värde. Ut- och inlåning med bunden ränta värderas utifrån depo Stibor- och FRA-swapkurvan, på denna läggs en räntemarginal som motsvarar ett genomsnittligt marginalpåslag.

NOT 43 VÄRDERINGSMETODER FÖR VERKLIGT VÄRDE

Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

	Instrument med publicerade prisnoteringar (Nivå 1)	Värderingstekniker baserade på observerbara marknadsdata (Nivå 2)	Värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)	Summa
Koncernen 2008-12-31				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 445 590			10 445 590
Aktier och andelar			10 812	10 812
Derivat		2 546 176		2 546 176
Skulder				
Derivat		1 546 789		1 546 789
Koncernen 2007-12-31				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 105 321			3 105 321
Aktier och andelar			11 089	11 089
Derivat		545 525		545 525
Skulder				
Derivat		300 606		300 606
Moderbolaget 2008-12-31				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 946 421			10 946 421
Aktier och andelar			10 812	10 812
Derivat		1 060 603		1 060 603
Skulder				
Derivat		1 039 946		1 039 946
Moderbolaget 2007-12-31				
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 105 321			3 105 321
Aktier och andelar			11 089	11 089
Derivat		293 285		293 285
Skulder				
Derivat		211 030		211 030

NOT 44 LIKVIDITETSEXPONERING FINANSIELLA INSTRUMENT

Kontraktuellt återstående löptid inkl ränta (odiskontoerade värden) 2008

Koncernen 2008-12-31	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	81 311						81 311
Utlåning till kreditinstitut	76 841	9 667 440					9 744 281
Utlåning till allmänheten		510 629	2 116 951	6 761 556	69 316 129		78 705 264
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 007 498	5 233 912	4 624 375			10 865 785
Övriga tillgångar						5 214 720	5 214 720
Summa tillgångar	158 152	11 185 567	7 350 863	11 385 931	69 316 129	5 214 720	104 611 361
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	1 437	8 580 794					8 582 231
In- och upplåning från allmänheten	23 562 224	8 018 722	2 941 080	568 202			35 090 228
Emitterade värdepapper	93 491	3 411 821	10 790 999	35 610 525	431 638		50 338 474
Övriga skulder		29 008				5 378 259	5 407 267
Efterställda skulder				1 250 000			1 250 000
Summa skulder	23 657 152	20 040 345	13 732 079	37 428 727	431 638	5 378 259	100 668 200
Differens tillgångar och skulder	-23 499 000	-8 854 778	-6 381 216	-26 042 796	68 884 491	-163 539	3 943 161
Oredovisade lånelöften		-597 052					-597 052
Total skillnad exkl derivat	-23 499 000	-9 451 830	-6 381 216	-26 042 796	68 884 491	-163 539	3 346 109

Moderbolaget 2008-12-31	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	Summa nominella kassaflöden
Tillgångar							
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	81 311						81 311
Utlåning till kreditinstitut	32 730	33 391 724	665 991	873 052	662 614		35 626 111
Utlåning till allmänheten		407 307	1 425 655	666 794	14 009 502		16 509 257
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 007 498	5 753 912	4 624 375			11 385 785
Övriga tillgångar						3 649 654	3 649 654
Summa tillgångar	114 041	34 806 529	7 845 558	6 164 221	14 672 116	3 649 654	67 252 118
Skulder							
Skulder till kreditinstitut	9 976 266	8 580 794				172 895	18 729 955
In- och upplåning från allmänheten	23 669 870	8 018 722	2 941 080	568 202			35 197 874
Emitterade värdepapper	93 491	3 299 000	2 498 659	1 373 590			7 264 740
Övriga skulder		29 008				264 947	293 955
Efterställda skulder				1 250 000			1 250 000
Summa skulder	33 739 627	19 927 524	5 439 739	3 191 792		437 842	62 736 524
Differens tillgångar och skulder	-33 625 586	14 879 005	2 405 819	2 972 429	14 672 116	3 211 812	4 515 594
Oredovisade lånelöften		-188 075					-188 075
Total skillnad exkl derivat	-33 625 586	14 690 930	2 405 819	2 972 429	14 672 116	3 211 812	4 327 519

NOT 44 LIKVIDITETSEXPONERING FINANSIELLA INSTRUMENT, forts

Koncernen 2008-12-31					
Tkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Summa nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
– valutarelaterade	24 836	191 133	1 500 713		1 716 682
– ränterelaterade	9 475	–79 200	–19 200		–88 925
Derivat i säkringsredovisning					
– valutarelaterade	–17 472	41 657	418 028	141 951	584 164
– ränterelaterade	–267 827	102 511	–349 448	–309 979	–824 744
Total skillnad derivat	–250 988	256 101	1 550 092	–168 028	1 387 178

Moderbolaget 2008-12-31					
Tkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Summa nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
– valutarelaterade	14 426	114 680	873 072		1 002 178
– ränterelaterade	9 475	–79 200	–19 200		–88 925
Derivat i säkringsredovisning					
– ränterelaterade	–27 600	–119 782	–433 976	–29 184	–610 542
Total skillnad derivat	–3 698	–84 302	419 896	–29 184	302 712

Koncernen 2007-12-31						
Tkr	På anfordran	< 12 m	1–5 år	>5 år	Utan löptid/ Värdeförändring	Totalt redovisat värde
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	71 517					71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser		8 000 000			–35 876	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut		5 233 671				5 233 671
Utlåning till allmänheten		1 354 697	7 984 864	57 700 434		67 039 996
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 500 000	1 600 000		5 322	3 105 322
Derivat					545 525	545 525
Övriga tillgångsposter					1 133 422	1 133 422
Summa tillgångar	71 517	16 088 368	9 584 864	57 700 434	1 648 393	85 093 577
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	707 233					707 233
In- och upplåning från allmänheten	29 735 323					29 735 323
Derivat					300 606	300 606
Emitterade värdepapper		14 779 901	30 881 460	216 018	103 311	45 980 690
Efterställda skulder				760 000	390 000	1 150 000
Övriga skuldposter och eget kapital					7 219 725	7 219 725
Summa skulder och eget kapital	30 442 556	14 779 901	30 881 460	976 018	8 013 642	85 093 577

NOT 44 LIKVIDITETSEXPONERING FINANSIELLA INSTRUMENT, forts

Moderbolaget 2007-12-31					Utan löptid/ Värdeförändring	Totalt redovisat värde
Tkr	På anfordran	< 12 m	1–5 år	>5 år		
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	71 517					71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser		8 000 000			–35 876	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut		21 781 752	2 773 156			24 554 908
Utlåning till allmänheten		535 383	1 412 426	9 035 964		10 983 773
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		1 500 000	1 600 000		5 322	3 105 322
Derivat					293 285	293 285
Övriga tillgångsposter					3 598 109	3 598 109
Summa tillgångar	71 517	31 817 135	5 785 582	9 035 964	3 860 840	50 571 038

Skulder						
Skulder till kreditinstitut	5 866 277					5 866 277
In- och upplåning från allmänheten	29 901 508					29 901 508
Derivat					211 030	211 030
Emitterade värdepapper		6 893 575	1 824 630	216 018	33 192	8 967 415
Efterställda skulder			760 000	390 000		1 150 000
Övriga skuldposter och eget kapital					4 474 808	4 474 808
Summa skulder och eget kapital	35 767 785	6 893 575	2 584 630	606 018	4 719 030	50 571 038

Koncernen 2007-12-31					Summa nominella kassaflöden
Tkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
– valutarelaterade	9 067	–19 358	209 210		198 919
– ränterelaterade	19 227	–17 935	–88 384		–87 093
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>					
– ränterelaterade	–135 325	59 314	–264 935	–339 419	–680 365
Total skillnad derivat	–107 031	22 020	–144 110	–339 419	–568 539

Moderbolaget 2007-12-31					Summa nominella kassaflöden
Tkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
– valutarelaterade	1 952	–1 536	72 921		73 337
– ränterelaterade	19 227	–17 935	–88 384		–87 093
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>					
– ränterelaterade	1	859	–30 004	–7 754	–36 899
Total skillnad derivat	21 180	–18 613	–45 467	–7 754	–50 654

NOT 45 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGS- OCH REGLERINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Koncernen Tkr	2008-12-31			2007-12-31		
	inom 12 månader	efter 12 månader	Totalt	inom 12 månader	efter 12 månader	Totalt
Belopp som förväntas återvinnas						
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	81 311		81 311	71 517		71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser				7 964 124		7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	9 830 898		9 830 898	5 233 671		5 233 671
Utlåning till allmänheten	3 095 390	75 468 458	78 563 848	1 765 243	65 274 752	67 039 995
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 006 176	4 439 414	10 445 590	1 496 804	1 608 517	3 105 321
Aktier och andelar		10 812	10 812		11 089	11 089
Derivat	307 954	2 238 222	2 546 176	54 995	490 530	545 525
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		1 131 891	1 131 891		-247 682	-247 682
Immateriella tillgångar	44 810	282 496	327 306	31 354	215 451	246 805
Materiella tillgångar	7 265	13 240	20 505	5 681	14 915	20 596
Uppskjutna skattefordringar		14 415	14 415		5 077	5 077
Övriga tillgångar	273 479		273 479	370 986		370 986
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	890 136		890 136	726 552		726 552
Summa tillgångar	20 537 419	83 598 948	104 136 367	17 720 927	67 372 649	85 093 576
Belopp som förväntas regleras						
Skulder och avsättningar						
Skulder till kreditinstitut	9 112 615		9 112 615	707 233		707 233
In- och upplåning från allmänheten	1 897 848	33 192 380	35 090 228	1 617 217	28 118 106	29 735 323
Emitterade värdepapper	13 706 668	35 278 647	48 985 315	14 779 901	31 200 789	45 980 690
Derivat	193 362	1 353 427	1 546 789	2 177	298 429	300 606
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		1 024 562	1 024 562		-215 459	-215 459
Uppskjutna skatteskulder		60 001	60 001		64 358	64 358
Övriga skulder	762 377		762 377	1 805 524		1 805 524
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 973 256		1 973 256	1 727 529		1 727 529
Avsättningar		40 282	40 282		14 041	14 041
Efterställda skulder		1 250 000	1 250 000		1 150 000	1 150 000
Summa skulder och eget kapital	27 646 126	72 199 299	99 845 425	20 639 581	60 630 264	81 269 845

NOT 45 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGS- OCH REGLERINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, forts

Moderbolaget Tkr	2008-12-31			2007-12-31		
	inom 12 månader	efter 12 månader	Totalt	inom 12 månader	efter 12 månader	Totalt
Belopp som förväntas återvinnas						
Tillgångar						
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	81 311		81 311	71 517		71 517
Belåningsbara statsskuldförbindelser				7 964 124		7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	34 328 215	1 925 926	36 254 141	5 156 457	19 398 451	24 554 908
Utlåning till allmänheten	1 932 939	14 456 834	16 389 773	602 884	10 380 890	10 983 774
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 507 007	4 439 413	10 946 421	1 500 000	1 605 322	3 105 322
Aktier och andelar		10 812	10 812		11 089	11 089
Aktier och andelar i koncernföretag		3 161 400	3 161 400		3 036 400	3 036 400
Derivat	140 208	920 395	1 060 603	18 042	275 243	293 285
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		87 859	87 859		-509	-509
Immateriella tillgångar	39 381	173 920	213 301	27 121	156 167	183 288
Materiella tillgångar	2 196	13 941	16 137	68	13 174	13 242
Uppskjutna skattefordringar		11 660	11 660		2 575	2 575
Övriga tillgångar	93 639		93 639	89 493		89 493
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	284 284		284 284	262 531		262 531
Summa tillgångar	43 409 180	25 202 161	68 611 341	15 692 237	34 878 802	50 571 039
Belopp som förväntas regleras						
Skulder och avsättningar						
Skulder till kreditinstitut	18 729 955		18 729 955	5 866 277		5 866 277
In- och upplåning från allmänheten	1 897 848	33 300 026	35 197 874	1 617 217	28 284 291	29 901 508
Emitterade värdepapper	5 827 758	1 373 583	7 201 341	6 893 575	2 073 839	8 967 414
Derivat	63 617	976 329	1 039 946	17 025	194 005	211 030
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		32 795	32 795			-
Övriga skulder	321 479		321 479	268 543		268 543
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	523 843		523 843	385 751		385 751
Avsättningar		31 812	31 812		9 225	9 225
Efterställda skulder		1 250 000	1 250 000		1 150 000	1 150 000
Summa skulder	27 364 500	36 964 545	64 329 045	15 048 388	31 711 360	46 759 748

Förväntad återvinningstidpunkt avseende utlåning och inlåning från allmänheten har uppskattats med hjälp av historisk information avseende förnyelsegrad respektive lösengrad.

NOT 46 RÄNTEBINDNINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER – RÄNTEEXPONERING, TKR

Koncernen 2008	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	81 311								81 311
Utlåning till kreditinstitut	9 830 898								9 830 898
Utlåning till allmänheten	27 464 063	20 178 459	4 265 428	4 872 457	14 490 396	4 935 166	2 502 294	-144 415	78 563 848
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		987 524	3 930 526	1 062 605	3 373 420	894 302		197 213	10 445 590
Övriga tillgångar								5 214 720	5 214 720
Summa tillgångar	37 376 272	21 165 983	8 195 954	5 935 062	17 863 816	5 829 468	2 502 294	5 267 518	104 136 367
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	9 112 615								9 112 615
In- och upplåning från allmänheten	23 562 224	8 018 721	555 077	2 386 004	374 268	193 934			35 090 228
Emitterade värdepapper	2 039 625	12 792 813	8 622 758	1 061 436	18 549 461	5 460 503	365 228	93 491	48 985 315
Övriga skulder	29 008							5 378 259	5 407 267
Efterställda skulder		1 250 000							1 250 000
Eget kapital								4 290 942	4 290 942
Summa skulder och eget kapital	34 743 472	22 061 534	9 177 835	3 447 440	18 923 729	5 654 437	365 228	9 762 692	104 136 367
Differens tillgångar och skulder	2 632 800	-895 551	-981 881	2 487 622	-1 059 913	175 031	2 137 066	-4 495 174	
Räntederivat, nominella värden netto	300 000	-1 770 000	6 860 000	-4 060 000	1 598 367	99 923	-2 035 055		993 235
Nettoexponering	2 932 800	-2 665 551	5 878 119	-1 572 378	538 454	274 954	102 011	-4 495 174	
Moderbolaget 2008	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	81 311								81 311
Utlåning till kreditinstitut	25 732 855	7 600 954		627 370	1 271 919		927 614	93 428	36 254 140
Utlåning till allmänheten	12 033 048	2 402 369	379 089	194 080	1 011 401	305 041	184 228	-119 483	16 389 773
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		987 524	4 431 545	1 062 605	3 373 420	894 302		197 025	10 946 421
Övriga tillgångar								4 939 695	4 939 695
Summa tillgångar	37 847 214	10 990 847	4 810 634	1 884 055	5 656 740	1 199 343	1 111 842	5 110 665	68 611 340
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	18 729 955								18 729 955
In- och upplåning från allmänheten	23 669 870	8 018 721	555 077	2 386 004	374 268	193 934			35 197 874
Emitterade värdepapper	119 625	5 164 808	1 178 287	626 997	18 133			93 491	7 201 341
Övriga skulder	29 008							1 920 866	1 949 874
Efterställda skulder		1 250 000							1 250 000
Eget kapital								4 282 296	4 282 296
Summa skulder och eget kapital	42 548 458	14 433 529	1 733 364	3 013 001	392 401	193 934		6 296 653	68 611 340
Differens tillgångar och skulder	-4 701 244	-1 435 573	3 077 270	-1 780 605	3 908 889	1 005 409	1 111 842	-1 185 988	
Räntederivat, nominella värden netto		-20 000	375 000	350 000	-3 655 000	-1 036 000	-155 000		
Nettoexponering	-4 701 244	-3 462 682	3 452 270	-778 946	1 609 339	-30 591	956 842	-1 185 988	

NOT 46 RÄNTEBINDNINGSTIDER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER – RÄNTEEXPONERING, TKR, forts

Koncernen 2007	<3 m	3–6 m	6–12 m	1–3 år	3–5 år	>5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker							71 517	71 517
Belåningsbara stadsskuldförbindelser	7 964 124							7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	5 233 671							5 233 671
Utlåning till allmänheten	40 441 029	261 412	5 687 467	12 280 027	6 059 066	2 310 995		67 039 996
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 496 804	583 477	1 025 040					3 105 321
Övriga tillgångar							1 678 948	1 678 948
Summa tillgångar	55 135 628	844 889	6 712 507	12 280 027	6 059 066	2 310 995	1 750 465	85 093 577
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	707 233							707 233
Inlåning från allmänheten	28 585 016	329 101	455 468	286 016	79 722			29 735 323
Emitterade värdepapper mm	19 307 509	864 123	150 012	18 368 748	7 074 281		216 017	45 980 690
Efterställda skulder	1 150 000							1 150 000
Övriga skulder och avsättningar							3 696 599	3 696 599
Eget kapital							3 823 732	3 823 732
Summa skulder och eget kapital	49 749 758	1 193 224	605 480	18 654 764	7 154 003		7 736 348	85 093 577
Räntederivat, fast ränta erhålls				13 900 000	5 897 500			19 797 500
Räntederivat, fast ränta erläggs	1 520 000	2 875 000	3 240 000	10 360 000	4 965 000	2 415 000		25 375 000
	1 520 000	2 875 000	3 240 000	24 260 000	10 862 500	2 415 000		45 172 500
Moderbolaget 2007	1–3 m	3–6 m	6–12 m	1–3 år	3–5 år	>5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar								
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker							71 517	71 517
Belåningsbara stadsskuldförbindelser	7 964 124							7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	24 143 906		177 090	167 707	66 205			24 554 908
Utlåning till allmänheten	10 432 453	35 833	66 412	262 404	137 261	49 411		10 983 774
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 496 804	583 477	1 025 040					3 105 321
Övriga tillgångar							3 891 394	3 891 394
Summa tillgångar	44 037 287	619 310	1 268 542	430 111	203 466	49 411	3 962 911	50 571 038
Skulder								
Skulder till kreditinstitut	5 866 277							5 866 277
Inlåning från allmänheten	28 751 201	329 101	455 468	286 016	79 722			29 901 508
Emitterade värdepapper m m	7 869 143	864 123		17 990	140		216 018	8 967 414
Efterställda skulder	1 150 000							1 150 000
Övriga skulder och avsättningar							874 549	874 549
Eget kapital							3 811 290	3 811 290
Summa skulder och eget kapital	43 636 621	1 193 224	455 468	304 006	79 862		4 901 857	50 571 038
Räntederivat, fast ränta erhålls	100 000	150 000	300 000	680 000	145 000	50 000		1 425 000
Räntederivat, fast ränta erläggs	120 000	150 000	300 000	2 380 000	245 000	90 000		3 285 000
	220 000	300 000	600 000	3 060 000	390 000	140 000		4 710 000

NOT 47 KREDITRISK

För ytterligare beskrivning av koncernens och moderbolagets risker se förvaltningsberättelsen.

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Belåningsbara statsskuldförbindelser	–	7 964 124	–	7 964 124
Utlåning till kreditinstitut	9 830 898	5 233 671	36 254 141	24 554 908
Utlåning till allmänhet brutto, fördelat på säkerhet				
Småhus	50 292 104	44 426 448	5 626 177	4 478 177
Bostadsrätt	9 622 734	8 087 767	1 214 833	873 935
Flerbostadshus	455 355	354 757	2 789	1 583
Jordbruksfastigheter	5 290 076	1 928 867	5 290 076	1 928 867
Affärs- och kontorsfastigheter	77 155	68 768	625	–
Industrifastigheter	33 049	13 394	915	925
Övrig borgen	4 480	5 405	4 480	5 405
Övrig säkerhet	8 132 699	7 998 731	760 296	746 800
Blancokrediter	4 963 354	4 418 365	3 609 066	3 047 794
	78 871 006	67 302 502	16 509 257	11 083 486
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
AAA/Aaa	9 944 858	1 025 040	10 445 689	1 025 040
A+/A1	500 732	583 477	500 732	583 477
A-/P1	–	1 496 804	–	1 496 804
	10 445 590	3 105 321	10 946 421	3 105 321
Derivat, verkliga värden				
AA/Aaa	–	109 586	–	109 586
AA-/Aa1	127 714	148 551	–	108 475
A+/Aa1	451 035	–	451 035	–
A+/Aa2	888 320	–	447 873	–
A/Aa3	139 740	–	47 850	–
A-/Aa1	–	39 805	–	14 747
	1 606 809	297 942	946 758	232 808
Poster inom linjen				
Beviljade men ej utbetalda lån	597 052	457 576	188 075	187 361
Outnyttjade kortkrediter	707 321	642 070	707 321	642 070
Beviljade men ej utnyttjade räkningskrediter	1 492 425	1 428 593	3 744 299	39 107 756
Finansiella garantier	38 276	43 006	38 276	43 006
	2 835 074	2 571 245	4 677 971	39 980 193
Summa total kreditrisk på balansdagen, brutto	103 589 377	86 474 805	69 334 548	86 920 840
Nedskrivningar av lånefordringar	–307 158	–262 506	–119 484	–99 712
Summa total kreditrisk på balansdagen, netto	103 282 219	86 212 299	69 215 064	86 821 128
Bolånekrediter, IRK, inom 75% av marknadsvärdet				
			2008	2007
Koncernen			53 258 016	44 953 361
Moderbolaget			3 589 280	2 278 055

Värdet av säkerheterna avseende hypotekskrediter inom säkerställda verksamheten uppgår till 51 983 572 (45 271 016) tkr.

Inom bank och hypoteksverksamheten finns inga ianspråkta säkerheter, vid obestånd sker en direkt försäljning av panten.

Inom leasing och avbetalning ianspråkta säkerheter som sedan säljs, dessa uppgår på balansdagen till 19 305 tkr (10 936 tkr)

När det gäller kreditförluster skall enligt avtal 80 procent av konstaterade kreditförluster samt återvinningar på dessa avräknas mot respektive länsförsäkringsbolags provisionersättning. Ersättningen kan inte för ett enskilt år bli negativ.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Osäkra lånefordringar				
Företag	38 318	45 411	2 410	842
Hushåll	216 286	130 676	74 259	51 269
	254 604	176 087	76 669	52 111
Osäkra lånefordringar fördelat på produkt				
Bolån	71 632	34 492	13 417	5 431
Lantbruk	23 355	11 531	23 355	11 531
Företag	900	270	900	270
Blanco	36 466	31 671	36 466	31 671
Leasing och avbetalning	119 720	94 915	–	–
Övrigt	2 532	3 209	2 532	3 209
	254 604	176 087	76 669	52 111
Fallerade lånefordringar som inte ingår i osäkra fordringar				
			Bankverksamheten	Hypoteksverksamheten
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Fordringar förfallna 10–19 dgr	1	701	121	220
Fordringar förfallna 20–39 dgr	21 165	20 958	38 032	23 642
Fordringar förfallna 40–59 dgr	–	–	–	–
	21 166	21 660	38 153	23 862

En lånefordran anses vara osäker om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sitt åtagande.

En fallerad lånefordran är en fordran där låntagaren har fallerat mer än 10 dagar enligt Baselregelverkets IRK-metod.

Analysen avser i sin helhet utlåning till allmänhet.

Inom bank och hypoteksverksamheten finns inga lån där villkoren omförhandlats under året och där lånet annars skulle redovisats som osäkert.

Inom leasing och avbetalningsverksamheten görs i mindre utsträckning uppgörelser om betalplaner, om bedömningen är att det gynnar såväl kund som leasegivare.

NOT 47 KREDITRISK, forts.

Lånefordringar, kreditkvalitet

I december 2006 erhöll Länsförsäkringar Bank tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa IRK-metoden vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisker för hushållsexponeringar, vilka står för huvuddelen av kreditportföljen, och sedan februari 2007 tillämpas IRK-metoden för dessa exponeringar.

Sannolikheten för fallissemang (PD) är sannolikheten för att en motpart fallerar inom 12 månader. En motpart anses vara fallerad om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till dess åtaganden mot bolaget. För varje motpart beräknas initialt ett PD som ska avspegla risken för fallissemang inom de följande 12 månaderna. Detta PD justeras sedan för att avspegla den genomsnittliga fallissemangsandelen över ett flertal konjunkturcykler. Slutligen adderas en säkerhetsmarginal till PD för att säkerställa att risken inte underskattas. Efter beräkningen av PD rangordnas samtliga motparter och delas in i PD-klasser.

Vid utvecklingen av modeller för beräkning av PD har hänsyn tagits till vilken information som är mest relevant för respektive motpartsslag. Indelningen i PD-klasser kan därför ske antingen genom en individuell expertbedömning eller via metoder baserade på statistisk analys (credit scoring). I modellerna beaktas både intern och extern information.

2008-12-31				
PD klass	PD, %	Koncernen	PD, %	Moderbolaget
1	0,05	2 536 309 092	0,05	403 237 539
2	0,1	4 383 679 839	0,1	645 698 822
3	0,2	17 833 469 471	0,2	3 609 275 065
4	0,4	26 119 709 682	0,4	2 573 499 278
5	0,8	9 238 206 459	0,8	1 738 368 830
6	1,6	5 604 490 171	1,6	822 965 470
7	3,2	2 244 463 903	3,2	368 881 794
8	6,4	1 128 642 363	6,4	178 932 531
9	12,8	569 232 056	12,8	82 675 211
10	25,6	345 106 289	25,6	52 171 793
11	51,2	289 050 993	51,2	69 732 564
Fallissemang	100	357 830 404	100	89 661 469
Summa		70 650 190 722		10 635 100 366

Hushållsexponeringar, IRK

EAD enligt Basel II regelverket

2007-12-31			
PD klass	PD, %	Koncernen	Moderbolaget
LF A	0,16	16 308 928	3 336 312
WK A	0,22	2 709 256	
LF B	0,27	24 174 901	2 279 022
WK B	0,77	2 164 617	
LF C	0,86	7 688 783	1 772 948
WK C	1,70	1 916 473	
LF D	2,53	2 560 461	580 003
WK D	4,34	923 877	
LF E	5,63	1 022 888	264 934
WK E	18,67	906 585	
LF F	11,01	407 393	120 705
LF G	32,91	421 469	133 236
WK fallissemang	100	40 093	
LF fallissemang	100	118 935	68 881
Summa		61 364 659	8 556 041

Företagsexponeringar riskklassificeras inte inom Basel-regelverket men IRK-metoden kommer att implementeras för dessa exponeringar under perioden fram till 1 januari 2012. Krediterna har goda säkerheter och utgörs till största delen av krediter mot lantbruk och mindre företag.

Exponering vid fallissemang (EAD) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas utnyttja vid ett fallissemang. För åtaganden som till fullo ligger inom balansräkningen definieras EAD som kapitalskuld plus upplupna och förfallna ej betalda räntor och avgifter. För åtaganden som helt eller delvis ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade belopp multipliceras med en konverteringsfaktor (KF).

NOT 48 KAPITALTÄCKNINGSANALYS

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Primärt kapital, brutto	4 591 798	4 113 732	4 583 152	4 101 290
Avgår immateriella tillgångar	-327 306	-246 805	-213 301	-183 288
Avgår uppskjutna skattefordringar	-14 415	-5 077	-11 660	-2 575
Avgår IRK underskott	-48 733	-103 771	-6 762	-10 424
Primärt kapital, netto	4 201 344	3 758 079	4 351 429	3 905 003
Supplementärt kapital	960 000	860 000	960 000	860 000
Avdrag supplementärt kapital	-48 733	-103 771	-6 762	-10 424
Summa kapitalbas	5 112 611	4 514 309	5 304 667	4 754 579
Riskvägda tillgångar exklusive tillägg	28 859 120	26 189 250	11 643 369	10 213 488
Riskvägda tillgångar inklusive tillägg	49 124 533	42 457 725	13 298 419	10 193 013
Kapitalkrav kreditrisk				
Kapitalkravet för kreditrisk enligt schablonmetoden	698 029	639 316	501 974	449 119
Kapitalkravet för kreditrisk enligt IRK-metoden	1 500 519	1 355 506	374 073	338 949
Kapitalkrav för operativa risker	110 182	100 318	55 423	29 011
Kapitalkrav	2 308 730	2 095 140	931 470	817 079
Justering enligt övergångsregler	1 621 233	1 301 478	132 404	-1 638
Summa kapitalkrav	3 929 963	3 396 618	1 063 874	815 441
Primärkapitalrelation före justering enligt övergångsreglerna, %	14,56	14,35	37,37	38,23
Kapitaltäckningsgrad före justering enligt övergångsreglerna, %	17,72	17,24	45,56	46,55
Kapitaltäckningskvot exklusive tillägg *	2,21	2,15	5,69	5,82
Primärkapitalrelation i efter justering enligt övergångsreglerna, %	8,55	8,85	32,72	38,31
Kapitaltäckningsgrad efter justering enligt övergångsreglerna, %	10,41	10,63	39,89	46,65
Kapitaltäckningskvot inklusive tillägg *	1,30	1,33	4,99	5,83
Särskilda uppgifter				
IRK Reserveringar överskott(+)/underskott (-)	-97 465	-207 541	-13 524	-20 848
IRK Totala reserveringar (+)	255 867	146 267	96 186	79 036
IRK Förväntat förlustbelopp (-)	-353 332	-353 808	-109 710	-99 884

Tkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Institutsexponeringar	71 155	152 214	28 132	137 628
Företagsexponeringar	379 074	342 849	321 207	290 131
Hushållsexponeringar	25 284	21 470	-	1 516
Exponeringar med säkerhet i fastighet	149 827	97 600	96 055	6 257
Oreglerade poster	5 548	2 259	5 005	494
Säkerställda obligationer	40 423	-	40 423	-
Övriga poster	26 718	22 924	11 152	13 093
Summa	698 029	639 316	501 974	449 119
Kreditrisk enligt IRK-metoden				
<i>Hushållsexponeringar</i>				
Fastighetskrediter	977 559	829 632	225 734	210 388
Övriga hushållsexponeringar	521 320	524 226	147 048	127 502
Motpartslösa exponeringar	1 640	1 648	1 291	1 059
Summa	1 500 519	1 355 506	374 073	338 949
Operativa risker				
Schablonmetoden	110 182	100 318	55 423	29 011
Summa kapitalkrav för operativa risker	110 182	100 318	55 423	29 011
Kapitaltäckninganalys enligt äldre regler				
Primärt kapital	4 250 077	3 861 850	4 358 191	3 915 727
Supplementärt kapital	960 000	860 000	960 000	860 000
Summa kapitalbas	5 210 077	4 721 850	5 318 191	4 775 727
Riskvägda tillgångar	55 936 351	47 423 148	14 963 844	11 003 806
Kapitalkrav för kreditrisker	4 474 908	3 793 852	1 197 108	880 304
Primärkapitalrelation %	7,60	8,14	29,12	35,59
Kapitaltäckningsgrad %	9,31	9,96	35,54	43,40
Kapitaltäckningskvot	1,16	1,24	4,44	5,43

* Kapitaltäckningskvot = total kapitalbas / totalt kapitalkrav

I kapitalbasen ingår styrelsens förslag till vinstdisposition.

I den finansiella företagsgruppen ingår, förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB publ (556401-9878), även de helägda och fullt konsoliderade dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB publ (556244-1781), Wasa Kredit AB (556311-9204) samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB publ (556364-2783).

NOT 49 UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE, PRISSÄTTNING OCH AVTAL

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB (LFAB) koncernens och Länsförsäkringar Liv koncernens bolag, samtliga intressebolag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB samt de 24 länsförsäkringsbolagen med dotterbolag.

Från och med 2006 räknas också de sockenbolag som har aktier i Länsförsäkringar AB till gruppen närstående juridiska personer.

Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Prissättning

Inom länsförsäkringsgruppen används förhandlade priser, både för tjänster som utförs på uppdrag av länsförsäkringsbolagen och det tjänsteutbud som tillhandahålls inom Länsförsäkringar AB koncernen.

Priset på interna transaktioner förhandlas fram i servicekommittéer. Dessa kommittéer ska säkerställa en bra kommunikation mellan de koncerngemensamma enheterna respektive servicecentren och dess kunder. De har också till uppgift att diskutera och förhandla om innehåll och pris för koncerninterna transaktioner. När parterna i en servicekommitté är överens arbetar respektive enhet fram en budget och prislista för det kommande året, som sedan ska godkännas av koncernledningen.

Avtal

Väsentliga avtal för moderbolaget utgörs i huvudsak av outsourcingavtal med de 24 länsförsäkringsbolagen samt avtal med Länsförsäkringar Stockholm avseende Telefonbank.

Transaktioner

Koncernen	Fordringar		Skulder		Intäkter		Kostnader	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008	2007	2008	2007
Övriga bolag inom LFAB koncern	19 376	22 807	2 414 438	1 728 332	15 517	7 928	207 482	225 050
Länsförsäkringsbolag	19 280	20 792	1 624 301	2 170 219	98 858	98 788	535 553	458 299
Övriga närstående	–	–	19 403	38 271	2 154	1 985	297 598	261 140

Moderbolaget	Fordringar		Skulder		Intäkter		Kostnader	
	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31	2008	2007	2008	2007
Bolag inom bankkoncern	27 092 594	19 546 301	10 760 638	5 576 472	1 172 788	1 308 301	277 387	161 371
Övriga bolag inom LFAB koncern	17 556	16 793	1 728 758	1 552 603	15 489	7 841	154 315	188 658
Länsförsäkringsbolag	19 280	20 792	1 568 219	2 131 228	95 072	98 771	335 028	297 397
Övriga närstående	–	–	–	–	2 124	1 985	–	–

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till not 11, personalkostnader. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

NOT 50 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Den 1 januari 2009 skedde en omorganisation i moderbolaget Länsförsäkringar Bank och i Länsförsäkringar AB-koncernen för att öka konkurrenskraften och effektivisera utnyttjandet av gemensamma resurser.

Förslag till behandling av moderbolagets disponibla vinst (kr)

Balanserat resultat	2 838 401 046
Fond för verkligt värde	-10 856 006
Mottaget aktieägartillskott	500 000 000
Årets resultat	-18 498 910
Summa	3 309 046 130
Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras	3 309 046 130

Styrelsens och VDs underskrift

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm 2009-03-30

Håkan Danielsson
Ordförande

Ingemar Larsson
Vice ordförande

Thomas Gustafsson

Leif Johanson

Lennart Käll

Christer Villard

Ingrid Ericson
Personalrepresentant

Katarina Säter
Personalrepresentant

Mats Ericsson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 30 mars 2009

Johan Bäckström
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Bank AB (publ)

Org nr 516401-9878

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Länsförsäkringar Bank AB (publ) för år 2008. Bolagets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 21–72. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och

koncernredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 30 mars 2009

Johan Bäckström
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Bank är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 24 kundägda länsförsäkringsbolag och 14 socken- och häradsbolag.

Länsförsäkringar Bank följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att banken inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är mot denna bakgrund följande:

- Kallelse och genomförande av bolagsstämma. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att bolaget inte är aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare.
- Styrelsens sammansättning. Avvikelse sker från Kodens bestämmelse att minst två av styrelseledamöterna ska vara oberoende i förhållande till bankens större aktieägare. Enligt instruktion för valberedningen (se nedan) ska styrelsen ha en med hänsyn till bankens verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. Bedömningen är att dessa krav kan tillgodoses inom ramen för Länsförsäkringsgruppen.
- Mandattiden för styrelsens ledamöter uppgår som huvudregel till två år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.
- En särskild avdelning på bankens hemsida om bolagsstyrning avses byggas upp under 2009.

Denna bolagsstyrningsrapport inklusive styrelsens rapport avseende intern kontroll har inte granskats av bolagets revisorer.

Bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman. På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordningen. Vid bolagsstämman delas förslaget till ersättning till styrelseledamöterna upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter och inkluderar ersättning för extra styrelsesammanträden och utskottsarbete om inte annat särskilt beslutas.

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning med uppgift utöver att lämna förslag avseende Länsförsäk-

ringar AB, i samråd med Länsförsäkringar AB:s koncernchef även lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar Bank och övriga dotterbolag, samt ersättning till dessa. För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar AB:s bolagsstämma fastställd instruktion. Valberedningen har sedan ordinarie bolagsstämma 2008 bestått av Karin Starrin (ordf) (Länsförsäkringar Halland), Göran Trobro (vice ordf) (Länsförsäkringar Kristianstad), Ingemar Larsson (Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän), Anders Stigers (Dalarnas Försäkringsbolag) och Björn Sundell (Länsförsäkringar Uppsala).

Externa revisorer

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Bank ha 1–3 ordinarie revisorer jämte 0–3 suppleanter. Revisorerna utses för en mandattid om fyra år. Vid ordinarie bolagsstämma 2008 utsågs Johan Baeckström, KPMG Bohlins AB, till ordinarie revisor och Stefan Holmström, KPMG Bohlins AB, till suppleant. Närmare presentation av revisorerna framgår av årsredovisningen.

Styrelsen

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank ska enligt bolagsordningen bestå av 6–9 bolagsstämmovalda ledamöter med 0–6 suppleanter. Ledamot väljs för en mandattid om högst två år. Därutöver ingår i styrelsen ledamöter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Banken har ingen tidsgräns för hur länge en ledamot får sitta i styrelsen och ingen högsta åldersgräns.

Vid årsstämman 2008 valdes åtta ordinarie ledamöter. Styrelseledamoten Mats Ericsson utsågs per 2008-08-31 till ny VD i banken och avgick då som styrelseledamot. Ytterligare en av ledamöterna avgick 2008-09-29. Styrelsen består för närvarande av åtta ordinarie ledamöter och en suppleant. Sex av ledamöterna är utsedda av årsstämman och två ledamöter och en suppleant av arbetstagarorganisationerna. Styrelsens ordförande är VD i moderbolaget Länsförsäkringar AB. VD ingår inte i styrelsen. Fem ledamöter är styrelseledamot och/eller VD i länsförsäkringsbolag. Styrelsens ordförande och vice ordförande utses av bolagsstämman. Mandatperioder liksom närmare presentation av ledamöterna framgår av årsredovisningen.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet. Detta gäller bland annat fastställande av ändamålsenlig organisation, verksamhetens mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens uppgifter och ansvar, antal styrelsemöten, rutiner för verksamhets- och finansiell rapportering och

rutiner i övrigt för styrelsemöten, kallelse, utformning av material, arbetsfördelningen inom styrelsen och jäv. Styrelsen har antagit en instruktion för VD. Styrelsen har vidare antagit ytterligare ett större antal policyer, instruktioner och riktlinjer för verksamheten.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen fastställt att ekonomisk rapportering ska ske enligt fastställd instruktion och genom regelbundna styrelsesammanträden.

Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat- och försäljningsutveckling, finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till budget och affärsplan. Styrelsen genomför årligen strategiskt seminarium och utvärdering av styrelsens egna arbete. Styrelsen genomför vidare årligen utvärdering av VD:s arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år (se även under Revisionsutskottet nedan).

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med VD även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bankens utveckling samt stödja VD i dennes arbete.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende internrevision med huvudsaklig uppgift att följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera bankens organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision.

Arbetsfördelning inom styrelsen

Styrelsen har inrättat styrelsens presidium, ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott. Utskottens uppgifter fastläggs av styrelsen i särskilda instruktioner. Inget av utskotten har något generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen.

Styrelsens presidium

Presidiets uppgift är att planera styrelsemöten samt att bereda frågor av allmän karaktär inför styrelsemöten. Till och med konstituerande styrelsemöte 2009 består Presidiet av Håkan Danielsson, Ingemar Larsson, Mats Ericsson och bankens vice VD Anders Borgcrantz.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska svara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bankens finansiella rapportering, riskhantering och riskkontroll, regelefterlevnad, övrig intern styrning samt för de ärenden som styrelsen hänskjuter till utskottet. Revisionsutskottet har sedan konstituerande styrelsemöte 2008 bestått av tre ledamöter. Samtliga ledamöter, inklusive ordföranden, är oberoende i förhållande till bolaget och ledningen. Vid utskottets möten har som regel även intern- och extern revision samt VD och ekonomichefen i banken deltagit. Vid konstituerande styrelsemöte 2008 utsågs Ylva Thunqvist (ordf), Leif Johansson och Håkan Danielsson till ledamöter av Revisionsutskottet. I oktober 2008 ersattes Ylva Thunqvist som ordförande i Revisionsutskottet av Ingemar Larsson. Från och med 1 januari 2009 har inrättats ett för LFAB-koncernen gemensamt revisionsutskott till vilket bankens styrelse utsett Ingemar Larsson som sin representant.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor för VD och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Vid konstituerande styrelsemöte 2008 utsågs Håkan Danielsson (ordf) och Mats Ericsson till ledamöter av Ersättningsutskottet. I augusti 2008 ersattes Mats Ericsson som ledamot i Ersättningsutskottet av Ylva Thunqvist och i oktober 2008 ersattes Ylva Thunqvist av Ingemar Larsson som ledamot av utskottet.

Möten och närvaro

Tabellen utvisar antalet möten inom respektive organ som hållits från konstituerande styrelsemöte 2008 till och med februari 2009 liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

	Styrelsen	Revisions- utskottet
Totalt antal möten	7	2
Håkan Danielsson	7	2
Thomas Gustafsson	7	
Ingrid Ericson	7	
Mats Ericsson ¹⁾	2	
Håkan Haraldsson, suppl.	5	
Leif Johansson	6	1
Lennart Käll	6	
Ingemar Larsson	5	1
Ylva Thunqvist ²⁾	2	1
Katarina Sätter	5	
Christer Villard	3	

¹⁾ Ledamot t o m 2008-08-31

²⁾ Ledamot t o m 2008-09-29

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Denna rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2008 har upprättats i enlighet med Koden och i enlighet med den vägledning till Koden av den 17 oktober 2005 som tagits fram av arbetsgrupper från Svenskt Näringsliv och FAR. Rapporten är inte granskad av bolagets revisorer.

Bankkoncernens process för intern kontroll och riskhantering syftar till att ge en rimlig försäkran om tillförlitlighet i den finansiella rapporteringen samt att den upprättas i enlighet med lag, god redovisningssed och övriga krav som kan finnas på verksamheten.

Bankkoncernen tillämpar en metod/process för riskbedömning och riskhantering för att säkerställa att de risker som respektive bolag är utsatt för hanteras inom de ramar som fastställts av styrelsen.

Processen för intern kontroll och riskhantering omfattar fem huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat för bolaget. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policyer, riktlinjer och instruktioner. Exempel på sådana styrdokument är rapportinstruktion, attestinstruktion och instruktion för intern kontroll.

Styrelsen har utsett ett revisionsutskott med uppgift att ansvara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitets-säkra den finansiella rapporteringen. Vidare har styrelsen bland annat för beredning av den finansiella rapporteringen inrättat en funktion för internrevision i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut.

Styrelsen för moderbolaget ansvarar för bankkoncernens riktlinjer för kontroll och styrning av verksamheten. I detta ansvar ingår att upprätta ett effektivt system för riskhantering och intern kontroll av den finansiella rapporteringen. Styrelsen ska också se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen, ekonomistyrning och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Inom LFAB-koncernens gemensamma områden finns det en strävan att samordna rutiner och finna gemensamma handlingsätt genom att sätta upp koncerngemensamma grundregler. Dessa grundregler beskrivs i våra styrdokument som

består av policyer, riktlinjer och instruktioner. De koncern-gemensamma styrdokumenterna ska årligen godkännas och inför-livas i respektive dotterbolag vilket respektive VD ansvarar för. Exempel på sådana styrdokument är koncerninstruk-tionen, rapportinstruktionen, riktlinjer för hantering av etiska frågor, attestinstruktionen samt säkerhetspolicyen.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga källan till risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Dessa risker kartläggs på bolags-nivå och koncernnivå.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av konti-nuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyse-ras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och redu-cera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Alla styrdokument, gemensamma policyer och riktlinjer publiceras internt. Varje chef ska se till att bestäm-melserna efterlevs inom sitt ansvarsområde och att styrdoku-menten kommuniceras till berörd underställd personal.

Uppföljning

En oberoende granskningsfunktion, Internrevision, har inrät-tats i syfte stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamheten bedrivs i enlighet med styrelsens beslut. Internrevision ska genom granskning och rapporter utvärdera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk. Internre-vision rapporterar till styrelsen.

Funktionen Compliance har som uppgift att fortlöpande identifiera, bedöma, övervaka och rapportera complianceris-ker, risk för sanktioner enligt lag eller föreskrift och risk för finansiell förlust. Rapportering sker till koncernchefen och respektive styrelse.

Definitioner

Andel osäkra fordringar

Osäkra fordringar i förhållande till total utlåning till allmänheten och till kreditinstitut.

Kapitalbas

Summan av primärt kapital och supplementärt kapital minus poster enligt 2 kap 7§ 3 st lagen om kapitaltäckning.

Kapitaltäckningsgrad

Utgående kapitalbas i relation till utgående riskvägt belopp.

K/I-tal

Summa kostnader i förhållande till summa intäkter. K/I-talet beräknas före och efter kreditförluster.

Oreglerad fordran

Fordran för vilken ränta, amortering eller övertrassering är förfallen till betalning sedan mer än 60 dagar.

Osäker fordran

Fordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren. En lånefordran anses vara osäker om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sitt åtagande. Osäkra fordringar med avdrag för specifika reserveringar för individuellt värderade fordringar samt reserveringar för gruppvis värderade fordringar utgör osäkra fordringar netto.

Placeringsmarginal

Räntenetto i förhållande till genomsnittlig balansomslutning.

Primärkapital

Eget kapital i moderbolaget inklusive 73,7 procent av obeskattade reserver, minus immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar, kapitaltillskott och reserver som får ingå i kapitalbasen som primärt kapital enligt 2 kap 6§ lagen om kapitaltäckning.

Primärkapitalrelation

Utgående primärkapital i relation till utgående riskvägt belopp.

Reserveringsgrad för osäkra fordringar

Reserv för befarade kreditförluster i relation till osäkra fordringar brutto.

Riskvägt belopp

Summa tillgångar i balansräkningen och åtaganden utanför balansräkningen värderade enligt lag om kapitaltäckning. Volymerna vägs med hänsyn till bedömd risk så att de kommer att ingå i den riskvägda volymen med 0 procent, 20 procent, 50 procent eller 100 procent.

Räntabilitet på eget kapital

Periodens resultat efter bokslutsdispositioner och schablonskatt i relation till genomsnittligt eget kapital, justerat för nyemission och utdelning.

Avkastning på totalt kapital

Rörelseresultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Räntebindningstid

Avtalad tid under vilken räntan på en tillgång eller skuld är bunden.

Räntemarginal

Skillnaden mellan medelräntan på samtliga tillgångar och medelräntan på samtliga skulder.

Supplementärt kapital

Förlagslån med en ursprunglig löptid på minst fem år med viss reduktion om den återstående löptiden understiger fem år samt kapitaltillskott och reserver enligt 2 kap 6§ lagen om kapitaltäckning.

Styrelse och revisorer

STYRELSE

Håkan Danielsson

Född 1961
Ordförande sedan 2008
Verkställande direktör och
koncernchef
Länsförsäkringar AB
Övriga styrelseuppdrag:
Ledamot i
Försäkringsförbundet,
EurAPCo A.G.

Ingemar Larsson

Född 1949
Vice ordförande sedan 2008
Verkställande direktör
Länsförsäkringar Göteborg
och Bohuslän
Övriga styrelseuppdrag:
Ordförande i Länsförsäkr-
ingar Mäklarservice AB.
Ledamot i Platzer
Fastigheter Holding AB.

Thomas Gustafsson

Född 1948
Ledamot sedan 2008
Advokat
Övriga styrelseuppdrag:
Ordförande i Dalarnas
Försäkringsbolag, Idre
Himmelfjäll AB och Sateba
AB. Ledamot i Leksandsbröd-
AB, Humlegården Holding
I-III AB och Rolf Ericson
Bil AB.

Leif Johansson

Född 1952
Ledamot sedan 2005
Verkställande direktör
Länsförsäkringar
Västernorrland
Övriga styrelseuppdrag:
Ledamot i
Västernorrlandsfonden AB,
Länsförsäkringar
Västernorrland, VN
Pensionsplaneraren AB och
Eko Nord Invest AB.

Lennart Käll

Född 1958
Ledamot sedan 2007
Verkställande direktör och
koncernchef Ticket Travel
Group
Övriga styrelseuppdrag:
Ledamot i Länsförsäkringar
Stockholm och XN Network
AB.

Christer Villard

Född 1949
Ledamot sedan 2006
Övriga styrelseuppdrag:
Ordförande i
Länsförsäkringar Stockholm,
Wallenstab AB,
Ramunbergets Alpina AB,
Aptic AB, Drottningholms-
teaterns vänförening och
Segulah III och IV.
Ledamot i AB Segulah.
Vice ordförande i
Stockholms köpmanklubb
och Sällskapet i Stockholm.

Ingrid Ericson

Född 1958
Personalrepresentant sedan
2004
Ledamot, SACO
Övriga styrelseuppdrag:
Ledamot i Länsförsäkringar
AB:s lokala SACO-styrelse

Katarina Säter

Född 1967
Personalrepresentant sedan
1998
Ledamot FTF
Inga övriga styrelseuppdrag.

Mats Ericsson

Född 1954
Verkställande direktör
Övriga styrelseuppdrag:
Ordförande i
Brandskyddsföreningen
Halland, Länsförsäkringar
Hypotek AB. Ledamot i
Wasa Kredit AB, Prins
Bertils Stiftelse, Movement
Vård och Rehab AB och
Försäkringsbranschens
Arbetsgivarorganisation
(FAO)

Styrelsens sekreterare:

Anna Rygaard

Född 1966
Bolagsjurist i
Länsförsäkringar AB

Styrelsens suppleant:

Håkan Haraldsson

Född 1948. Invald 2006
Personalrepresentant LFP
Övriga styrelseuppdrag:
Ordförande i LFP
(Länsförsäkringsgruppens
Personalförening),
Personalrepresentant
Länsförsäkringar AB,
Länsförsäkringar Fonder,
Östgöta Brandstodsbolag
och Länsförsäkringar
Norrbotten.

REVISOR

Johan Bäckström

Auktoriserad revisor
KPMG Bohlins AB

Ledande befattningshavare

FÖRETAGSLEDNING

Mats Ericsson

Född 1954
Verkställande direktör
Anställd sedan 2008

Anders Borgcrantz

Född 1961
CFO och vice verkställande
direktör
Anställd sedan 2003

Bengt Clemedtsson

Född 1964
Chef Produkter och
processer
Anställd sedan 2006

Maria Jerhamre Engström

Född 1969
Chef Affärsstöd
Anställd sedan 2006

Göran Zakrisson

Född 1953
Chef Riskcontrol
Anställd sedan 2004

Bengt Jerning

Född 1953
Chef Kredit och vice
verkställande direktör
Anställd sedan 1991

Eva Gottfridsdotter Nilsson

Född 1960
Verkställande direktör
Länsförsäkringar
Fondförvaltning
Anställd sedan 2000

FÖRETAGSLEDNING UNDER 2008

Tomas Johansson

f 1950
Verkställande direktör
Anställd sedan 2000

Anders Borgcrantz

f 1961
Vice VD, VDs
ställföreträdare,
Tillförordnad verkställande
direktör
fr o m 13 februari 2008
Anställd sedan 2003

Bengt Clemedtson

f 1964
Chef Marknads- och
affärsutveckling
Anställd sedan 2006

Gunilla Forsmark Karlsson

f 1958
Vice VD
Anställd sedan 2006

Therese Lindé

f 1972
Informationschef
Anställd sedan 2007

Bengt Jerning

f 1953
Chef Låna
Anställd sedan 1991

Mattias Nordin

f 1967
Ekonomichef
Anställd sedan 2005

Johan Nyman

f 1969
Chef Spara och Betala
Anställd sedan 2001

Charlotte von Kraemer

f 1953
HR-chef
Anställd sedan 1990

Rapportdagar

Kvartal 1:

Delårsrapport för januari–mars 2009 lämnas 22 april 2009.

Kvartal 2:

Delårsrapport för januari–juni 2009 lämnas 25 augusti 2009.

Kvartal 3:

Delårsrapport för januari–september 2009 lämnas 23 oktober 2009.

Adresser

Länsförsäkringar Blekinge

Box 24
374 21 Karlshamn
Besök: Kyrkogatan 21
Tfn: 0454-30 23 00
Fax: 0454-105 60
E-post: info@lfblekinge.se

Dalarnas Försäkringsbolag

Box 3
791 21 Falun
Besök: Slaggatan 9
Tfn: 023-930 00
Fax: 023-284 87
E-post: info@dalarnas.se

Länsförsäkringar Älvsborg

Box 1107
462 28 Vänersborg
Besök: Vallgatan 21
Tfn: 0521-27 30 00
Fax: 0521-27 32 27
E-post: info@alvsborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gävleborg

Box 206
801 03 Gävle
Besök: Slottstorget 3
Tfn: 026-14 75 00
Fax: 026-61 43 90
E-post: info@lfgavleborg.se

Länsförsäkringar Göteborg

Box 54
281 21 Hässleholm
Besök: Andra Avenyen 14
Tfn: 0451-489 00
Fax: 0451-156 93
E-post: info@goinge.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän

404 84 Göteborg
Besök: Lilla Bommen 8
Tfn: 031-63 80 00
Fax: 031-63 80 05
E-post: info@gbg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Halland

Box 518
301 80 Halmstad
Besök: Strandgatan 10
Tfn: 035-15 10 00
Fax: 035-10 36 10
E-post: info@halland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Jämtland

Box 367
831 25 Östersund
Besök: Prästgatan 18
Tfn: 063-19 33 00
Fax: 063-10 24 70
E-post: info@lfz.se

Länsförsäkringar Jönköping

Box 623
551 18 Jönköping
Besök: Barnarpsgatan 22
Tfn: 036-19 90 00
Fax: 036-19 92 40
E-post: info@jonkoping.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Kalmar län

Box 748
391 27 Kalmar
Besök: Smålandsgatan 1
Tfn: 020-66 11 00
Fax: 0480-286 50
E-post: info@LFkalmar.se

Länsförsäkring Kronoberg

Box 1503
351 15 Växjö
Besök: Kronobergsgatan 10
Tfn: 0470-72 00 00
Fax: 0470-72 00 01
E-post: info@lfkronoberg.se

Länsförsäkringar Norrbotten

Box 937
971 28 Luleå
Besök: Kungsgatan 13
Tfn: 0920-24 25 00
Fax: 0920-22 01 66
E-post: info@lfn.nu

Länsförsäkringar Skaraborg

Box 600
541 29 Skövde
Besök: Rådhusgatan 8
Tfn: 0500-77 70 00
Fax: 0500-77 70 30
E-post: info@skaraborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Stockholm

173 82 Stockholm
Besök: Hemvärnsgatan 9, Solna
Tfn: 08-562 830 00
Fax: 08-562 833 36
E-post: info@sth.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Södermanland

Box 147
611 24 Nyköping
Besök: V Storgatan 4
Tfn: 0155-48 40 00
Fax: 0155-48 41 03
E-post: info@lfs.se

Länsförsäkringar Uppsala

Box 2147
750 02 Uppsala
Besök: Svartbäcksgatan 44
Tfn: 018-68 55 00
Fax: 018-68 55 80
E-post: info@uppsala.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Värmland

Box 367
651 09 Karlstad
Besök: Köpmannagatan 2 A
Tfn: 054-775 15 00
Fax: 054-775 16 50
E-post: info@LFvarmland.se

Länsförsäkringar Kristianstad

Box 133
291 22 Kristianstad
Besök: V Storgatan 49
Tfn: 044-19 62 00
Fax: 044-12 06 35
E-post: info@krstad.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Västerbotten

Box 153
901 04 Umeå
Besök: Nygatan 19
Tfn: 090-10 90 00
Fax: 090-10 92 29
E-post: info@LFvasterbotten.se

Länsförsäkringar Västernorrland

Box 164
871 24 Härnösand
Besök: Stora Torget 3
Tfn: 0611-253 00
Fax: 0611-22518
E-post: info@vn.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bergslagen

Box 1046
721 26 Västerås
Besök: Stora Gatan 41
Tfn: 021-19 01 00
Fax: 021-19 01 37
E-post: info@lfbergslagen.se

Östgöta Brandstodsbolag

Box 400
581 04 Linköping
Besök: Platensgatan 11
Tfn: 013-29 00 00
Fax: 013-29 06 25
E-post: info@lfbostgota.se

Länsförsäkringar Gotland

Box 1224
621 23 Visby
Besök: Österväg 17
Tfn: 0498-28 18 50
Fax: 0498-24 76 48
E-post: info@lfgotland.se

Länsförsäkringar Skåne

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 80 00
Fax: 042-633 86 60
E-post: info@lfskane.se

GEMENSAMMA BOLAG

Länsförsäkringar AB

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11–13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 23
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Liv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-588 408 51
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11–13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-588 418 10
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bank

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11–13
Tfn: 08-588 416 00
Fax: 08-670 48 37
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11–13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 40 07
E-post: info@lansforsakringar.se

Wasa Kredit AB

Box 6740
113 85 Stockholm
Besök: S:t Eriksgatan 115
Tfn: 08-635 38 00
Fax: 08-676 02 75
E-post: info@wasakredit.se

Agria Djurförsäkring

Box 70306
107 23 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11–13
Tfn: 08-588 421 00
Fax: 08-588 421 80
E-post: info@agria.se

Humlegården Fastigheter AB

Box 5182
102 44 Stockholm
Besök: Birger Jarlsgatan 25
Tfn: 08-678 92 00
Fax: 08-678 92 99
E-post: info@humlegarden.se

Länsförsäkringar Mäklarservice

Box 65
171 74 Solna
Besök: Hemvärnsgatan 9
Tfn: 08-588 490 00
Fax: 08-588 491 90
E-post: info.maklarservice@lansforsakringar.se

Länshem Fastighetsförmedling

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 98 10
Fax: 042-633 98 11
E-post: helsingborg@lanshem.se

